

Pedagogická
fakulta
Faculty
of Education

Jihočeská univerzita
v Českých Budějovicích
University of South Bohemia
in České Budějovice

Jihočeská univerzita v Českých Budějovicích

Pedagogická fakulta

Katedra geografie

Bakalářská práce

Sociálně-populační rozvinutost periferních, semiperiferních a střediskových sídel okresu Klatovy

Vypracovala: Barbora Houdková

Vedoucí práce: doc. RNDr. Jan Kubeš, CSc.

České Budějovice 2020

Prohlašuji, že svoji bakalářskou práci jsem vypracovala samostatně pouze s použitím pramenů a literatury uvedených v seznamu citované literatury.

Prohlašuji, že v souladu s § 47b zákona č. 111/1998 Sb. v platném znění souhlasím se zveřejněním své bakalářské práce, a to v nezkrácené podobě elektronickou cestou ve veřejně přístupné části databáze STAG provozované Jihočeskou univerzitou v Českých Budějovicích na jejích internetových stránkách, a to se zachováním mého autorského práva k odevzdanému textu této kvalifikační práce. Souhlasím dále s tím, aby toutéž elektronickou cestou byly v souladu s uvedeným ustanovením zákona č. 111/1998 Sb. zveřejněny posudky školitele a oponentů práce i záznam o průběhu a výsledku obhajoby kvalifikační práce. Rovněž souhlasím s porovnáním textu mé kvalifikační práce s databází kvalifikačních prací Theses.cz provozovanou Národním registrem vysokoškolských kvalifikačních prací a systémem na odhalování plagiátů.

V Českých Budějovicích dne 18. 5. 2020

.....

Barbora Houdková

Poděkování

Ráda bych poděkovala panu doc. RNDr. Janu Kubešovi, CSc. za vedení mé bakalářské práce, trpělivost, pomoc, ochotu a cenné rady, které mi věnoval v průběhu zpracování této práce.

HOUDKOVÁ, B. (2020): Sociálně-populační rozvinutost periferních, semiperiferních a střediskových sídel okresu Klatovy. Bakalářská práce. Jihočeská univerzita v Českých Budějovicích, Pedagogická fakulta, katedra geografie, 61 s.

Anotace:

Bakalářská práce se zaměřuje na hodnocení lidského, demografického a sociálního kapitálu odlehlostních (perifernostních) typů sídel Klatovského okresu. Nejprve jsou definována sídelní střediska a je stanovena jejich hierarchie (mikroregionální města, velmi malá města, městyse, střediskové vesnice a větší vesnice) podle čtyř indikátorů střediskovosti (počet obyvatel, počet druhů vybraných služeb, počet dojíždějících za prací a do škol a počet spojů veřejné dopravy). Následně jsou vymezována periferní sídla mikroregionální úrovně na základě nedostatečného počtu spojů veřejné dopravy do mikroregionálních měst a podle příliš dlouhé doby strávené na cestě v těchto spojích. V blízkosti mikroregionálních měst jsou vymezena suburbia/suburbánní sídla. Zbývající sídla jsou sídly semiperiferními. Ve finále je pak analyzován lidský, demografický a sociální kapitál jednotlivých odlehlostních typů sídel a periferních oblastí sídel. Vedle 3 mikroregionálních měst (Klatovy, Sušice, Horažďovice) bylo vymezeno jedno velmi malé město (Nýrsko), 5 městysů (Janovice nad Úhlavou, Švihov, Železná Ruda, atd.), 14 střediskových vesnic a 18 větších vesnic. Poměrně rozsáhlé periferní oblasti byly nalezeny v pohraničí s Bavorskem. Mikroregionální města mají příznivé hodnoty vzdělanosti, suburbánní sídla se vyznačují příznivým populačním vývojem a vyšším podílem dětí, semiperiferní sídla mají příznivou věkovou strukturu a významnou spolkovou činnost. Periferní sídla měla překvapivě příznivý populační vývoj.

Klíčová slova: okres Klatovy, sídelní systém, periferní sídla, semiperiferní sídla, suburbia, sídelní střediska, periferní oblasti, lidský kapitál

HOUDKOVÁ, B. (2020): Socially-population development of peripheral, semi-peripheral and central settlements of the Klatovy district. Bachelor thesis. University of South Bohemia, Faculty of Education, Department of Geography, 61 p.

Abstract:

The bachelor thesis focuses on the evaluation of human, demographic and social capital of remote (peripheral) types of settlements of the Klatovský District. First, settlement centres are defined and their hierarchy is established (micro-regional cities, very small towns, townships, townvillages and larger villages) according to four indicators of centrality (population, number of types of selected services, number of commutes for work and to schools, and number of public transport links). Subsequently, the peripheral settlements of the micro-regional level are defined on the basis of the insufficient number of public transport links to micro-regional cities and too long time spent on the journey in these links. In the vicinity of microregional cities are defined suburbia/suburban settlements. The remaining settlements are semi-peripheral settlements. In the final, the human, demographic and social capital of individual remote types of settlements and peripheral areas of settlements is analysed. In addition to 3 microregional towns (Klatovy, Sušice, Horažďovice), one very small town (Nýrsko), 5 townships (Janovice nad Úhlavou, Švihov, Železná Ruda, etc.), 14 townvillages and 18 larger villages were defined. Quite large peripheral areas were found in the border with Bavaria. Microregional cities have favourable values of education, suburban settlements are characterized by favorable population development and by higher proportion of children, semi-peripheral settlements have a favorable age structure and significant activities of associations. Peripheral settlements had surprisingly favorable population development.

Key words: district of Klatovy, settlement system, peripheral settlements, semi-peripheral settlements, suburbs, settlement centres, peripheral areas, human capital

Obsah

1. Úvod.....	9
2. Teoretická východiska a literatura	13
2.1. Sídelní střediska v literatuře	13
2.2. Perifernost sídel a území v literatuře	15
2.3. Lidský, demografický a sociální kapitál sídel a území v literatuře	20
2.4. Teoretická východiska.....	21
3. Vybrané charakteristiky okresu Klatovy ve vazbě na řešenou problematiku.....	25
4. Metodika práce	33
4.1. Vymezení sídelních středisek různé hierarchické úrovně	33
4.2. Vymezení periferních, semiperiferních a suburbánních sídel	37
4.3. Vymezení periferních oblastí a jejich typologie.....	38
4.4. Indikátory lidského, demografického a sociálního kapitálu sídel a periferních oblastí	39
5. Lidský, demografický a sociální kapitál periferních a dalších typů sídel okresu Klatovy.....	41
5.1. Vymezení sídelních středisek okresu Klatovy.....	41
5.2. Vymezení periferních, semiperiferních a suburbánních sídel okresu Klatovy.....	45
5.3. Vymezení periferních oblastí okresu Klatovy a jejich typů	49
5.4. Vyhodnocení kapitálů odlehlostních typů sídel v okrese Klatovy	50
5.5. Vyhodnocení kapitálů periferních oblastí okresu Klatovy	53
6. Závěr.....	56
7. Literatura	58
8. Přílohy	62

Seznam map a tabulek

Mapa 1. Administrativní regiony a administrativní typy sídel v okrese Klatovy (2019)

Mapa 2. Populační velikost sídel v okrese Klatovy (2019)

Mapa 3. Populační vývoj sídel v okrese Klatovy 1991–2019

Mapa 4. Populační vývoj obcí v okrese Klatovy 1991–2019

Mapa 5. Hierarchie sídelních středisek v okrese Klatovy (2019)

Mapa 6. Sídelní střediska, suburbánní, semiperiferní a periferní sídla a periferní oblasti v okrese Klatovy – mikroregionální úroveň (2019)

Mapa 7. Sídelní střediska, suburbánní, semiperiferní a periferní sídla v okrese Klatovy – individuální automobilová doprava – mikro-, mezo- a makroregionální úroveň (2019)

Tabulka 1. Vybrané charakteristiky obyvatelstva jednotlivých SO POÚ okresu Klatovy (2019)

Tabulka 2. Sledované druhy zařízení služeb pro obyvatele v sídlech

Tabulka 3. Použité indikátory lidského, demografického a sociálního kapitálu v sídlech

Tabulka 4. Periferní oblasti okresu Klatovy a jejich typy (2019)

Tabulka 5. Hodnoty indikátorů lidského, demografického a sociálního kapitálu polohových typů sídel okresu Klatovy (2011, 2019)

Tabulka 6. Hodnoty indikátorů lidského, demografického a sociálního kapitálu periferních oblastí okresu Klatovy (2011, 2019)

Tabulka 7. Zastoupení sledovaných druhů zařízení služeb pro obyvatele v sídelních střediscích okresu Klatovy (2019)

Tabulka 8. Počet obyvatel, služeb, dojíždějících a spojů v sídelních střediscích okresu Klatovy (2011, 2019) a hierarchie sídelních středisek okresu Klatovy (2019)

Tabulka 9. Hodnoty indikátorů lidského, demografického a sociálního kapitálu v sídlech okresu Klatovy (2011, 2019)

1. Úvod

Periferní území, v této bakalářské práci území odlehlá a špatně dostupná, se většinou vyznačují nižším lidským, demografickým a sociálním kapitálem. Tato území, kterých je v Čechách poměrně mnoho, se stále více vylidňují. Lidé se odtud raději stěhují do měst nebo do jejich blízkého okolí, než aby bydleli na odlehlé periferii. Z těchto důvodů se rozdíl v lidském, demografickém a sociálním kapitálu mezi odlehlými periferiemi a ostatními územími zvětšují. Cílem této bakalářské práce je analyzovat rozdíl v lidském, demografickém a sociálním kapitálu mezi odlehlými periferními a neperiferními sídly v okrese Klatovy, přičemž nejprve je třeba vymezit mikroregionální sídelní střediska okresu, vůči kterým se periferní území vymezují a následně je třeba ohraničit periferní, semiperiferní a suburbánní sídla.

Okres Klatovy se nachází na jihozápadě Čech při hranicích s Bavorskem, leží v Plzeňském kraji. Vzhledem k poloze okresu při hranicích s Německem, dále faktu, že velkou část území okresu tvoří pohoří Šumava a Šumavské podhůří a kvůli velké vzdálenosti okresu od jádra Čech (Pražské sídelně-regionální aglomerace), lze tento okres považovat za periferní i z celorepublikového hlediska (makroregionální úroveň perifernosti). Obyvatelé odlehlých (periferních) sídel často pocítují sociální exkluzi – nemají snadný přístup ke službám a pracovním příležitostem z důvodu jejich velké vzdálenosti od mikroregionálních měst, kde se tyto služby a příležitosti soustřeďují.

K výběru tématu bakalářské práce mě motivoval hlavně osobní zájem o tuto problematiku, zejména proto, že sama žiji v okrese Klatovy, konkrétně v poněkud slabém mikroregionálním městě Sušice. Stejnou problematiku řeší ve své bakalářské práci i kolega Jakub Červík (Sociálně-populační rozvinutost periferních, semiperiferních a střediskových sídel okresu Prachatice), ale na území okresu Prachatice. V předchozích letech vznikly podobné práce kolegyně Barbory Holíkové (Znojensko), Nikolý Podlešákové (Plzeňský kraj) a Anety Chvojkové (Jihočeský kraj). Tyto bakalářské práce jsou, respektive byly, součástí většího projektu organizovaného doc. Janem Kubešem na katedře geografie Pedagogické fakulty Jihočeské univerzity v Českých Budějovicích.

Bakalářská práce má osm hlavních kapitol, některé z nich jsou rozdělené na podkapitoly. Úvod práce obsahuje stručné představení práce, jsou zde stanoveny cíle a hypotézy. Druhá kapitola se zabývá teoretickými východisky problematiky a rozбором příslušné literatury. Třetí kapitola charakterizuje okres Klatovy ve vazbě na řešenou problematiku (základní fyzicko-geografická charakteristika, administrativní členění, obyvatelstvo, osídlení, doprava). Metodika práce, včetně sběru dat, je popsána ve čtvrté kapitole. V páté, klíčové kapitole je už samotné

vymezení sídelních středisek, ustanovení jejich hierarchie, vymezení periferních, semiperiferních a suburbánních sídel a ještě vymezení periferních oblastí (a jejich typů). Dále je zde uskutečněno vyhodnocení lidského, demografického a sociálního kapitálu periferních, semiperiferních, suburbánních a střediskových sídel a vyhodnocení těchto kapitálů v periferních oblastech řešeného území. Šestá kapitola je kapitolou závěrečnou, která se věnuje potvrzení hypotéz a naplněním cílů. Na konci bakalářské práce se nachází použitá literatura a přílohy.

Cíle bakalářské práce:

A. Hlavní cíl

1. Vyhodnotit a porovnat lidský, demografický a sociální kapitál periferních, semiperiferních a střediskových sídel a periferních oblastí okresu Klatovy.

B. Postupné cíle

1. Vymezit sídelní střediska různé hierarchické úrovně v okrese Klatovy.
2. Vymezit periferní, semiperiferní a suburbánní sídla, dále periferní oblasti (a jejich typy), vše v okrese Klatovy.
3. Vyhodnotit lidský, demografický a sociální kapitál v periferních sídlech a oblastech (jejich typech), podobně v semiperiferních, suburbánních a sídelně-střediskových sídlech.

C. Pomocné cíle

1. Vyhodnotit literaturu zabývající se sídelní střediskovostí, periferností a lidským, demografickým a sociálním kapitálem v sídlech a územích.
2. Vypracovat teoretickou bázi sídelní střediskovosti, perifernosti a lidského, demografického a sociálního kapitálu.
3. Vypracovat charakteristiku okresu Klatovy ve vazbě na řešenou problematiku.
4. Vypracovat metodický postup pro vymezování sídelních středisek, pro vymezování periferních, semiperiferních a suburbánních sídel a periferních oblastí, a také pro vyhodnocování lidského, demografického a sociálního kapitálu v těchto střediscích, sídlech a oblastech.

Hypotézy bakalářské práce:

1. Autorka bakalářské práce je na základě svých zkušeností a znalostí řešeného území přesvědčena, že nezpochybnitelným mikroregionálním městem okresu Klatovy jsou Klatovy, které mají dostatečnou populační velikost (okolo 20 tisíc obyvatel) a rozsáhlé venkovské zázemí. Také Hampl a Marada (2015) vymezili Klatovy jako mikroregionální město, stejně tak Podlešáková (2019). V jižní části okresu Klatovy, odkud je do Klatov daleko, ovšem vliv Klatov slábne a uplatňuje se zde, jako mikroregionální město, město Sušice. To je výrazně

populačně menší (asi 10 tisíc obyvatel). Vzhledem k nezastupitelnosti města Sušice v sídelním systému „Sušicka“ (zahrnuje také oblast Kašperských Hor s příslušnou částí Šumavy) a k určité obslužné vybavenosti tohoto města, je možné i Sušici považovat za mikroregionální město. Také Hampl a Marada (2015) vymezili Sušici jako mikroregionální město, stejně tak Podlešáková (2019). Především z důvodu polohy města Horažďovice v komunikačním a dopravním systému východní částí okresu Klatovy (Horažďovice leží na významné železnici České Budějovice – Plzeň, jsou železniční křižovatkou) je možné podle autorky bakalářské práce považovat i toto populačně malé město (necelých 5 tisíc obyvatel) za slabé mikroregionální město, které obsluhuje východ okresu Klatovy. Hampl a Marada (2015) Horažďovice za mikroregionální město neurčili, Podlešáková (2019) ovšem ano. Uvedená mikroregionální města jsou rovněž obcemi s rozšířenou působností (ORP).

2. Nižší sídelní střediska okresu Klatovy budou reprezentována velmi malými městy, městysy, případně i střediskovými vesnicemi a většími vesnicemi. Lze předpokládat, že těmito nižšími sídelními středisky jistě budou Nýrsko, Janovice nad Úhlavou, Kašperské Hory, Železná Ruda, případně i Švihov. Střediskem horní Úhlavy bude jistě malé město Nýrsko, které je populačně stejně velké, jako jsou Horažďovice. Nýrsko má průmyslovou základnu, ale nemá tak dobrou dopravní polohu. Niže podél Úhlavy se nacházejí Janovice nad Úhlavou, jejichž střediskovost se poněkud oslabila odchodem vojenských útvarů z tohoto sídla. Nevytvářejí si velké spádové zázemí, také proto, že leží 7 km od Klatov. Střediskem nejhornějšího Pootaví jistě budou Kašperské Hory, které mají necelých 2000 obyvatel, městskou urbanistickou strukturu a spád zejména z rekreační horské Šumavy. Rekreačním střediskem západočeské části Šumavy je Železná Ruda, která byla v době před druhou světovou válkou populačně větší. Železná Ruda ale má určité služby, které využívají místní obyvatelé, obyvatelé osad v okolí a také turisté. Venkovské zázemí Železné Rudy je trvale osídleno velmi málo. Střediskem střední Úhlavy je Švihov, který má statut města, ale urbanisticky je to spíše městyse. Leží na spojnici Klatov a Plzně, což zmenšuje jeho střediskovou roli. Roli ještě nižších sídelních středisek budou pravděpodobně plnit Hartmanice, Měčín nebo Plánice. Tato nižší střediska jsou sice administrativně ustanovenými „městy“ (mají městský úřad), ale mají populaci a urbanistickou strukturu městyse. Jako nižší sídelní středisko vymezila Plánici i Podlešáková (2019), Hartmanice a Měčín ovšem ne.
3. Vzhledem k tomu, že v této práci jsou periferní oblasti okresu Klatovy vymezovány za 30 minutovou izochronou od mikroregionálních měst (Klatov, Sušice a Horažďovic) ležících již

v zarovnanějších površích východu okresu Klatovy, lze předpokládat, že rozsáhlejší pohraniční periferní oblasti Klatovska budou ležet v klatovské části Šumavy (Železnorudsko, Prášílsko a oblast mezi Srním a Modravou). Tyto oblasti mají navíc řídkou síť komunikací a mnohé spoje zde jezdí pouze v době rekreační sezóny. Mezikrajské periferní oblasti okresu Klatovy lze očekávat na rozhraní Klatovska s Jihočeským krajem (okres Klatovy sousedí s tímto krajem). Vnitrokrajské periferní oblasti lze očekávat na severovýchodě okresu Klatovy, protože malé město Nepomuk v okrese Plzeň-jih (podle Podlešáková 2019), které by se zde mohlo uplatnit, roli mikroregionálního sídelního střediska neplní.

2. Teoretická východiska a literatura

2.1. Sídlní střediska v literatuře

Teorie centrální míst od německého geografa Waltera Christallera z roku 1933 (*Christaller 1933*) je jedním ze základních děl zabývajících se vymezením sídelních středisek v území. Jeho teorie řeší postavení sídel v sídelním systému na základě jejich obslužné vybavenosti pro sebe a pro sídla ve svém okolí. Sídlní střediska určité hierarchie nabízejí pouze určitou obslužnou vybavenost pro sídla v jejich okolí. Svůj výzkum autor prováděl na území jižního Německa. Zjistil, že sídelní střediska stejné hierarchie skládají šestiúhelníkové sítě. Nižší sídelní střediska vytvářejí sítě hustší než vyšší sídelní střediska. Uprostřed šestiúhelníku stojí jedno sídelní středisko vyšší úrovně, které obsluhuje právě 6 sídelních středisek úrovně nižší ležících v každém z vrcholů šestiúhelníku. Síť těchto šestiúhelníků se nazývá K-3. V této síti obsluhuje každé vyšší sídelní středisko 3x větší území než sídelní středisko o řád nižší.

Definováním sídelních středisek se na území České republiky zabývá profesor Martin Hampl z Přírodovědecké fakulty Univerzity Karlovy v Praze. Z jeho mnoha prací na toto téma lze uvést práci *Hampl (2005)*. Na základě počtu obyvatel sídelního střediska, dojížděky za prací a studiem do tohoto střediska a na základě velikosti příslušného spádového zázemí sídelního střediska, autor vymezuje mikro- a mezoregionální střediska a jejich spádové regiony (mikroregiony a mezoregiony). Vymezuje tak alternativní a reálnější uspořádání sídelního systému Česka vůči administrativnímu uspořádání SO ORP, okresů a krajů a jejich středisek.

Hampl společně s Maradou v roce 2015 vytvořili aktualizovanou sociogeografickou regionalizaci Česka – *Hampl, Marada (2015)*. Na mikroregionální úrovni vymezili 131 mikroregionálních středisek, na mezoregionální úrovni vymezili 11 mezoregionálních středisek (jsou shodná s krajskými městy s výjimkou Jihlavy). Nakonec určili Prahu jako jediné středisko na úrovni makroregionální. Každému středisku přiřadili spádové území v podobě sociogeografického regionu (mikro-, mezo- a makroregionu). Tyto regiony, jak již bylo výše uvedeno, na mikroregionální a mezoregionální úrovni neodpovídají vymezení SO ORP a krajů České republiky. Mnohé obce s rozšířenou působností (ORP) totiž nesplnily jejich parametry mikroregionálních středisek. V okrese Klatovy se podle autorů nacházejí pouze dvě mikroregionální střediska – Klatovy a Sušice. Horažďovice, přesto, že se jedná o ORP, autoři přidružili ke Strakonickým, resp. k jejich mikroregionu. Autorka bakalářské práce bude sídelní střediska vymezovat na podobném principu jako autoři, ale poněkud podrobněji – zařazováním i nižších sídelních středisek.

Monografie od doc. J. Kubeše (Kubeš a kol. 2000) pojednává o stabilitě venkovského osídlení dvou okresů jižních Čech. Autor se spoluautorkou v jedné z kapitol popisuje vyhodnocování obslužné vybavenosti sídel v okresech Písek a Tábor a následně zde vymezuje sídelní střediska – **Kubeš, Pahorecká (2000)**. Na základě přítomnosti zařízení prodeje potravin a jiného zboží, stravovacích zařízení, zařízení bank a pošt, zařízení školství a zdravotnictví a zařízení kultury a sportu vymezili autoři hierarchii střediskových sídel zmíněných okresů. V této bakalářské práci autorka použije podobnou metodiku k vymezování sídelních středisek v okrese Klatovy, kdy do hodnocení zahrne i dojížděku za prací a vybavenost spoji veřejné dopravy.

Geografové A. Hladík a O. Mulíček v roce 2014 vytvořili pro krajský úřad Jihomoravského kraje územní studii zdejší sídelní struktury – **Hladík, Mulíček (2014)**. Autoři vymezovali sídelní střediska na základě pracovní a nepracovní dojížděky. V pracovní dojížděce zohledňovali pracovní příležitosti v sídelním středisku, nepracovní dojížděkou byla dojížděka do škol (základních a ostatních) a dojížděka za vybranými typy služeb. Sledovanými službami byly například úřad ORP, stavební úřad, policie, základní a střední škola, nemocnice, odborní lékaři, „řetězcová“ prodejna potravin, pošta nebo banka. Hierarchii sídelních středisek posléze sestavili na základě výskytu těchto služeb. Společně s hierarchií vytvořili vlastní typologii těchto sídelních středisek. Při pojmenování jednotlivých typů těchto středisek zvolili vlastní názvosloví, které se odlišuje od názvosloví používaného v pracích M. Hampla. Spádová území jednotlivých sídelních středisek vymezovali následně podle nejkratší časové dostupnosti veřejnou dopravou. Metodikou této studie se autorka rovněž inspirovala a některé sledované druhy služeb sledovala i ve své bakalářské práci.

Studii regionu soudržnosti Jihovýchod (zahrnuje Jihomoravský kraj a kraj Vysočinu) vytvořila v roce 2011 dvojice autorů z Geografického ústavu Masarykovy univerzity v Brně – **Mulíček, Seidenglanz (2011)**. Obsahem této studie je základní charakteristika sídelního systému tohoto regionu, která je zaměřena nejen na morfologické uspořádání (velikostní atributy obcí, městských center), ale také na vztahy mezi jednotlivými obcemi (dopravní dostupnost, prostorové uspořádání místních pracovních systémů systémů). Autoři uvádějí, že použití relačních vztahů mezi obcemi vytváří dobrý pohled na problematiku fungování sídelního systému, jelikož podle orientace nejsilnějších proudů pracovní vyjížděky z obcí lze vymezit jejich pracovní mikroregiony. Tyto mikroregiony se mohou lišit od administrativně definovaných správních obvodů obcí s rozšířenou působností (SO ORP). Studie tedy zobrazuje sídelní systém jako vztahovou síť „vytvářející základní prostorový rámeček pro řadu procesů ekonomického či sociálního charakteru“. Autoři sledovali počet dopravních spojení mezi pracovními středisky, které vyhovují stanovenému „časovému dosahu“ centra pro každodenní dojížděku. Podobný

princip byl použit i v této bakalářské práci – při vymezení vyšších sídelních středisek byl použit počet spojů směřujících do střediska a následně, při vymezení periferních sídel, se zohledňovala doba strávená ve veřejném dopravním prostředku v pracovní den.

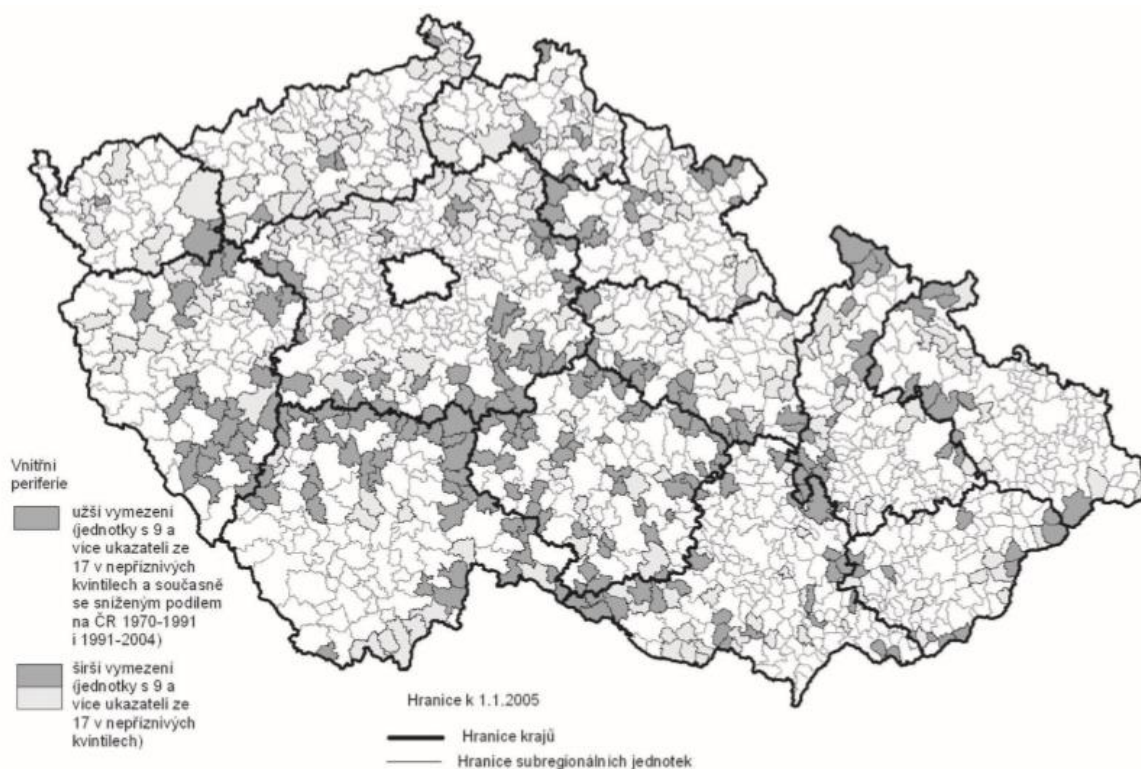
Územním uspořádáním malých a středně velkých měst z funkčně prostorového hlediska se zabývali autoři *Sýkora, Mulíček (2017)*. Článek, který vyšel v nizozemském geografickém časopise (*Tijdschrift voor economische en sociale geografie*), pojednává o roli menších měst v území, a to jak v České republice, tak také ve Slovinsku, Katalánsku a částečně i ve Francii. Autoři se věnovali otázce, zda jsou menší města městy autonomními, nebo jsou závislá na městech větších. Tato města jsou podle autorů velmi důležitá v sídelních systémech uvedených zemí a regionů, ale studií věnovaných těmto městům existuje velmi málo. Malá města jsou potřebná zejména v oblastech bez velkých měst a aglomerací, jelikož zde zastupují jejich funkci. S tímto přístupem k menším a malým městům souhlasí i autorka bakalářské práce. Malá města jsou zapojena do systému sídelních středisek okresu Klatovy.

2.2. Perifernost sídel a území v literatuře

Vymezováním a studiem vnitřních periferií v rámci České republiky se zabývali autoři *Musil, Müller (2008)*. Vnitřní periferie interpretují sociologicky, podle nich jsou periferie „opomíjeným mechanismem sociálního vyloučení“. Aby mohli pracovat na území celé České republiky, vytvořili ze sousedních obcí skupiny obcí (1424 takovýchto skupin). Jádrem skupiny obcí byla obec se základní školou, poštou a zdravotnickým zařízením. Samotná analýza skupin obcí probíhala na základě 17 indikátorů, které využívaly data ze Sčítání 2001. Jednalo se například o počet obyvatel ve věku 0–14 let, podíl seniorů, podíl obyvatel s vysokoškolským vzděláním, nebo podíl obyvatel zaměstnaných v priméru. Sledovali také růst nebo pokles počtu obyvatel (způsobený přirozeným přírůstkem nebo migrací) v období mezi lety 1970–2004.

K vymezení periferií autoři použili kombinace dvou zmiňovaných analýz – analýzy indikátorů a analýzy vývoje počtu obyvatel. Vymezili vnitřní periferie v užším a v širším vymezení. Periferie v širším vymezení byly ty skupiny obcí, které měly v 9 ze 17 indikátorů hodnoty ve dvou posledních kvintilech. Takto vymezili 494 periferních jednotek pokrývajících asi 30 % území ČR. Druhé vymezení, užší vymezení periferií, bylo uskutečněno podobným způsobem, ale k vyhodnocení 17 indikátorů autoři přidali výsledky analýzy vývoje počtu obyvatel. Skupina obcí byla v tomto případě periferií, pokud 9 ze 17 indikátorů mělo hodnoty ve dvou posledních kvintilech a navíc zde docházelo mezi lety 1970–2004 k úbytku obyvatelstva.

Tímto způsobem bylo vymezeno 258 periferních jednotek pokrývajících asi 18 % území ČR. Rozložení vnitřních periferií zobrazuje – Obrázek 1.

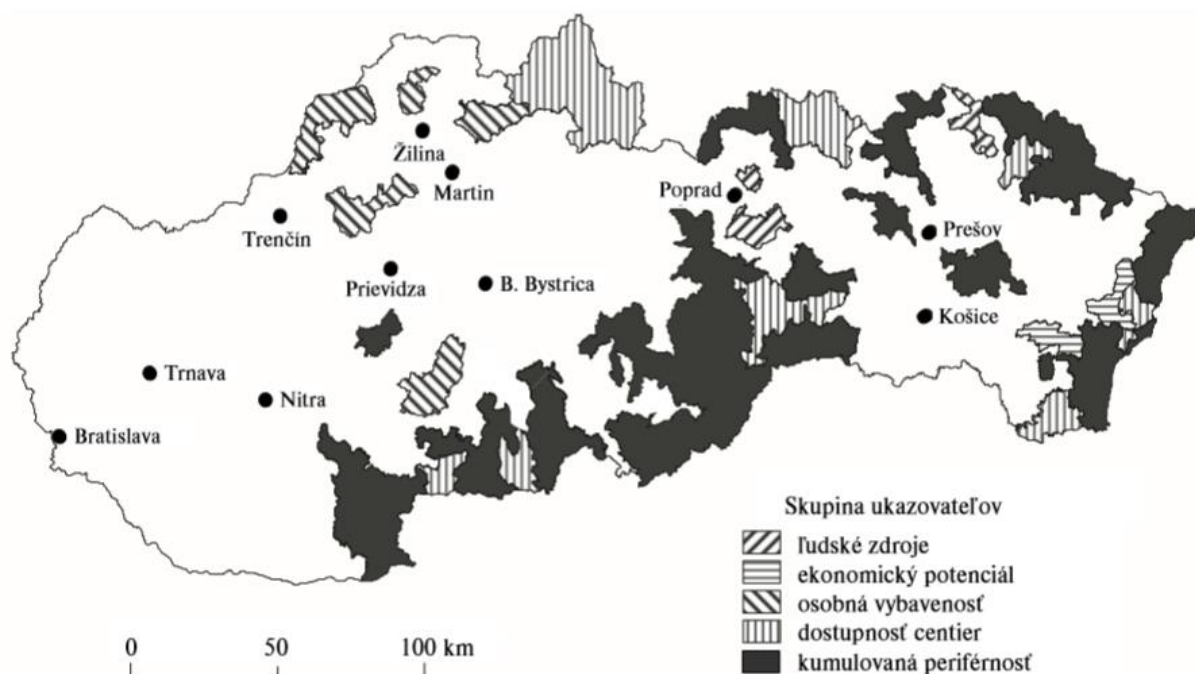
Obr. 1. Vnitřní periferie v užším a širším vymezení v roce 2005 - Musil, Müller (2008)

V dalším kroku se autoři zaměřili na „specifické sociálně-ekologické znaky vnitřních periferií“, které periferie odlišují od ostatních typů území České republiky. Pro toto hodnocení autoři rozčlenili území celé ČR na 4 základní typy – periferní území, ostatní území (smíšený typ venkovského charakteru), území regionálních center a metropolitní území (území velkých měst). K původním 17 indikátorům, kterými vymezovali periferie, přidali dalších 35 indikátorů, podle kterých vyhodnocovali znaky perifernosti. Ze všech indikátorů nakonec vyselektovali 21 indikátorů, které dobře charakterizují perifernost území a seřadili je podle významnosti.

Autoři zjistili, že periferiemi jsou především venkovské zemědělské oblasti a oblasti s nízkou hustotou zalidnění a nižší úrovní technické infrastruktury, někdy také s vysokým podílem obyvatel vyjíždějících za prací. Autoři využívali složitou metodiku vymezování periferií a vyhledávání znaků perifernosti. Bakalářská práce je ale vystavěna na poněkud jiném principu – na odlehlostní perifernosti (vymezování periferií na základě časové odlehlosti od měst) a na následném vyhodnocování lidského, demografického a sociálního kapitálu periferních území (sídel) a dalších území.

Na území Slovenska se zabýval vymezováním periferií *M. Halás (2008)* z katedry humánní geografie Univerzity Jana Palackého v Olomouci. Jeho článek v Sociologickém časopise mapuje periferní regiony Slovenska na úrovni mezoregionální až mikroregionální. K hodnocení využíval čtyř okruhů indikátorů: lidské zdroje (vzdělanost, věková struktura obyvatelstva a migrační pohyby), ekonomický potenciál (míra nezaměstnanosti, podíl podnikatelů v ekonomicky aktivním obyvatelstvu a podíl zaměstnaných v terciéru a kvartéru), osobní vybavenost (podíl obyvatel vlastnících automobil, mobilní telefon, osobním počítačem nebo podíl domácností s automatickou pračkou) a dostupnost sídelních středisek. Podobně jako Musil a Müller (2008) označil autor za periferní obce ty, které se nacházely z hlediska sledovaných indikátorů v posledním kvintilu hodnot, tedy v pětině obcí s nejhoršími hodnotami.

Autor definoval na území Slovenska několik typů periferií. Plošně rozsáhlou periferii lokalizoval v jižní části středního Slovenska, zejména z důvodu její špatné dopravní infrastruktury a nepříznivé demografické, sociální a ekonomické struktury. Druhým typem periferií jsou vnitřní periferie menší rozlohy, nacházející se v centrální části Slovenska. Jsou to území separovaná od hlavních dopravních tahů, vzdálená od měst anebo ležící na úpatí pohoří. Posledním typem periferií jsou periferie příhraniční ležící u hranic s Ukrajinou a Polskem. Autor dále uvádí, že existence hřbetů pohoří uvnitř Slovenska vytváří silné bariéry, které mají vliv na polarizaci společnosti a vznik periferií.

Obr. 2. Periférne regióny na území Slovenska – Halás (2008)

Autorka bakalářské práce oceňuje nahlížení na periferie jako na území odlehlá od větších měst, jak tento pohled uplatnil autor článku. Nicméně autor dále přidává i další charakteristiky v rámci „kumulované perifernosti“, které již nevycházejí z odlehlosti.

Dvojice autorů z katedry geografie Jihočeské univerzity v Českých Budějovicích, J. Kubeš a S. Kraft, v roce 2011 vypracovali článek pro Sociologický časopis na téma „Periferní oblasti jižních Čech a jejich sociálně populační stabilita“ – **Kubeš, Kraft (2011)**. Vymezení periferních obcí předcházelo výběr sídelních středisek mikroregionální úrovně, především na základě analýz směrovosti spojů veřejné dopravy. Jako mikroregionální sídelní střediska určili autoři všechny obce s rozšířenou působností (ORP), plus Veselí nad Lužnicí (18 mikroregionálních sídelních středisek Jihočeského kraje). Periferními obcemi se staly ty obce, u kterých doba strávená na cestě do/ze mikroregionálního střediska přesáhla stanovenou izochronu (30 nebo 40 minut), nebo tyto obce neměly dostatečný počet spojů do/ze mikroregionálního střediska (4 autobusově či vlakové spoje ve všední den).

Kubeš a Kraft následně rozčlenili periferní oblasti na základě polohy vůči státní a krajské hranici. Pohraniční periferní oblasti jsou většinou značně rozsáhlé, málo zalidněné a vzdálené od mezoregionálního sídelního střediska Českých Budějovic. Tyto periferie se nacházejí především v oblasti Šumavy a Novohradských hor. Dalším typem jsou mezikrajské periferní oblasti, které se nacházejí podél krajské hranice s krajem Plzeňským a Středočeským a s Vysočinou. Posledním typem jsou periferní oblasti vnitrokrasové, které se nacházejí většinou na hranicích jihočeských SO ORP.

V poslední části článku autoři určovali sociálně populační stabilitu v periferních obcích a oblastech. K její indikaci použili tyto ukazatele: index dlouhodobého (1970-2009) a střednědobého (1990-2009) počtu obyvatel, podíl obyvatel ve věku 0–14 a také 65+ let, míra nezaměstnanosti, podíl obyvatel s dokončeným středoškolským a vysokoškolským vzděláním a intenzita bytové výstavby v letech 2000-2008. Pokud hodnoty ukazatelů ležely v posledním kvartilu hodnot, byly považovány za nepříznivé z hlediska sociálně populační stability. Nejhoršího výsledku dosáhly mezikrajské periferní oblasti díky jejich větší vzdálenosti od mezoregionálního střediska Českých Budějovic. Pohraniční periferie jsou také značně vzdáleny od Českých Budějovic, ale vyznačují se o něco příznivějšími hodnotami, protože nestabilita se zde uskutečnila po odsunu Němců a od té doby se situace zlepšila. Navíc se zde příznivě projevuje otevření hraničních přechodů s Německem a Rakouskem. Nejlépe jsou na tom periferní oblasti vnitrokrasové, které se nacházejí nedaleko významných komunikací a mikroregionálních sídelních středisek.

Tato bakalářská práce částečně vychází z metodiky autorů tohoto článku, avšak střediska jsou vymezována nově, na základě jiných kritérií, a jsou také vymezována na nižší než mikroregionální úrovni. Analýza periferií navíc probíhá na úrovni sídel Klatovského okresu a nikoliv obcí, jako v citované práci.

V Sociologickém časopise vyšel článek autorů **Bernard, Šimon (2017)** s názvem „Vnitřní periferie v Česku: Multidimenzionalita sociálního vyloučení ve venkovských oblastech“. Autoři vymezovali vnitřní periferie na základě řady sociálních a ekonomických ukazatelů a vedle toho také na základě územní odlehlosti od sídelních středisek. Autoři konstatují, že vnitřní periferní oblasti se nachází hlavně na krajských hranicích, jelikož jsou tato území poměrně vzdálená od krajských měst. Vedle toho našli také periferní oblasti v územích podél státních hranic. Podle autorů mají jednotlivé prostorově-diferenciační, resp. periferizační procesy, odlišnou časovou dynamiku. Dlouhodobé polarizační procesy, ekonomická restrukturalizace a současné tendence v prostorové dekoncentraci obyvatelstva se podle autorů v současnosti podílejí na utváření periferních území České republiky.

Výzkum polarizace prostoru a vyhledávání a hodnocení periferií je v posledních letech populárním tématem geografického výzkumu. Autoři **Pileček, Jančák (2011)** se ve svém článku snaží představit svůj pohled na výzkum periferních oblastí. Právě koncepce polarizace prostoru je podle nich základním teoretickým východiskem při studiu periferních oblastí. Dále se autoři snaží objasnit rozdíl v pojetí pojmů perifernost a marginalita, který je v literatuře stále nejasný. Za synonyma označují tyto pojmy např. Havlíček, Chromý (2001). Leimgruber (1994) tvrdí, že každý z pojmů má poněkud jiný význam. Podle Schmidt (1998) je periferie územím s nedostatkem integrace (v daném prostoru a čase) do dominujících struktur, procesů a systémů. Podle Pilečka a Jančáka jsou tyto pojmy (perifernost a marginalita) stejné, avšak spíše upřednostňují pojem perifernost. Periferie je podle nich „specifické území vyznačující se komplexem negativních charakteristik (zejména polohových, demografických, socioekonomických, politických, ale i fyzickogeografických a kulturních)“. Tato bakalářská práce se s touto definicí periferie neztotožňuje a důsledně vymezuje periferie jako území odlehlá.

Podobně jako Pileček, Jančák (2011) se slovenští geografové **Máliková, Spišiak (2013)** zabývali interpretací pojmů periferní a marginální venkovské regiony z pohledu různých autorů ze Slovenska. K rozdílným interpretacím dochází i proto, že se používá množství indikátorů a různé hierarchické úrovně území. Podle autorů by mělo docházet k výzkumu nejlépe na lokální úrovni. Jak uvádějí autoři, i přes různou metodiku a indikátory slovenských geografů vymezujících periferie a marginální území na území Slovenska, tyto geografové většinou dospěli

k podobným závěrům – tato území leží především na jihu, jihovýchodě a severovýchodě Slovenska.

2.3. Lidský, demografický a sociální kapitál sídel a území v literatuře

S. Agarwal s kolegy vydali ve Velké Británii v roce 2009 článek, ve kterém se snažili určit faktory relativní ekonomické výkonnosti venkovských oblastí – *Agarwal a kol. (2009)*. Autoři prováděli výzkum 149 anglických venkovských okrsků, na které aplikovali řadu ukazatelů (ekonomické, sociální, demografické, kulturní a environmentální). Výsledky analýzy ukazují, že nejvýznamnějšími faktory hospodářské výkonnosti jsou „faktory produktivity“ (dovednosti, investice a podnikání), prostorové faktory (perifernost a dostupnost) a další faktory, jako ekonomická struktura a silniční infrastruktura. Bakalářská práce se inspirovala některými použitými ukazateli z této studie.

Sociálním kapitálem v periferních oblastech se zabýval kolektiv geografů – *Jančák, Chromý, Marada, Havlíček, Vondráčková (2010)*. Ve svém článku se zaměřili na rozdílnost sociálního kapitálu vnitřních a pohraničních periferií České republiky. K vyhodnocování využili dotazníkového šetření, které provedli ve 14 „modelových oblastech“ (správní obvody obcí s pověřeným obecním úřadem). Hlavními okruhy dotazníkových otázek byly: angažovanost ve spolku nebo občanském sdružení, důvěra k vybraným subjektům (starosta, zastupitelstvo, církev nebo škola) a celková spokojenost s životem v obci. Jednotlivé periferní oblasti byly ohodnoceny ve škálách angažovanost – neangažovanost, důvěra – nedůvěra, spokojenost – nespokojenost. Vše bylo bodově ohodnoceno. Výsledný součet bodů jednotlivých periferních oblastí byl „následně korelován se vzdělaností a vzdáleností periferních oblastí (POÚ) od krajského centra“.

Autoři na základě hodnocení zjistili, že pohraniční periferní oblasti vykazují nižší úroveň sociálního kapitálu, jelikož zde byla přerušena kontinuita osídlení po druhé světové válce a došlo zde k výměně obyvatelstva. Také je zde nižší hustota zalidnění, která poněkud omezuje sociální kontakty. Vnitřní periferie jsou na tom z hlediska sociálního kapitálu lépe. Autorka bakalářské práce vidí problém v tom, že autoři do periferní oblasti vymezované prostřednictvím SO POÚ zahrnuli i střediska těchto obvodů, což mohla být i středně velká města.

Pileček (2011) ve svém článku „Role lidského kapitálu představitelů obecních samospráv v rozvoji příhraničních periferií Česka: příklad Volarska“ provádí výzkum rozvoje pohraničního periferního území Volarska z pohledu lidského kapitálu. Tento článek byl pak zařazen do autorovy disertační práce – *Pileček (2013)*. Autor se soustřeďuje na lidský kapitál obecních samospráv. Tento výzkum, stejně jako výzkum Jančák a kol. (2010), probíhal dotazníkovým šetřením, ve kterém bylo 11 otázek ve 3 tematických okruzích: osobní charakteristika zástupců

samosprávných orgánů (nejvyšší dosažené vzdělání, počet volebních období strávených ve funkci, zda je starosta „uvolněný/neuvolněný“, záměry týkající se kandidatury v příštích komunálních volbách), hodnocení práce a vzájemná spolupráce zástupců (sebehodnocení, zhodnocení činnosti městské rady, zhodnocení vztahů mezi starostou a členy rady) a nakonec identifikace vývojových problémů (starostové posuzovali 18 potencionálních problémů, se kterými by se mohla jejich obec potýkat – nejvýraznějšími byly nedostatek financí a pracovních míst, dopravní infrastruktura nebo nezaměstnanost). Na základě uvedeného výzkumu autor určil hlavní problémy a nedostatky lidského kapitálu představitelů samospráv jednotlivých obcí řešeného periferního území. Autor se soustředil na lidský kapitál představitelů obcí, kdežto bakalářská práce se snaží vyhodnotit lidský a demografický kapitál celé populace sídel.

Sociální rozvinutostí se zabývali i autoři v již zmíněných článcích v předchozí kapitole. Například *Musil, Müller (2008)* při analýze subregionálních jednotek sledovali jejich sociálně-populační rozvinutost pomocí 17 indikátorů, mezi které patří například zastoupení seniorů v obci, podíl vysokoškolsky vzdělaných obyvatel, míra nezaměstnanosti nebo zastoupení podnikatelů v obci. Podobně i *Halás (2008)* využíval při ohraničování periferních regionů Slovenska ukazatele jako vzdělanost, věková struktura obyvatelstva, míra nezaměstnanosti nebo osobní vybavenost obyvatel. Stejně tak i autoři *Kubeš, Kraft (2011)* určovali sociálně-populační stabilitu v periferních obcích a oblastech Jihočeského kraje podle vyhodnocení několika indikátorů charakterizujících vývoj počtu obyvatel, věkovou strukturu, nezaměstnanost nebo úroveň vzdělanosti.

2.4. Teoretická východiska

Geograficky vymezená sídla a jejich vztah k obcím, SO POÚ a SO ORP

Česká administrativa a statistika rozeznává od 70. let 20. století základní sídelní jednotky v podobě vesnic, venkovských osad a také urbanistických obvodů měst. Český statistický úřad (ČSÚ 2017) definuje základní sídelní jednotku (ZSJ) jako osídlený díl území obce s jednoznačnými územně-technickými a urbanistickými charakteristikami. Hierarchicky výše jsou části obce, které zahrnují jednu či více základních sídelních jednotek obce. Obec je pak složena z jedné, ale většinou z více částí obce. Od roku 2002 jsou obce přiřazeny k obcím s pověřeným obecním úřadem (POÚ) v rámci správního obvodu obce s pověřeným obecním úřadem (SO POÚ) – Zákon (2002). POÚ jsou městysy a malými městy, ale také městy středními a většími. SO POÚ nelze obecně považovat za sociálně-geografické spádově-nodální mikroregiony, protože POÚ často nemají dostatečnou obslužnou vybavenost a dostatečný počet pracovních míst. Jedno, ale obvykle více SO POÚ vytváří správní obvod obce s rozšířenou

působností (SO ORP) seskupený kolem obce s rozšířenou působností (ORP) – Zákon (2002). SO POÚ jsou většinou podobné sociálně-geografickým spádově-nodálním mikroregionům. Mohou být označovány jako „malé okresy“. Stávající okresy již ztratily svou administrativní funkci a používají se především jako územní jednotky statistických porovnávání. V této bakalářské práci jsou za geografická sídla považovány části obcí. Pokud mají města více částí obce, které vytvářejí souvisle zastavěný celek, potom jsou tato městská geografická sídla vymezena jako souhrn těchto souvisle zastavěných částí obce.

Sídelní střediska s různou hierarchií

O tom, že jednotlivá geograficky vymezená sídla mají rozdílný obslužný a pracovní význam, není pochyb. S rozdílným obslužným významem sídel pracoval již Christaller (1933). Rozdílný pracovní a dojížděkový význam sídel zohledňoval ve svých pracích například Hampl (2005) a Hampl, Marada (2015). Jde ale o to, kolik hierarchických úrovní sídelních středisek rozeznávat a kdy uvažovat o existenci základní úrovně spádových regionů k určité hierarchické úrovni sídelních středisek. Shoda většinou panuje na tom, že na úrovni základních spádových regionů by měla být relativně uzavřená dojížděka za běžně používanými službami pro obyvatele, jako je nákup širšího sortimentu potravin, střední školství, základní odborná lékařská péče a další podobné služby. Tato dojížděka v České republice většinou směřuje do menších měst (města alespoň se 4,5 tisíci obyvateli) a samozřejmě také do populačně větších měst. Taková sídelní střediska jsou v této bakalářské práci označována jako „mikroregionální města“ a jejich spádové regiony jako „mikroregiony“.

Na vyšší hierarchické úrovni by potom měla stát „mezoregionální sídelní střediska“ většinou v podobě krajských měst s příslušnými spádovými „mezoregiony“. V těchto mezoregionech by se odehrávala dojížděka za vyššími službami, jako jsou vyšší krajské nemocnice, regionální univerzity nebo seskupení hypermarketů, které jsou soustředěny v mezoregionálních sídelních střediscích. Ještě výše by stála „makroregionální sídelní střediska“ (většinou hlavní města) s příslušnými spádovými „makroregiony“. Mikroregionální města a mezoregionální a makroregionální sídelní střediska jsou v této bakalářské práci označována jako „vyšší sídelní střediska“. „Nižšími sídelními středisky“ jsou potom velmi malá města, městyse, střediskové vesnice a větší vesnice se základními službami. Nižší sídelní střediska jsou středisky pro okolní sídla, neleží v blízkosti vyššího nebo nižšího sídelního střediska. Nevytvářejí kolem sebe své spádové regiony dojížděky za prací, ani dojížděka za službami do těchto nižších sídelních středisek není zvlášť významná.

Periferní území s různou hierarchií

Jak již bylo uvedeno, v této bakalářské práci jsou periferní území (území s periferními sídly) vymezována jako území odlehlá od sídelních středisek, konkrétně od vyšších sídelních středisek. Tato odlehlost je měřena časovou vzdáleností při jízdě prostředků veřejné dopravy z periferního území (sídla) do vyššího sídelního střediska, případně i v opačném směru. Druhou alternativou této odlehlosti je neexistence propojení spoji veřejné dopravy mezi periferním územím (sídlem) a vyšším sídelním střediskem.

Otázkou je kritická časová vzdálenost, kdy je území (sídlo) odlehlé (periferní) a kdy ještě není. Alternativou je také časová vzdálenost při jízdě osobním automobilem. Také periferní území mají svou hierarchii. Odlehlost vůči mikroregionálním městům vytváří periferní území na mikroregionální úrovni, odlehlost vůči mezoregionálním sídelním vytváří periferní území mezoregionální úrovně a konečně, odlehlost vůči Praze podmiňuje existenci makroregionálního periferního území.

Z hlediska perifernosti jsou na tom nejhůře ta mikroregionální periferní území, která jsou současně součástí periferních území mezoregionální, případně i makroregionální úrovně. Zvláště na mikroregionální úrovni je z metodického hlediska užitečné rozlišit periferní území (periferní oblasti) ležící podél státní hranice, podél krajských hranic a periferní území uvnitř kraje – viz dále. Poznatky o hierarchii periferních území v České republice byly převzaty z práce Kubeš, Podlešáková (v přípravě).

Lidský, demografický a sociální kapitál

Lidský, demografický a sociální kapitál jsou neodmyslitelnou součástí hodnocení rozvinutosti sídel, obcí a regionů. Lidský kapitál sídla „je dán znalostmi, dovednostmi a schopnostmi obyvatel a do značné míry se odráží ve vzdělání obyvatel“ (Kubeš, Podlešáková v přípravě). Obyvatelstvo sídla by také mělo mít rovnovážnou či růstovou migrační bilanci obyvatel a počet obyvatel obce by měl být stabilizovaný, případně mírně rostoucí, aby byl zajištěn příznivý demografický vývoj sídla (demografický kapitál, podobně Wiczerzak 2018). Sociální kapitál reflektuje úroveň sociální komunikace a spolupráce v komunitě obyvatel sídla (Kubeš, Podlešáková v přípravě). „Mobilizační“ aspekty sociálního kapitálu (Šafr, Sedláčková 2006) přispívají zvláště k rozvoji venkovských sídel. Indikátory odrážející lidský, demografický a sociální kapitál jsou někdy používány při vymezování periferních území – např. Musil, Müller (2008).

Perifernostně podmíněná sociální exkluze

Sociální exkluze je poměrně často řešeným tématem v sociologických kruzích (např. Petrušek 2017). Jedná o sociální vyloučení určité skupiny osob z běžných aktivit a společenského života, aniž by to samy chtěly a mohly výrazně ovlivnit (handicapovaní, chudí nebo lidé jiného etnika). Obecně pojatou sociální exkluzi diskutovanou v sociologii lze aplikovat i do sociální geografie, kdy lze uvažovat o sociální exkluzi, která je podmíněna geografickou polohou. Problematikou sociální exkluze způsobenou životem v periferních (odlehých) územích se zabývali Kubeš, Kraft (2011). Ve svém článku „Periferní oblasti jižních Čech a jejich sociálně populační stabilita“ autoři popisují, jak perifernost (odlehlost) území od sídelních středisek způsobuje sociální vyloučení obyvatel, kteří zde žijí, a kteří obtížně dosahují na služby a pracovní příležitosti lokalizované ve vyšších sídelních střediscích.

3. Vybrané charakteristiky okresu Klatovy ve vazbě na řešenou problematiku

Fyzicko-geografická charakteristika

Klatovský okres se nachází v jihozápadním výběžku Plzeňského kraje. Sousedí s okresy Domažlice, Plzeň-jih, Strakonice a Prachatice, přičemž jihozápadní hranici okresu tvoří státní hranice s Německem (Bavorskem). Okres Klatovy je největším okresem v České republice s rozlohou 1 946 km². Dá se říci, že Klatovský okres má v rámci ČR periferní polohu. Jižní část okresu tvoří pohoří Šumava, směrem na sever se nadmořská výška tohoto pohoří snižuje. Nejvyšším bodem okresu je Velká Mokrůvka (1 370 m n. m.), která je zároveň nejvyšším vrcholem Plzeňského kraje. Většina území okresu Klatovy spadá do Šumavského podhůří a Švihovské vrchoviny. Řeka Úhlava a Otava vytváří na svém horním úseku hluboká kaňonovitá údolí, která se pak na severovýchodním okraji okresu otevírají. Zvláště v horských územích Šumavy se uplatňuje horské klima s vyššími srážkami, nižšími teplotami a delším trváním sněhové pokrývky.

Přítomnost dlouhé státní hranice na jihozápadě okresu vytváří podmínky pro existenci periferních území, protože státní hranice vede po hřbetu pohoří a je propustná pouze v místech hraničních přechodů. Díky přítomnosti horstva Šumavy a šumavského národního parku jsou některé části území okresu neobydlené, nebo obydlené jen velmi slabě, případně jsou obývány rekreačně, hlavně ve vrcholné letní, případně i zimní sezoně. Nejrozsáhlejší prostor takto „postiženého“ území se nachází jihozápadně od Sušice v oblasti Jezerní hory, Křemelné, Poledníku a Velké Mokrůvky. V prostoru Švihovské vrchoviny již existují podmínky pro orné zemědělství a je zde poměrně hustá síť sídel lokalizovaných v menších kotlinách a údolích. Řetězec sídel se také vytvořil podél řek, zejména Úhlavy, Ostružné a Otavy. Obyvatelé žijící v horském území Šumavy jsou postiženi sociální exkluzí vycházející z odlehlosti (perifernosti) tohoto území a současně jsou postiženi problémy plynoucími z náročných klimatických a reliéfových podmínek Šumavy.

Administrativní členění

Okres Klatovy je administrativně rozčleněn na 3 správní obvody obcí s rozšířenou působností (SO ORP), a to na SO ORP Klatovy (44 obcí a 235 sídel), SO ORP Sušice (30 obcí a 167 sídel) a SO ORP Horažďovice (20 obcí a 58 sídel). Jednotlivá SO ORP jsou dále administrativně rozčleněna na nižší jednotky – na správní obvody obcí s pověřeným obecním úřadem (SO POÚ) – SO POÚ Klatovy, Sušice, Horažďovice, Nýrsko, Plánice a Kašperské Hory. V Tabulce 1. lze nalézt údaje o počtech obcí a částí obcí v jednotlivých SO POÚ okresu Klatovy.

B. Houdková, v Sušici 2019, KGE PF JU v ČB, ArcČR 500

Mapa 1. Administrativní regiony a administrativní typy sídel v okrese Klatovy (2019)

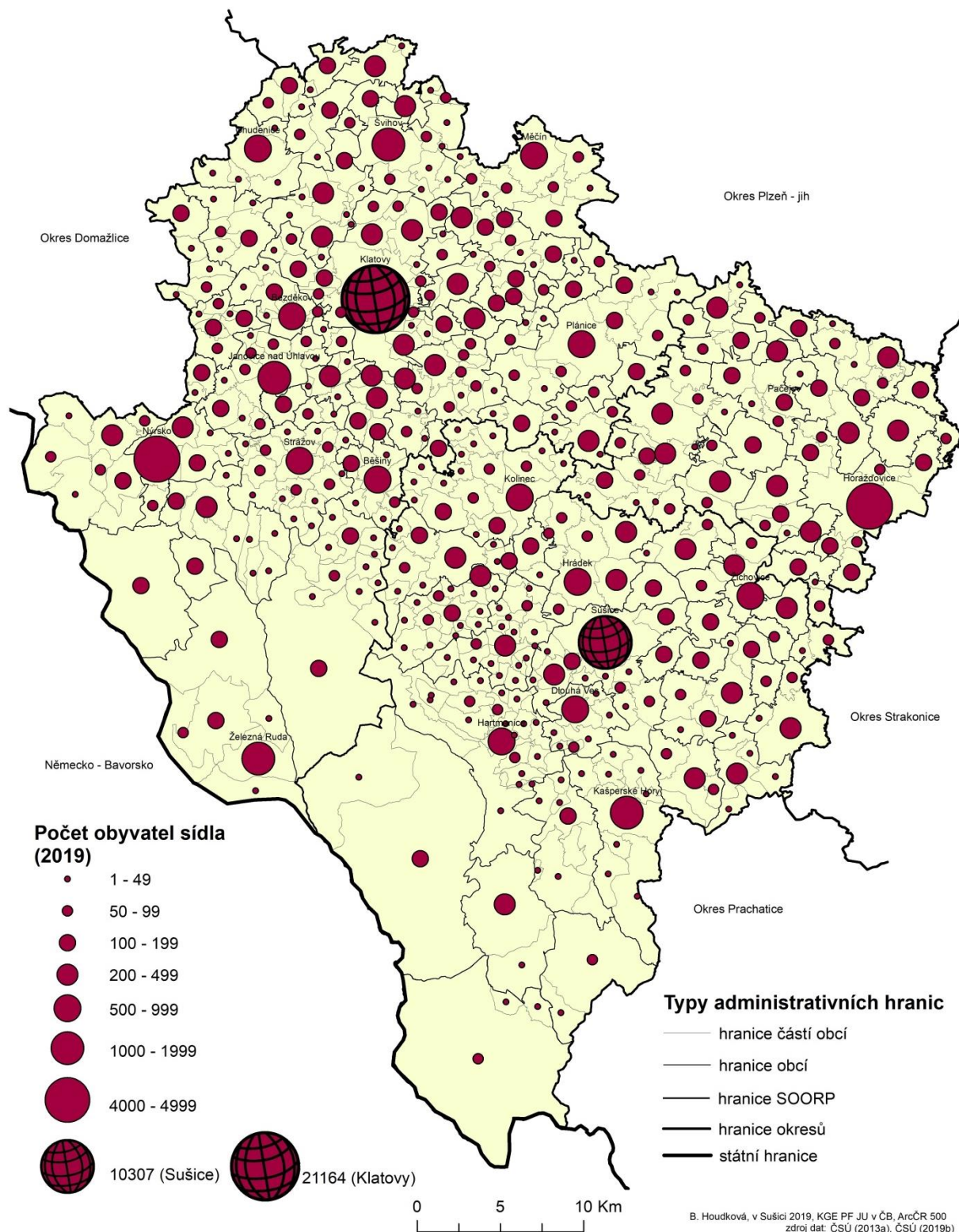
Správními středisky těchto obvodů jsou buď samotné obce s rozšířenou působností (ORP) – Klatovy, Sušice a Horažďovice, nebo obce s pověřeným obecním úřadem (POÚ) – Nýrsko, Plánice a Kašperské Hory. Jednotlivá SO POÚ jsou členěna na obce, kterých se v okrese Klatovy nachází 94. Bakalářská práce ale sleduje ještě menší územní jednotky – sídla, jejichž vymezení je podrobněji popsáno v kapitole věnované teorii. Celkem se na území Klatovského okresu nachází 460 sídel, která byla sestavena z částí obcí. Tato sídla se vzájemně odlišují počtem obyvatel, urbanismem, obslužnou vybaveností a dalšími parametry – viz kapitola věnovaná sídelní střediskovosti v okrese Klatovy.

České zákonodárství také vymezuje obce s městským úřadem a obce s úřadem městyse. V sídelní geografii a v řešené problematice se ale s těmito administrativními kategoriemi nepracuje, protože některé obce mají statut města či městyse z historických důvodů, přičemž jejich současná velikost a význam již neodpovídají městům a městyšům v geografickém smyslu. Městský úřad má například Měčín, Strážov, Rabí či Rejštejn, což skutečná města nejsou. Administrativní uspořádání okresu Klatovy zobrazuje Mapa 1.

Obyvatelstvo a sídelní struktura

Na začátku roku 2019 žilo v Klatovském okrese 86 336 obyvatel (ČSÚ 2019b), což ho dělá druhým nejlidnatějším okresem v Plzeňském kraji, po okrese Plzeň-město. Po odsunu obyvatel německé národnosti po druhé světové válce a nedostatečném dosídlení ztratil okres mnoho obyvatel (1930 – 143 121 obyvatel, 1950 – 99 947 obyvatel – ČSÚ 2016). Díky odsunu a nedosídlení zaniklo v pohraniční části okresu mnoho sídel. V posledních desetiletích počet obyvatel v okrese kolísá, ovšem v posledních letech mírně roste (85 726 obyvatel při Sčítání v roce 2011 – ČSÚ 2013a), což se do dneška odráží na míře zalidnění území, která je jedna z nejnižších v kraji a zároveň i v České republice. Hustota zalidnění činí 44,4 obyvatel na km², což je po okrese Tachov (39,2 obyv./km²) druhá nejnižší hodnota. Tyto nízké hustoty zalidnění odrážejí odsun obyvatel německé národnosti, nedostatečné dosídlení a polohu u státní hranice s Německem v období socialismu. V Tabulce 1. jsou uvedeny hodnoty hustoty zalidnění jednotlivých SO POÚ. Nejvyšší hustotu vykazuje SO POÚ Klatovy (68,3 obyv./ km²), nejnižší SO POÚ Kašperské Hory (9,4 obyv./ km²).

Bezmála 67 % obyvatel okresu žije v 15 administrativně stanovených městech (Hartmanice, Horažďovice, Janovice nad Úhlavou, Kašperské Hory, Klatovy, Měčín, Nalžovské Hory, Nýrsko, Plánice, Rabí, Rejštejn, Strážov, Sušice, Švihov a Železná Ruda) – Mapa 1. Největším městem jsou Klatovy s 22 233 obyvateli (2019), které jsou zároveň okresním městem, ORP, POÚ a také v bakalářské práci stanoveným mikroregionálním sídelním střediskem

Mapa 2. Populační velikost sídel v okrese Klatovy (2019)

(mikroregionálním městem). Druhým největším městem je Sušice (ORP, POÚ), kde žije 11 110 obyvatel. Třetím největším městem podle populace jsou Horažďovice (ORP, POÚ) s 5 310 obyvateli – Mapa 2. V Mapě 2 jsou znázorněny populační velikosti všech sídel v okrese Klatovy.

Z hlediska zastoupení dětské složky je nejmladší obyvatelstvo v SO POÚ Klatovy (15,3 %), nejstarší v SO POÚ Plánice (13,4 %) – Tabulka 1. Pokud bude uplatněn průměrný věk, potom nejmladší obyvatelstvo žije v SO POÚ Nýrsko (42,4 let) a nejstarší v SO POÚ Kašperské Hory (44,8 let). V Tabulce 1. je také uveden sloupec údajů se zastoupením podílu seniorů ve věku 65 a více let. Rozdíly mezi SO POÚ jsou z hlediska tohoto zastoupení poměrně velké. Velký podíl seniorů je na Kašperskohorsku, naopak malý v regionu Nýrska. Relativizovaný přirozený přírůstek obyvatel byl v roce 2019 nejvyšší v SO POÚ Nýrsko (0,8), v ostatních SO POÚ byl záporný, nejvíce SO POÚ Plánice (-7,2) – Tabulka 1. Relativizovaný migrační přírůstek byl v tomto roce v jednotlivých SO POÚ naštěstí většinou kladný (11,4 na Plánicku, ale -3,4 na Kašperskohorsku), takže relativizovaný celkový přírůstek je příznivější. Celkový přírůstek obyvatel, uvedený v posledním sloupci tabulky, je mírně kladný v SO POÚ Plánice, Nýrsko a Klatovy, mírně záporný v SO POÚ Sušice a Horažďovice a značně záporný v SO POÚ Kašperské Hory. Je ale třeba uvést, že se jedná o údaje vztažené pouze k roku 2019.

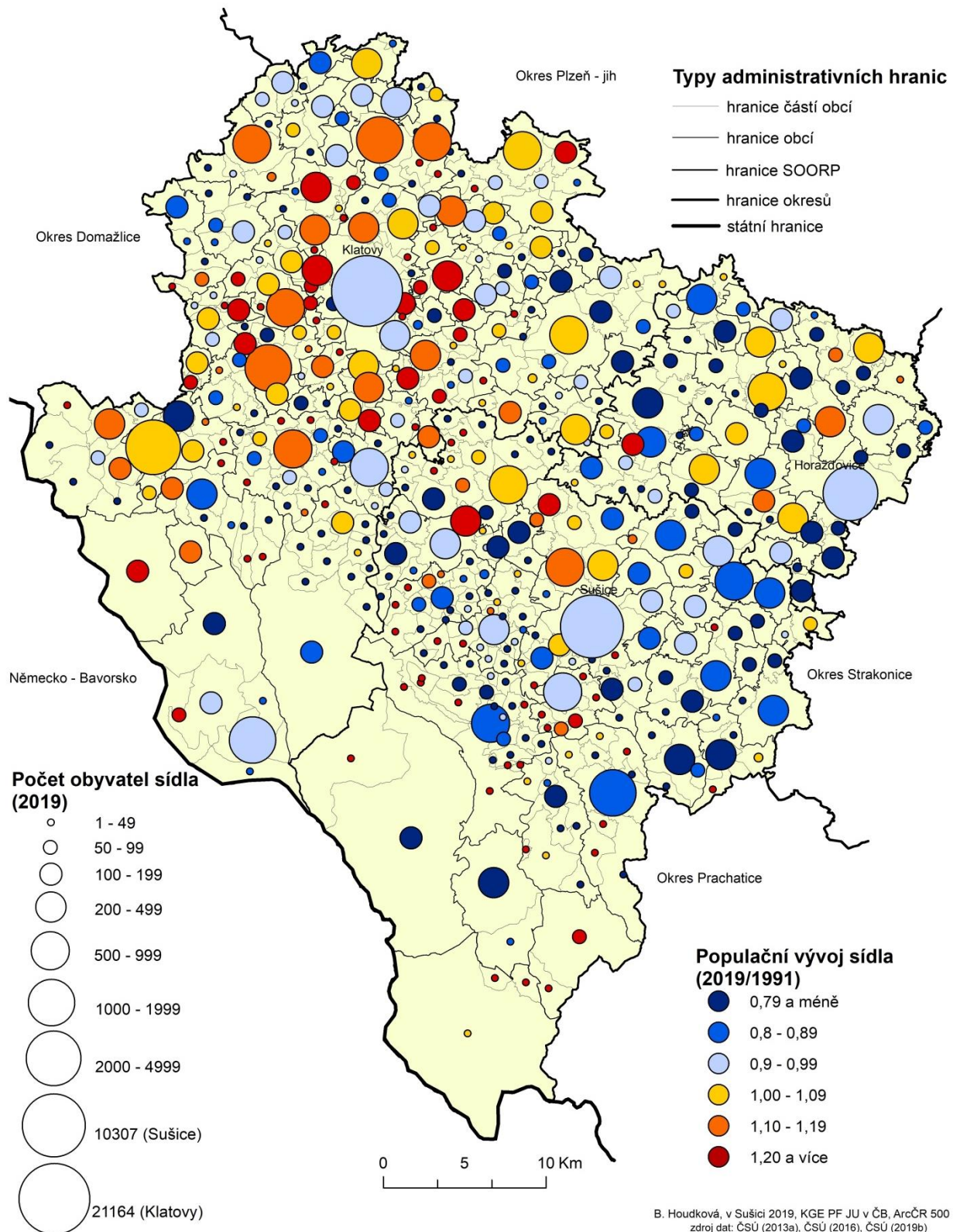
Tabulka 1. Vybrané charakteristiky obyvatelstva jednotlivých SO POÚ okresu Klatovy (2019)

SO POÚ	Počet obcí	Počet částí obcí	Počet obyv.	Hustota zalid.	Podíl 0–14	Podíl 65+	Průměr. věk	PP na 1000 obyv.	MP na 1000 obyv.	CP na 1000 obyv.
Klatovy	32	181	39 916	68,3	15,3	21,3	43,4	-1,1	2,7	1,5
Sušice	25	146	22 092	39,4	14,7	22,2	44,1	-3,9	3,1	-0,9
Horažďovice	20	58	11 608	44,9	13,8	22,7	44,6	-1,3	-1,5	-2,8
Nýrsko	5	29	7 997	35,5	14,6	18,6	42,4	0,8	0,9	1,6
Plánice	7	24	2 651	27,5	13,4	20,6	44,2	-7,2	11,4	4,2
Kašperské Hory	5	22	2 072	9,4	14,0	23,3	44,8	-4,3	-3,4	-7,7

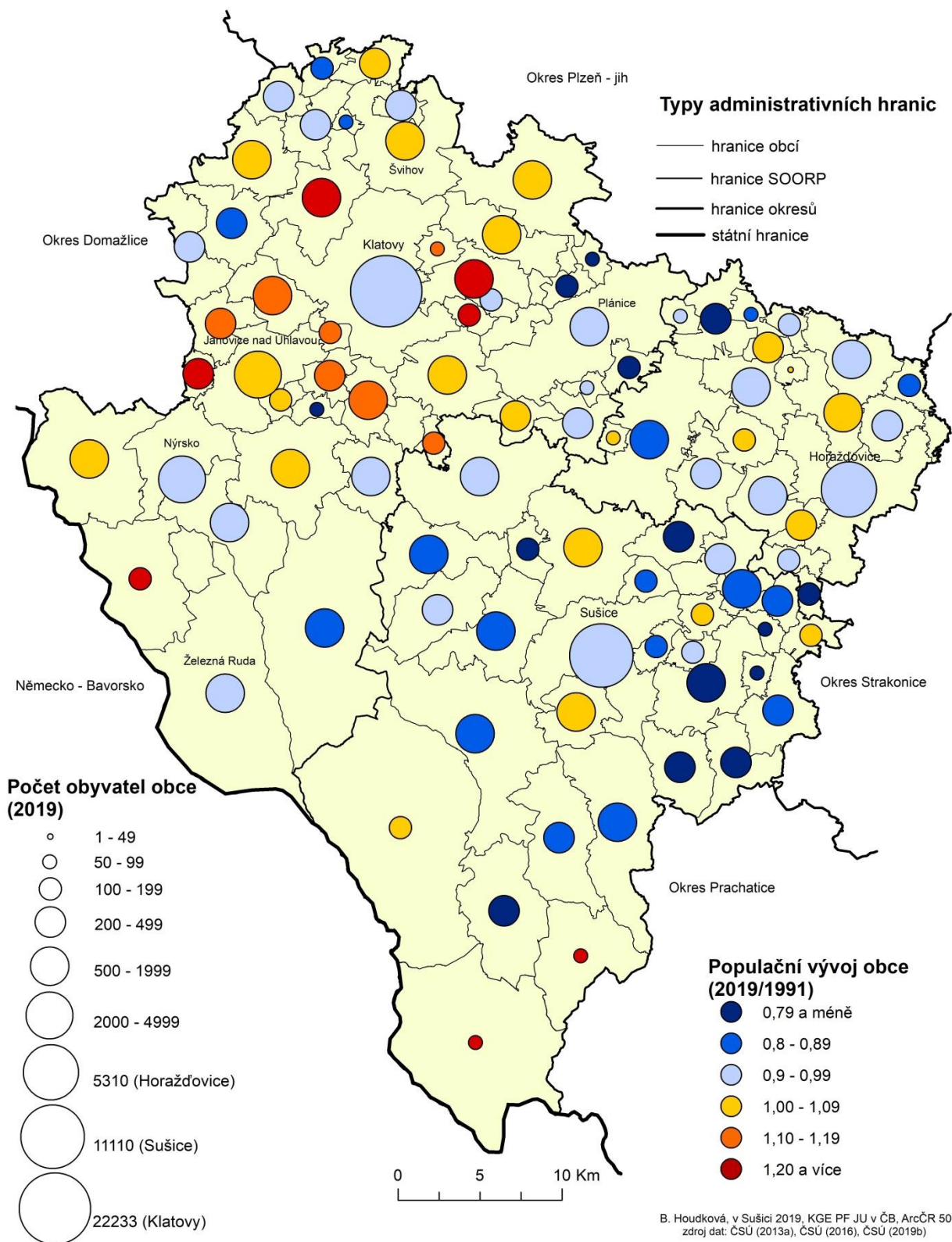
Poznámky: PP – přirozený přírůstek, MP – migrační přírůstek, CP – celkový přírůstek; data k 31. 12. 2018, potažmo tedy k 1. 1. 2019

Zdroj: ČSÚ (2019a)

V Mapě 3 je znázorněn vývoj počtu obyvatel v sídlech okresu Klatovy, v Mapě 4 pak vývoj počtu obyvatel v obcích okresu Klatovy, obojí mezi lety 1991–2019. V Mapě 3 lze pozorovat významný populační růst sídel v suburbánním okolí Klatov (některá zdejší sídla dosáhla indexu 1,2 a více), také v některých sídlech kolem Nýrska, a ještě v dalších jednotlivých sídlech různě populačně velkých. V rámci okresu Klatovy se populačně růstová sídla vyskytují především na území SO ORP Klatovy, na Sušicku a Horažďovicku je takových sídel málo.

Mapa 3. Populační vývoj sídel v okrese Klatovy 1991–2019

Mapa 4. Populační vývoj obcí v okrese Klatovy 1991–2019

Významná města okresu – Klatovy, Sušice a Horažďovice, obyvatelstvo mírně ztratila, stejně tak Železná Ruda. Především v SO ORP Sušice se vyskytuje množství sídel se záporným populačním vývojem, přičemž některá mají vývojový index 0,79 a nižší (z větších lze uvést Nezdice na Šumavě, Strašín nebo Srní). V mapě je také znázorněn velký počet velmi malých sídel v podobě velmi malých kroužků venkovských osad. Jejich populační vývoj byl velmi různorodý.

Podobným způsobem je uspořádána Mapa 4, ovšem s tím rozdílem, že zobrazuje populační vývoj obcí ve sledovaném období. Také v této mapě se zobrazuje populačně rostoucí suburbánní okolí města Klatovy, stejně tak populačně ztrátové a až výrazně ztrátové území obcí SO ORP Sušice. Největší populační ztráty lze pozorovat na rozhraní s Jihočeským krajem.

Dopravní infrastruktura

Okres Klatovy je po stránce dopravní infrastruktury značně nevybavený. Přes území okresu nevede žádná dálnice ani železniční koridor. Nacházejí se zde pouze silnice I. třídy a rychlíkové železniční tratě. Silnice I/27 protíná okres od severu k jihu. Přivádí automobilovou dopravu směrem od Plzně a Přeštic směrem do Bavorska přes Železnou Rudu. V okrese Klatovy propojuje Švihov, Klatovy a Železnou Rudu. Silnice I/22 spojuje okres Klatovy s okresem Domažlice a na druhé straně také s okresem Strakonice. Na území okresu propojuje Klatovy, Nalžovské Hory a Horažďovice. V okrese se nachází poměrně velké množství silnic druhé třídy, které propojují všechna větší sídla okresu. Zvláštní pozornost si zaslouží silnice druhé třídy II/190 propojující horské periferní území Šumavy od Nýrska přes Železnou Rudu, Hartmanice a Kašperské Hory (v úseku Hartmanice – Kašperské Hory a dál směrem na Stachy jde o silnici druhé třídy II/145). Zbytek území je pokryt silnicemi III. třídy. Každé sídlo je napojeno na státní silniční síť alespoň silnicí III. třídy.

Železniční síť je v okrese Klatovy poměrně řídká. Z Klatov radiálně vybíhají železnice do Přeštic (a Plzně), do Kdyně (a Domažlic), do Nýrska (a Železné Rudy, s pokračováním Bavorska) a do Sušice (s pokračováním do Horažďovic). Na severovýchodě proniká do okresu Klatovy významná elektrifikovaná trať Plzeň – Nepomuk – Horažďovice – Strakonice – České Budějovice. Horské území Šumavy železniční tratě nemá, s výjimkou příčného průniku železnice do Železné Rudy. Rozsáhlé oblasti jižně od Sušice, až ke státní hranici, železnici nemají.

Pro bakalářskou práci je důležitá obslužnost sídel a celých území okresu Klatovy prostředky veřejné dopravy. Tato problematika byla zpracována v diplomové práci Stach (2009). V kapitolách bakalářské práce věnovaných periferním sídlům a periferním oblastem okresu Klatovy je tato obslužnost sídel řešena.

4. Metodika práce

4.1. Vymezování sídelních středisek různé hierarchické úrovně

Prvním krokem analýzy perifernosti v území okresu Klatovy muselo být vymezení *vyšších sídelních středisek* okresu, která byla nezbytná pro následné vymezení periferních sídel v jejich spádových (dojížděkových) regionech. Vyšší sídelní střediska budou vymezena na mikroregionální úrovni jako mikroregionální města (mezoregionální Plzeň a makroregionální Praha leží mimo řešené území). Současně byla také vymežována nižší sídelní střediska okresu Klatovy – velmi malá města, městyse, střediskové vesnice a větší vesnice.

Mikroregionální města musela v této bakalářské práci splňovat následující podmínky: přítomnost gymnázia nebo jiné střední školy, alespoň 10 odborných lékařů (kožní, gynekolog, dětský, zubní, drobná chirurgie,...), zohledňoval se také počet těchto lékařů, alespoň 2 banky a supermarket s potravinami. V mikroregionálním městě také muselo bydlet alespoň 4 000 obyvatel. Mikroregionální město muselo vykazovat alespoň 2 000 obsazených pracovních míst (zaměstnaní v sídle celkem + dojíždějící za prací do obce a odečíst vyjíždějící za prací z obce; vše na základě dat se Sčítání 2011 – ČSÚ 2013a, ČSÚ 2013b). Do mikroregionálního města muselo dojíždět alespoň 1 000 dojíždějících za prací a studiem (data ze Sčítání 2011 – ČSÚ 2013b). Protože ale Sčítání 2011 nezachytilo všechny dojíždějící (někteří respondenti dojíždění nepřiznali), bylo třeba tuto podmínku snížit o 20 % (podobně Hampl, Marada 2015).

V rámci *nižších sídelních středisek* byly stanoveny podmínky pouze pro *velmi malá města*. Tato města musela mít stavební úřad, služebnu Policie ČR, plně organizovanou základní školu, alespoň 4 lékaře, lékárnu, poštu a supermarket potravin (nepřítomnost jedné z těchto služeb byla přípustná). Další nižší sídelní střediska – *městyse, střediskové vesnice a větší vesnice* byla stanovena na základě následujících ukazatelů sídelní střediskovosti, ale musela mít alespoň prodejnu potravin a ještě jednu další sledovanou službu.

Rozřazení mikroregionálních měst do subtypů (velmi silná, silná, slabá a velmi slabá) a také nižších sídelních středisek do typů a subtypů bylo v této bakalářské práci uskutečněno na základě 4 ukazatelů sídelní střediskovosti: počtu obyvatel sídelního střediska v roce 2019 (1; reprezentuje populační význam), počtu vybraných druhů služeb v sídelním středisku v roce 2019 (2; reprezentuje obslužný význam, podobně postupovali Hladík, Mulíček 2014 a Kubeš, Pahorecká 2000), počtu dojíždějících do střediska podle Sčítání 2011 (3; reprezentuje dojížděkový význam, podobně Hampl 2005 a Hampl, Marada 2015), počet spojů veřejné dopravy směřujících do mikroregionálního města na podzim roku 2019 (4; význam ve veřejné dopravě osob, podobně postupovali Kubeš, Kraft 2011).

Jde o údaje vztažené k sídlům, pouze údaj o dojíždějících je vztažen k příslušné obci, ale tato skutečnost nevytváří zásadní problém. Sídla jsou v bakalářské práci ztotožněna s částmi obcí, pouze městská sídla vznikla jako souvisle zastavěné části obce daného města. Do předběžného výběru sídelních středisek byla zahrnuta všechna větší sídla (se 400 a více obyvateli), a ještě další sídla, ve kterých se nacházela alespoň větší prodejna potravin a ještě jedna další služba a také sídla s větší dojížděnkou a počtem spojů. Podobné ukazatele používaly ve svých bakalářských pracích Chvojková (2019), Podlešáková (2019) a Holíková (2019).

První ukazatel – *počet obyvatel v sídle* – nereprezentuje tolik střediskovost v osídlení, ale populační masu, která je významná z hlediska potřeby obsluhy službami ve středisku. Jelikož poslední statistické údaje o počtu obyvatel za sídla jsou ze Sčítání 2011 (ČSÚ 2013a), bylo třeba údaje pro rok 2019 získat přepočítáním. Postupovalo se tak, že se vypočítaly podíly počtu obyvatel v sídlech v rámci obce v roce 2011, a ty se aplikovaly na počet obyvatel obce z průběžné registrace obyvatel roku 2019 (ČSÚ 2019b), když byl počet obyvatel obce v roce 2019 rozdělen do sídel na základě vypočítaných podílů v roce 2011.

Druhý ukazatel – *počet vybraných druhů služeb* – vyhodnocuje přítomnost zařízení administrativy, školství, zdravotnictví, dále zařízení prodeje potravin a jiného zboží, bank, pošty a přítomnost sportovních zařízení a také fary – Tabulka 2. Některé z těchto druhů služeb sledovali ve svých studiích sídelní střediskovosti také Hladík, Mulíček (2014) nebo Kubeš, Pahorecká (2000). Druhy zařízení služeb, sledované v bakalářské práci, jsou v Tabulce 2.

Mezi sledovaná zařízení administrativy byla zařazena ta zařízení, která jsou obyvateli nejčastěji vyhledávána, nebo je jejich přítomnost v sídelních střediscích nezbytná. Jednalo se o okresní soud, katastrální úřad, finanční úřad (pobočka finančního úřadu musela fungovat alespoň 3 dny v týdnu), který je nezbytný hlavně pro podnikatele, úřad práce (pobočka musela fungovat alespoň 3 dny v týdnu), který poskytuje podporu v nezaměstnanosti a sociální dávky, úřad obce s rozšířenou působností, který poskytuje významné administrativní úkony pro občany, matriční úřad, který vede registraci obyvatelstva v sídelním středisku, stavební úřad, který vydává občanům stavební povolení, služebna Policie ČR a také služebna městské policie (zajišťuje bezpečnost v sídelním středisku a jeho okolí).

Dalším druhem sledovaných zařízení služeb byla zařízení školství. Jsou pro sídelní střediska důležitá také proto, že do jejich zařízení školství dojíždějí žáci a studenti ze širokého okolí. Do sledovaných školských zařízení byla zařazena gymnázia a střední školy, dále plně organizované základní školy (poskytují výuku od 1. až 9. ročníku) a také základní umělecké školy (poskytují zázemí pro umělecké vzdělávání dětí). Jelikož se bakalářská práce zabývá okresem Klatovy, nebyla do školských zařízení zařazena vysoká škola (nenachází se zde), která

byla zaznamenávána v pracích řešících celý kraj (Chvojková 2019; Podlešáková 2019). Dále byla sledována vybraná zařízení zdravotnictví, konkrétně přítomnost nemocnice a léčebny dlouhodobě nemocných, také přítomnost odborných a praktických lékařů a lékárny s provozem alespoň 3 dny v týdnu.

Pro obyvatele sídelních středisek a jejich zázemí jsou nezbytná zařízení prodeje potravin a jiného zboží. Na vyšší úrovni se jedná o hypermarkety potravin (klatovské Tesco) a průmyslového zboží (klatovské OBI), které se nacházejí pouze ve větších městech a lidé do nich jezdí na velké nákupy. Častěji jsou zastoupeny poněkud menší supermarkety (v řešeném území jde o supermarkety Penny, Lidl nebo Albert) a větší prodejny potravin (samoobsluhy potravin, např. firmy Coop) – viz Tabulka 2. a poznámky v ní uvedené.

Z hlediska střediskovosti sídelních středisek je také důležitá přítomnost zařízení bank a pošt. Přítomnost poboček bank a také bankomatů je pro obyvatele nezbytná z hlediska výběru finančních prostředků a dalších finančních služeb. Další důležitým zařízením jsou pošty, které poskytují poštovní, ale také finanční služby. V neposlední řadě byla sledována sportovní zařízení a z kulturních zařízení ještě fara. Ze sportovních zařízení byly vybrány jen ty významnější, využívané masově (krytý plavecký bazén a krytá ledová plocha) a navíc přítomnost sportovní organizace (tělovýchovná jednota, sportovní klub, fotbalový klub, ...), která je důležitá zejména na venkově. Z kulturních zařízení byla nakonec vybrána pouze fara, která je důležitá zejména pro obyvatele venkova.

Tabulka 2. Sledované druhy zařízení služeb pro obyvatele v sídlech

Skupiny druhů služeb	Druhy služeb	Body
Zařízení administrativy	Okresní soud	1
	Katastrální úřad	1
	Finanční úřad	2
	Úřad práce	2
	Úřad obce s rozšířenou působ.	1
	Matriční úřad	1
	Stavební úřad	1
	Policie ČR	1
	Městská policie	1
	Zařízení školství	Gymnázium
Střední škola		2
Plně organizovaná ZŠ		1
Základní umělecká škola		1
Zařízení zdravotnictví	Nemocnice	3
	Léčebna dlouhodobě nemocných	1
	Odborní lékaři	1 až 3 ¹
	Praktický lékař	1 až 3 ¹
	Lékárna	1 až 3 ¹

Zařízení prodeje potravin a dalšího zboží	Hypermarket potravin	3
	Hypermarket průmysl. zboží	3
	Prodejny potravin	1, 3 ²
Zařízení bank a pošt	Banky	1
	Bankomat	1 ³
	Pošta	1
Sportovní zařízení a fara	Fara	1
	Krytý plavecký bazén	1
	Krytá ledová plocha	1
	Sportovní organizace	1 ³

Poznámky: ¹ 1–2 zařízení = 1 bod; 3–5 zařízení = 2 body; 6 a více zařízení = 3 body; ² součet bodů za prodejny potravin - supermarket potravin = 3 body, větší prodejna potravin = 1 bod; ³ pouze jeden bod za všechny bankomaty/sportovní organizace

Zdroj: Chvojková (2019), Podlešáková (2019), Holíková (2019), doplněno vlastním výběrem.

Většina sledovaných zařízení byla oceněna jedním bodem. Zařízení, která poskytují významnější služby nacházející se především v sídelních střediscích vyšší úrovně, byla oceňována dvěma body (finanční úřad, úřad práce, gymnázium a střední škola) nebo třemi body (nemocnice, hypermarket potravin, hypermarket průmyslového zboží). V některých případech bylo oceněno i množství zařízení – počet odborných a praktických lékařů, počet lékáren (1–2 zařízení = 1 bod, 3–5 zařízení = 2 body a 6 a více zařízení = 3 body). Bylo třeba také bodově rozlišit hypermarket a supermarket potravin (3 body) a větší prodejnu potravin (1 bod). Pokud se v sídle nacházelo více bankomatů/sportovních spolků, byl sídlu přiřazen pouze jeden bod (je důležitá hlavně samotná přítomnost, ne jejich počet). Podrobnosti lze nalézt v Tabulce 2. Výsledný součet bodů za jednotlivá zařízení služeb v sídle vyjadřuje obslužný význam sídelního střediska. Součty bodů sídelních středisek řešeného území jsou uvedeny v Tabulce 7.

Význam sídelního střediska pro jeho zázemí byl charakterizován *dojížděnkou do zaměstnání a do škol* do sídelního střediska. Použitá data pocházela ze Sčítání 2011 (ČSÚ 2013b). Výše bylo upozorněno na neúplný součet dojíždějících za prací a studiem při Sčítání 2011. Lze předpokládat, že tyto neúplné součty, tato chybovost, byla u jednotlivých obcí přibližně stejná. Jde sice již o údaj starší, z roku 2011, ale pro bakalářskou práci vyhovuje. Pouze tento ukazatel pracuje s údaji za obce (ostatní za sídla), nicméně v případě sídelních středisek to až tolik nevádí, protože dojížděnka se týká především jádrového sídla obce, které je potenciálním sídelním střediskem.

Posledním sledovaným ukazatelem sídelní střediskovosti byl *počet spojů veřejné dopravy*. Udává význam sídelního střediska ve veřejné dopravě v rámci zázemí tohoto střediska. Jednalo se o počet spojů autobusové a vlakové dopravy směřujících z nebo do potenciálního

sídelního střediska v pracovní den (ve středu), mimo školní prázdniny a svátky. Ke zjišťování počtu spojů byla využita databáze integrovaného dopravního systému IDOS (2019a), konkrétně „vývěsné jízdní řády“ autobusové a vlakové dopravy. Nebyla sledována městská hromadná doprava (v Klatovech a v Sušici), ani dálkové nebo mezinárodní spoje (neobsluhují sídla v zázemích mikroregionálních měst a nižších sídelních středisek). Pokud se v menších sídlech nenacházela zastávka sledovaných spojů, bylo možné využít tzv. „rozcestí“, které mohlo být maximálně 1 km od okraje sídla.

V dalším kroku bylo třeba převést hodnoty 4 ukazatelů sídelní střediskovosti na vzájemně srovnatelnou bázi, přičemž všechny ukazatele měly stejnou váhu. Hodnoty ukazatelů byly proto převedeny na bodové hodnoty v intervalu 0 – 100 bodů, když hodnotám Klatov, které byly ve všech případech nejvyšší, bylo přiděleno 100 bodů. Tento postup byl uplatněn ještě jednou pro nižší sídelní střediska, když bylo Nýrsku, které mělo nejvyšší hodnoty, přiděleno 100 bodů. Body za jednotlivé ukazatele byly sečteny a zprůměrovány – Tabulka 8.

Rozřazování sídelních středisek do subtypů bylo určováno podle odstupů v hodnotách průměrného bodového zisku. Mikroregionální města, velmi malá města, městyse, střediskové vesnice (ale již ne větší vesnice) byla vyhodnocena jako velmi silná, silná, slabá a velmi slabá.

4.2. Vymezování periferních, semiperiferních a suburbánních sídel

Mikroregionální města, jejichž vymezování bylo popsáno v předchozí kapitole, jsou základem pro následné vymezování *periferních sídel* v okrese Klatovy. Toto vymezování probíhalo na základě sledování časové odlehlosti sídel od mikroregionálních měst prostřednictvím spojů veřejné dopravy. Ke sledování autobusových a vlakových spojů byl opět použit portál IDOS, konkrétně IDOS (2019b). Opět byly vyhledávány spoje v pracovních dnech, mimo školní prázdniny a svátky, konkrétně ve středu, a jednalo se o spoje směřující ze sídla do mikroregionálního města a v opačném směru. Opět bylo možné uplatnit zastávku „na rozcestí“. Vynechána byla pouze městská hromadná doprava. Na rozdíl od postupu uplatněného u sídelních středisek, byly v tomto případě zaznamenávány pouze spoje sloužící k rannímu odjezdu do zaměstnání a do škol (mezi 5:00 a 7:50) a odpolednímu návratu domů (mezi 13:00 a 18:00). V případě, že sídlo bylo od mikroregionálního města vzdáleno více než 30 minut (průměr za sledované spoje), potom bylo označeno za periferní. Pokud sídlo mělo méně, než 2 ranní spoje, nebo méně, než 2 odpolední spoje, potom bylo také označeno jako periferní.

Bylo také možné uplatnit časovou dostupnost individuální automobilovou dopravou, ta ale není přístupná všem, nemohou ji samostatně využívat děti, studenti, někteří zdravotně

handicapovaní, někteří senioři a lidé bez automobilu. Tato doprava je rychlejší a při uplatnění 30 minutové dostupnosti by v řešeném území bylo málo periferních sídel. Použití automobilové individuální dopravy pro vymezení periferních sídel bylo nicméně v řešeném území uplatněno – Mapa 7. V literatuře je také diskutováno 30 minutové kritérium strávené v dopravním prostředku (Kubeš, Kraft 2011; Bernard, Šimon 2017). V bakalářské práci uplatněnou 30 minutovou izochronu lze odůvodnit tím, že dojíždějící osoba se musí ráno dopravit na zastávku a následně z koncové zastávky spoje dojít do zaměstnání/do školy. Pokud se tedy sečte celkový čas od odchodu z domova do příchodu do práce/do školy, tak tento přesun (který je absolvován 2x denně) zabere okolo jedné hodiny. Proto je 30 minutová doba strávená v autobusu nebo ve vlaku vhodnou časovou relací pro vymezení odlehlých periferií.

Vedle vyšších sídelních středisek a periferních sídel byla v bakalářské práci vymezeny také *suburbánní sídla*, a to na základě práce Ouředníček a kol. (2018). Autoři se ale pohybovali na úrovni obcí, takže bylo třeba jejich zjištění přetransformovat na úroveň sídel a některá sídla bez významných projevů suburbanizace (hlavně výstavby rodinných domů) ze suburbánních sídel vyřadit. Terénní průzkum potenciálních suburbánních sídel byl uskutečněn kolem Klatov, Sušice a Horažďovic. Výsledky tohoto průzkumu lze nalézt v Mapě 6. Zbytková sídla – sídla ležící mezi mikroregionálními městy a případnými suburbánními sídly a periferními sídly byla označena jako *semiperiferní sídla*.

4.3. Vymezování periferních oblastí a jejich typologie

Spojením 4 a více sousedících periferních sídel (sousedních polygonů přiřazených v ArcMap k částem obcí) byly vymezovány *periferní oblasti*. Pokud periferní sídlo leželo samostatně, bylo označeno jako periferní sídlo mimo periferní oblast. Periferní oblasti byly následně rozčleněny podle jejich polohy v rámci spádového mezoregionu, respektive kraje (s využitím Kubeš, Kraft 2011). Periferní oblasti nacházející se při státní hranici s Německem (Bavorskem) byly označeny jako *pohraniční periferní oblasti*, periferní oblasti ležící v blízkosti krajské hranice s Jihočeským krajem byly označeny jako *mezikrajské periferní oblasti* a periferní oblasti zbývající, ležící uvnitř sledovaného okresu, byly označeny jako *vnitrokrajské periferní oblasti* – Tabulka 3. a Mapa 6.

4.4. Indikátory lidského, demografického a sociálního kapitálu sídel a periferních oblastí

Bakalářská práce by měla vyhodnotit sociálně-populační rozvinutost periferních, semiperiferních a střediskových sídel okresu Klatovy. Tato sociálně-populační rozvinutost by se dala chápat jako úroveň lidského, demografického a případně i sociálního kapitálu viz – kapitola 2.4. Lidský kapitál je dán znalostmi, dovednostmi a schopnostmi lidí (viz citace v práci Kubeš, Podlešáková v přípravě). Demografický kapitál zhodnocuje přirozenou a migrační bilanci obyvatel a jejich věkovou strukturu (např. Wiczerzak 2018; Sagan, Masik 2014). Sociální kapitál je dán úrovní komunikace a spolupráce mezi obyvateli komunity, např. obce (Šafr, Sedláčková 2006; Kubeš, Podlešáková v přípravě). Obtížné je ale najít vhodné indikátory těchto kapitálů, a to především na úrovni jednotlivých sídel. Indikátory by měly být ve své konstrukci reprezentativní, měly by být v kontextu s řešenou problematikou a měly by pracovat s korektními daty. Takové indikátory se ale těžko hledaly. Nakonec bylo vybráno 8 indikátorů sociálně-populační rozvinutosti sídel – Tabulka 4.

Tabulka 3. Použité indikátory lidského, demografického a sociálního kapitálu v sídlech

Indikátory lidského, demografického a sociálního kapitálu (hodnoty posledního kvartilu)
DVOB Index dlouhodobého vývoje počtu obyvatel v sídle 2019/1991 (0,75 a nižší)
SVOB Index střednědobého vývoje počtu obyvatel v sídle 2019/2001 (0,85 a nižší)
DĚTI Podíl dětí ve věku 0–14 let v sídle v % v roce 2019 (12,96 a nižší)
SENI Podíl seniorů ve věku 65+ v sídle v % v roce 2019 (22,66 a vyšší)
PODN Počet podnikatelů na 100 obyvatel sídla ve věku 15–64 let v roce 2019 (30,00 a nižší)
ZAKL Počet obyvatel pouze se základním vzděláním a bez vzdělání na 100 obyvatel ve věku 15+ v obci v roce 2011 (23,59 a vyšší)
VYSO Počet obyvatel s vysokoškolským vzděláním na 100 obyvatel ve věku 15+ v obci v roce 2011 (5,44 a nižší)
SPOL Počet spolků na 100 obyvatel sídla v roce 2019 (nulové hodnoty)

Zdroj: Kubeš, Kraft (2011), Podlešáková (2019), Chvojková (2019) a vlastní doplnění

Prvními použitými indikátory byly *index dlouhodobého vývoje počtu obyvatel v sídle 2019/1991* a *index střednědobého vývoje počtu obyvatel v sídle 2019/2001*. Zhodnocují dlouhodobější a střednědobější populační vývoj sídel. Data pro tyto indikátory byla čerpána z Historického lexikonu obcí (ČSÚ 2016) a z průběžné registrace obyvatel obcí (ČSÚ 2019b). V druhém případě bylo třeba přepočítat data z úrovně obcí na úroveň sídel podobným způsobem, jako tomu bylo v případě počtu obyvatel potenciálních sídelních středisek – viz kapitola 4.1.

Dalšími použitými demografickými indikátory byly *podíl dětí ve věku 0–14 let v sídle v % v roce 2019* a *podíl seniorů ve věku 65+ v sídle v % v roce 2019*. Vycházejí z Lexikonu obcí ze Sčítání 2011 (ČSÚ 2013a) a z dat za obce publikovaných ČSÚ (2019c). Nízký podíl dětí a vysoký podíl seniorů bývá považován za znak nízkého demografického kapitálu. Pro budoucnost sídla je důležité vyšší zastoupení dětí.

Data potřebná pro další indikátor, pro výpočet *podílu podnikatelů na 100 obyvatel sídla ve věku 15–64let v roce 2019*, byla získána z Administrativního registru ekonomických subjektů ARES (ARES 2020). Součet počtu podnikatelů a obchodních společností byl vztažen na 100 obyvatel sídla ve věku 15–64 let (využita data z ČSÚ 2019c). Tento indikátor odráží aktivitu obyvatelstva v podnikatelské činnosti. Je ale zatížen určitým problémem – na venkově bývá větší zastoupení podnikatelů, kteří ale většinou pracují samostatně, často v zemědělství nebo v cestovním ruchu.

Vzdělanost obyvatel sídla (jejich nejvyšší dosažené vzdělání) poměrně dobře vypovídá o lidském kapitálu sídla. V bakalářské práci byly použity dva indikátory. Prvním byl indikátor *počet obyvatel pouze se základním vzděláním a bez vzdělání na 100 obyvatel ve věku 15+ v obci v roce 2011* a druhým byl indikátor *počet obyvatel s vysokoškolským vzděláním na 100 obyvatel ve věku 15+ v obci v roce 2011* (bohužel k údajům za sídla se nebylo možné dostat kvůli individuální ochraně dat, tyto údaje jsou navíc již staršího data – ČSÚ 2011). Data byla vztažena k počtu obyvatel ve věku 15 a více let.

Posledním indikátorem, indikátorem sociálního kapitálu, byl *počet spolků na 100 obyvatel sídla v roce 2019*. Data o počtu spolků byla získána stejně jako data o podnikatelích a obchodních společnostech z Administrativního registru ekonomických subjektů ARES (ARES 2020). Registr je uspořádán za obce, ale jsou uvedeny adresy spolků, ze kterých je možné sídlo odvodit. Tento indikátor odráží angažovanost obyvatel sídla a jeho společenskou organizovanost.

Výše popsané indikátory byly použity ke sledování úrovně lidského, demografického a sociálního kapitálu v jednotlivých sídlech – Tabulka 8., v typech sídel – Tabulka 5. a v periferních oblastech – Tabulka 6. Hodnoty indikátorů byly uspořádány podle velikosti a byly vymezeny poslední kvartily hodnot (viz Tabulka 3.). Pokud se sídlo vyznačovalo větším zastoupením hodnot v posledních kvartilech, bylo považováno za problematické z hlediska sledované sociálně-populační rozvinutosti, resp. sledovaných kapitálů.

5. Lidský, demografický a sociální kapitál periferních a dalších typů sídel okresu Klatovy

5.1. Vymezení sídelních středisek okresu Klatovy

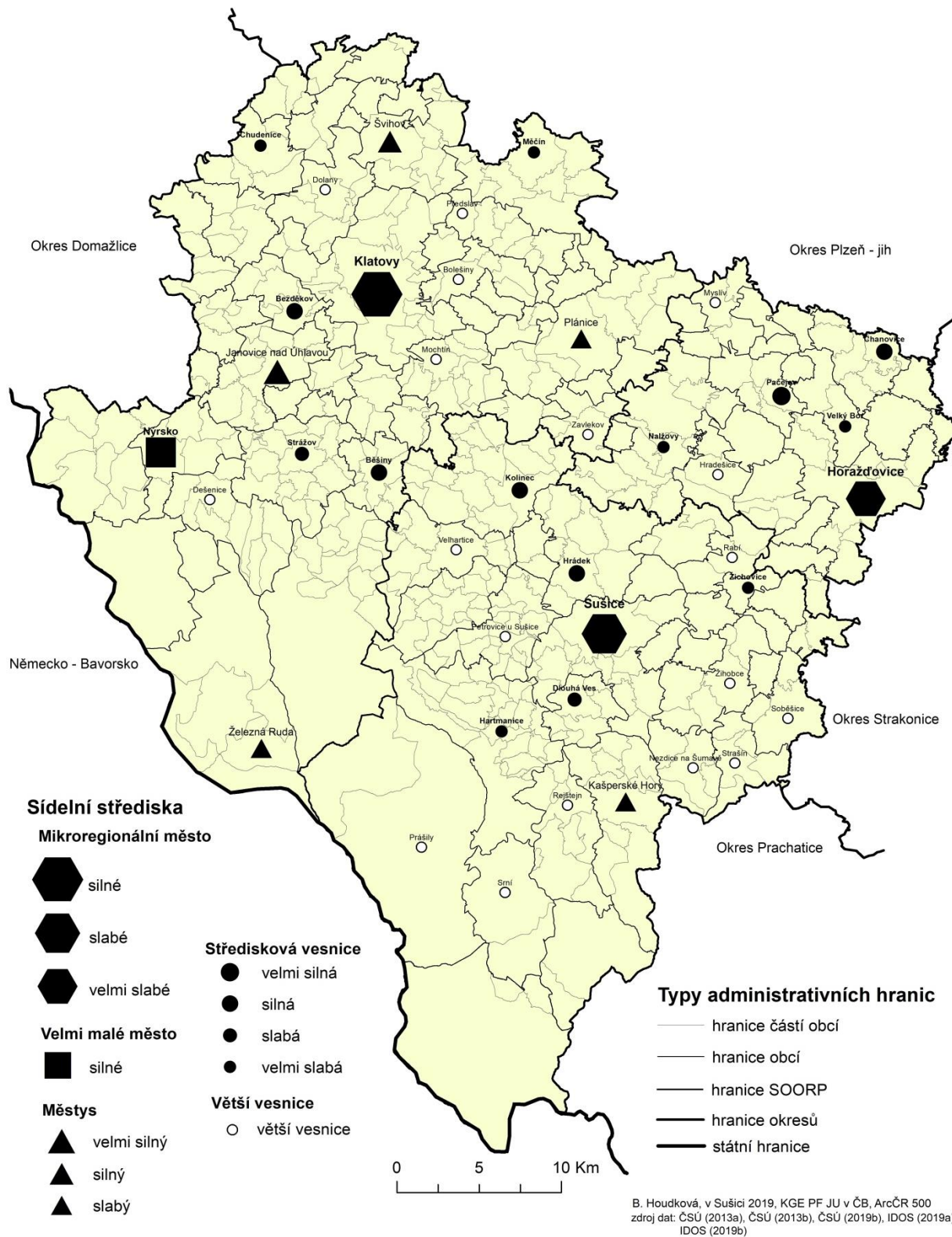
V metodické kapitole 4.1. byly stanoveny podmínky pro *mikroregionální města*. Klatovy, Sušice i Horažďovice tyto podmínky naplňují (dojíždka Horažďovic byla podle metodiky navýšena o 20 %). Hampl, Marada (2015) ustanovují za mikroregionální sídelní střediska pouze Klatovy a Sušici, Podlešáková (2019) a také Kubeš, Podlešáková (v přípravě) souhlasí s existencí také Horažďovic jako mikroregionálního sídelního střediska.

Nýrsko splňuje pouze podmínku 4 000 obyvatel a 2 bank, ale nemá požadovanou střední školu, dostatek lékařů, nemá ani supermarket potravin a ani dojíždka a počet pracovních míst nesplňují stanovené podmínky. Všechny podmínky pro *velmi malá města* (viz kapitola 4.1.) splnilo pouze výše uvedené Nýrsko. Janovice nad Úhlavou nemají například stavební úřad, dostatečný počet lékařů a supermarket potravin, podobně je na tom Švihov, Plánice, Železná Ruda a Kašperské Hory.

Městysy, střediskové vesnice a větší vesnice řešeného území byly identifikovány na základě odstupů v bodových hodnotách sledovaných ukazatelů sídelní střediskovosti a jejich průměru – Tabulka 8. Jako *městys* bylo ustanoveno 5 sídelních středisek řešeného území – Janovice nad Úhlavou, Švihov, Plánice, Železná Ruda a Kašperské Hory (podobně Podlešáková 2019). Čerpají hlavně ze své polohy na významných silničních komunikacích (Janovice nad Úhlavou, Švihov, Železná Ruda), z lokace menších průmyslových podniků (Janovice nad Úhlavou), Kašperské Hory těží ze své městské hornické minulosti, v současnosti také z cestovního ruchu na Šumavě.

S určitým odstupem za městysy se objevují *střediskové vesnice* okresu Klatovy. Po několika úpravách bylo nakonec stanoveno 14 těchto vesnic – Tabulka 8., ovšem rozhraní mezi střediskovými vesnicemi a dalším typem sídelních středisek (větší vesnice) není ostré. *Větších vesnic*, které musely mít alespoň prodejnu potravin a alespoň ještě jednu další sledovanou službu, bylo v řešeném území Klatovska vymezeno 18 – Tabulka 8. Rozmístění sídelních střediskem okresu Klatovy je znázorněno v Mapě 5.

Odstupňování typů sídelních středisek řešeného území Klatovska do subtypů (velmi silná, silná, slabá, velmi slabá) tak, jak je to popsáno v metodické kapitole, je uskutečněno pomocí 4 ukazatelů sídelní střediskovosti. Prvním ukazatelem je *počet obyvatel v sídelním středisku* v roce 2019 – první sloupec v Tabulce 8. Největší sídlo okresu je, podle očekávání, okresní město Klatovy s 21 164 obyvateli. Získalo v tomto ukazateli 100 bodů. Klatovy mají výrazný náskok

Mapa 5. Hierarchie sídelních středisek v okrese Klatovy (2019)

Tabulka 8. Počet obyvatel, služeb, dojíždějících a spojů v sídelních střediscích okresu Klatovy (2011, 2019) a hierarchie sídelních středisek okresu Klatovy (2019)

Sídelní střediska a jejich hierarchie	Počet obyv. 2019	Bodů za počet obyv.	Počet služeb 2019	Bodů za počet služeb	Počet dojížd. 2011	Bodů za počet dojížd.	Počet spojů 2019	Bodů za počet spojů	Suma bodů	Prům. bodů	Subtyp sídelního střediska
Mikroregionální města											
Klatovy	21164	100,00	83	100,00	4759	100,00	418	100,00	400,00	100,00	silné
Sušice	10307	48,70	60	72,29	1278	26,85	274	65,55	213,40	53,35	slabé
Horazdovice	4536	21,43	36	43,37	761	15,99	270	64,59	145,39	36,35	velmi slabé
Velmi malá města											
Nýrsko	4124	100,00	22	100,00	413	100,00	83	100,00	400,00	100,00	silné
Městyse											
Janovice n. Ú.	1555	37,71	10	45,45	421	101,94	118	142,17	327,27	81,82	velmi silný
Švihov	1154	27,99	12	54,55	195	47,22	106	127,71	257,46	64,37	silný
Plánice	902	21,86	11	50,00	96	23,24	80	96,39	191,49	47,87	slabý
Železná Ruda	1224	29,69	12	54,55	169	40,92	44	53,01	178,16	44,54	slabý
Kašpers. Hory	1347	32,66	11	50,00	139	33,66	46	55,42	171,73	42,93	slabý
Střediskové vesnice											
Pačejov	557	13,51	7	31,82	75	18,16	64	77,11	140,59	35,15	velmi silná
Chanovice	364	8,82	7	31,82	264	63,92	23	27,71	132,27	33,07	silná
Kolinec	762	18,47	8	36,36	32	7,75	53	63,86	126,43	31,61	silná
Hrádek	646	15,67	3	13,64	84	20,34	57	68,67	118,32	29,58	silná
Bezděkov	587	14,24	2	9,09	44	10,65	68	81,93	115,91	28,98	silná
Běšiny	578	14,01	5	22,73	39	9,44	57	68,67	114,85	28,71	silná
Dlouhá Ves	703	17,05	3	13,64	76	18,40	45	54,22	103,31	25,83	slabá
Strážov	851	20,65	7	31,82	51	12,35	31	37,35	102,16	25,54	slabá
Nalžovy	273	6,63	5	22,73	59	14,29	43	51,81	95,45	23,86	velmi slabá
Měčín	564	13,67	7	31,82	45	10,90	32	38,55	94,93	23,73	velmi slabá
Velký Bor	315	7,63	4	18,18	28	6,78	51	61,45	94,04	23,51	velmi slabá
Chudenice	657	15,93	7	31,82	16	3,87	34	40,96	92,58	23,15	velmi slabá
Žichovice	648	15,71	7	31,82	31	7,51	30	36,14	91,18	22,80	velmi slabá
Hartmanice	593	14,37	5	22,73	57	13,80	30	36,14	87,05	21,76	velmi slabá
Větší vesnice											
Mochtín	362	8,78	4	18,18	14	3,39	42	50,60	80,96	20,24	
Dolany	369	8,95	4	18,18	39	9,44	36	43,37	79,95	19,99	
Zavlekov	269	6,53	5	22,73	67	16,22	26	31,33	76,80	19,20	
Velhartice	377	9,15	5	22,73	42	10,17	24	28,92	70,96	17,74	
Předslav	258	6,26	3	13,64	97	23,49	21	25,30	68,68	17,17	
Bolešiny	370	8,98	4	18,18	30	7,26	20	24,10	58,52	14,63	
Rabí	346	8,39	4	18,18	11	2,66	22	26,51	55,74	13,93	
Hradešice	249	6,04	3	13,64	12	2,91	27	32,53	55,11	13,78	
Myslív	250	6,06	4	18,18	13	3,15	23	27,71	55,10	13,78	
Žihobce	295	7,16	4	18,18	21	5,08	20	24,10	54,53	13,63	
Petrovice u S.	246	5,97	2	9,09	13	3,15	28	33,73	51,94	12,98	
Nezdice na Š.	212	5,14	2	9,09	3	0,73	27	32,53	47,49	11,87	
Soběšice	291	7,06	2	9,09	14	3,39	22	26,51	46,05	11,51	
Dešenice	439	10,64	3	13,64	33	7,99	9	10,84	43,11	10,78	
Strašín	265	6,43	5	22,73	21	5,08	6	7,23	41,47	10,37	
Srní	219	5,31	2	9,09	46	11,14	6	7,23	32,77	8,19	
Prášíly	119	2,89	2	9,09	19	4,60	12	14,46	31,03	7,76	
Rejštejn	169	4,10	2	9,09	7	1,69	13	15,66	30,55	7,64	

Zdroje: ČSÚ (2013a), ČSÚ (2013b), ČSÚ (2019b), IDOS (2019a), IDOS (2019b)

v počtu obyvatel nad dalšími sídly Klatovska – jsou populačně dvakrát větší než druhé největší sídlo Sušice a skoro pětkrát větší než Horažďovice. Všechna mají statut ORP.

Čtvrtým největším sídlem z hlediska počtu obyvatel je Nýrsko se 4 124 obyvateli (má tedy o něco méně obyvatel než Horažďovice). V řešeném území zcela chybí sídla s počtem 1 600–4 100 obyvatel. Dalšími čtyřmi sídly, která ještě mají více než 1 000 obyvatel, jsou Janovice nad Úhlavou, Kašperské Hory, Železná Ruda a Švihov. Počty obyvatel sídelních středisek byly převedeny na bezrozměrné bodové hodnoty intervalu 0–100, a to dvakrát, jak to popisuje metodika v kapitole 4.1. – viz druhý sloupec Tabulky 8.

Druhým ukazatelem sídelní střediskovosti je *počet druhů vybraných služeb v sídelním středisku* – Tabulka 7. a Tabulka 8. Ve městě Klatovy funguje řada administrativních služeb, jako je okresní soud, katastrální a finanční úřad, atd. – viz Tabulka 7. V Klatovech se také nachází 3 střední školy a gymnázium, je zde nemocnice, řada zařízení odborných lékařů, byly zde vystavěny dva hypermarkety, jsou zde banky, nachází se zde krytý plavecký bazén a krytá ledová plocha. Za tyto a další služby získaly Klatovy 83 bodů. Ty byly následně převedeny na 100 bodů. V Sušici je pouze jedna střední škola a gymnázium, je zde také nemocnice, jsou zde odborní lékaři, hypermarkety zde schází, ale supermarkety potravin v Sušici jsou, stejně tak banky, krytý plavecký bazén a krytá ledová plocha. Sušice získala 60 bodů za služby, po přepočtení 72,29 bodů. V Horažďovicích je ještě méně sledovaných služeb. Za 36 bodů získaných za služby, dostaly Horažďovice 43,37 přepočtených bodů.

Mezi výše uvedenými třemi mikroregionálními městy a dalšími sídelními středisky existuje z hlediska služeb značný odstup – Tabulka 8. V Nýrsku schází řada administrativních služeb, není zde žádná střední škola, ani nemocnice, není zde dokonce ani supermarket potravin. Na druhou stranu jsou zde dvě banky a dokonce i krytá ledová plocha. Za služby Nýrsko dostalo 22 bodů, po přepočtení vůči Klatovům 26,50 bodů. Z důvodu odstranění velkých odstupů mezi body bylo od Nýrska zavedeno nové bodování, kdy bylo Nýrsku přiděleno 100 bodů a dalším sídelním střediskům přiměřený počet bodů – Tabulka 8. Na dalších místech se tak umístila Železná Ruda (služby zde hojně využívají i turisté), Švihov, Plánice, Kašperské Hory a Janovice nad Úhlavou.

Třetím ukazatelem sídelní střediskovosti je *počet dojíždějících do zaměstnání a do škol do sídelního střediska* v roce 2011 – Tabulka 8. Jak už bylo zmíněno v metodické kapitole, dojíždka nebyla při sčítání obyvatel sledována za sídla, ale za obce. To by nebylo až tak velkým problémem (protože většinou dojíždějí do jádrového sídla obce). Větším problémem je stáří tohoto údaje (rok 2011) a neúplné zahrnutí dojíždějících při sčítání. Suverénním vítězem dojíždky jsou Klatovy se 4 759 dojíždějícími, s odstupem je na druhém místě Sušice (1 278

dojíždějících), na třetím místě pak Horažďovice (761 dojíždějících). V případě dojížděky za práci jde hlavně o dojížděku do zařízení služeb v těchto městech a o dojížděku do zdejších průmyslových podniků – podrobnosti dojížděky podle zaměstnaneckých sektorů v ČSÚ (2013b).

Poměrně velkými centry dojížděky jsou v okrese Klatovy ještě Nýrsko (hlavně dojížděka do firmy OKULA) a Janovice nad Úhlavou (dojížděka do několika menších průmyslových podniků), případně i Chanovice (dojížděka do zdejších dřevozpracujících podniků).

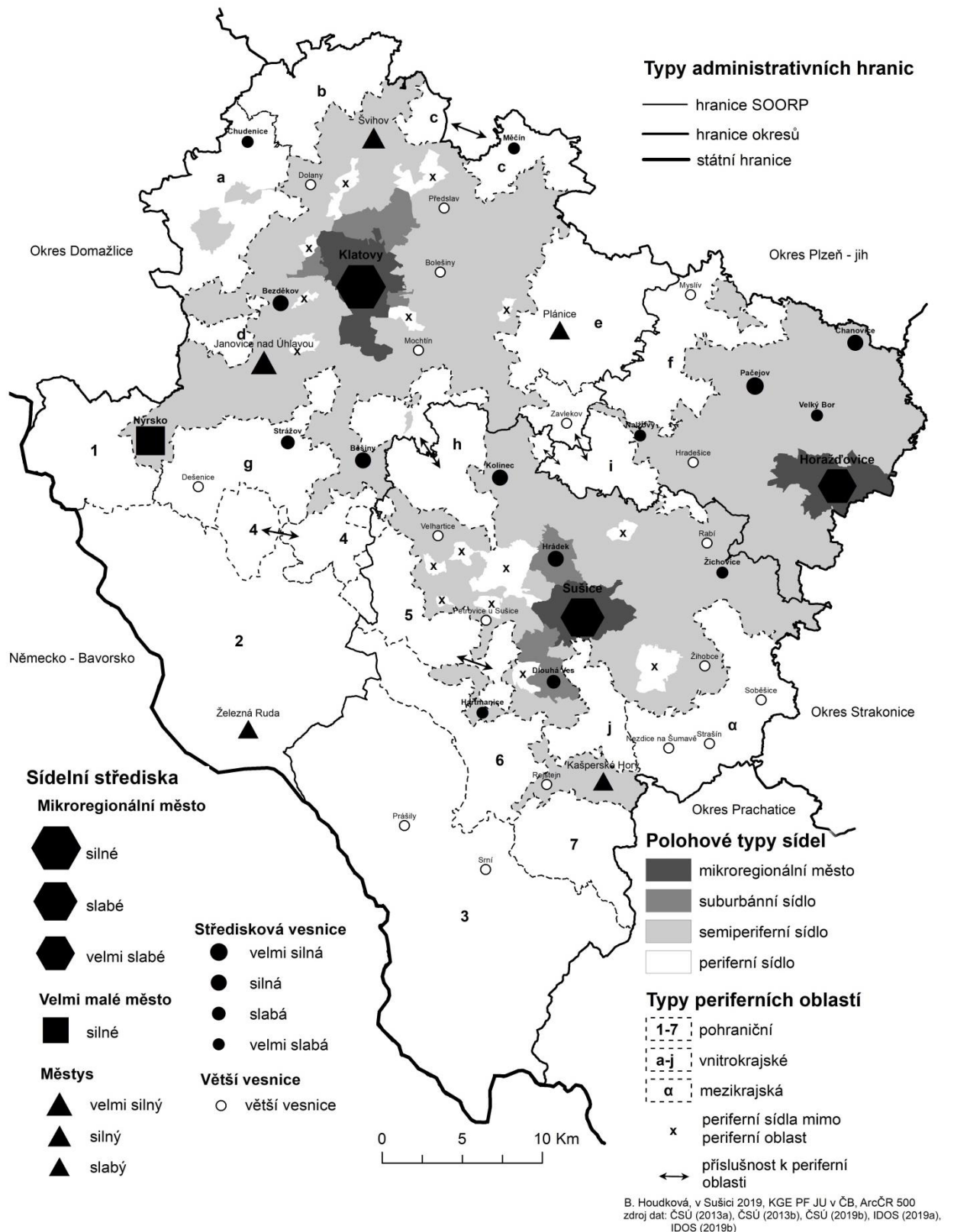
Posledním ukazatelem sídelní střediskovosti je *počet spojů veřejné dopravy v sídelním středisku* – Tabulka 8. Klatovy, Sušice a Horažďovice kolem sebe vytvářejí systém linek a spojů veřejné dopravy a to se promítá do počtu spojů uvedených v tabulce. S velkým odstupem v počtu spojů následují Janovice nad Úhlavou, Švihov, Nýrsko a Plánice, kolem kterých se vytvořily místní systémy linek a spojů. Následují sídla s dobrou polohou na významných komunikacích, po kterých se pohybuje množství autobusových, případně i vlakových spojů.

V řešeném území Klatovska byla ustanovena 3 mikroregionální města (Klatovy jako silné, Sušice jako slabé a Horažďovice jako velmi slabé), 1 velmi malé město (Nýrsko – silné), 5 městysů (Janovice nad Úhlavou – velmi silný, Švihov – silný, Plánice, Železná Ruda a Kašperské Hory – slabý), 14 střediskových vesnic a 18 větších vesnic – Tabulka 8., Mapa 5.

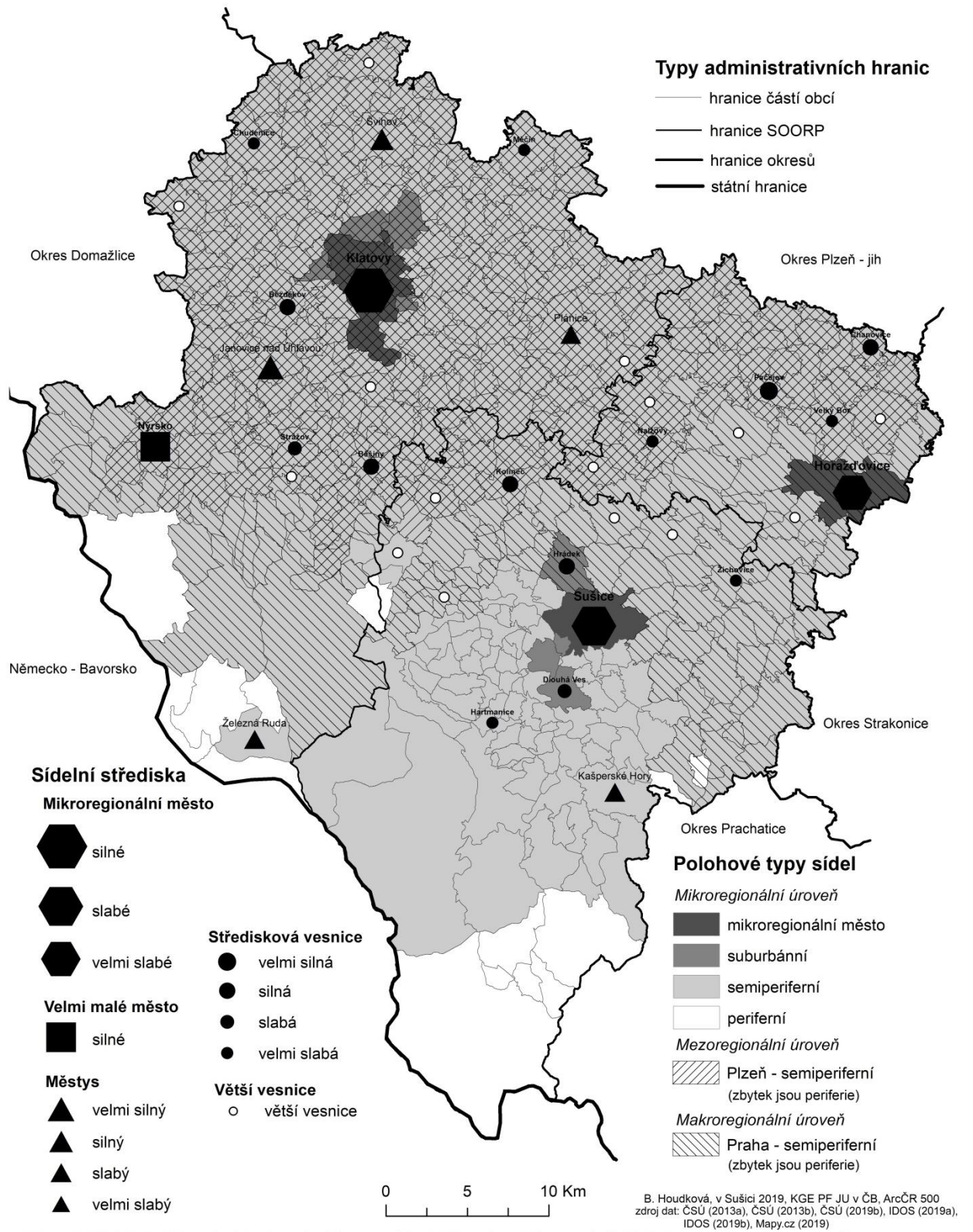
5.2. Vymezení periferních, semiperiferních a suburbánních sídel okresu Klatovy

V metodické kapitole 4.2. je popsán postup vymezení *periferních sídel* okresu Klatovy. Tato sídla leží za 30 minutovou izochronou dopravy do mikroregionálních měst prostřednictvím spojů veřejné dopravy, případně mají velmi malý počet těchto spojů. Nejvíce takových periferních sídel se nachází na jihozápadě okresu Klatovy, na Šumavě, při hranicích s Bavorskem, protože zde schází mikroregionální města a je zde řidší síť komunikací a spojů na těchto komunikacích. Další prostory s periferními sídly jsou méně rozsáhlé, leží hlavně na Chudenicku, Plánicku a na rozhraní s okresem Prachatice – Mapa 6. Celkem bylo v řešeném území identifikováno 254 periferních sídel, což je více než polovina z celkového počtu sídel (460). Největší zastoupení periferních sídel má SO ORP Sušice – 62,8 % (105 sídel ze 167 sídel), dále SO ORP Klatovy – 54,8 % (129 z 235) a SO ORP Horažďovice – 34,5 % (20 z 58). Vzhledem k tomu, že periferní sídla bývají většinou populačně malá, jsou procentuální podíly obyvatel žijících v periferních sídlech v okrese Klatovy a v jeho SO ORP výrazně menší.

V diplomové práci Stach (2009) byly vymezeny periferní obce prostřednictvím veřejné dopravy, podobným způsobem jako v bakalářské práci, pouze s tím rozdílem, že byla uplatněna izochrona 45 minut, v okrese Klatovy byla vymezena pouze dvě mikroregionální dopravní střediska (Klatovy a Sušice) a periferními obcemi byly také obce s 5 a méně spoji. Protože byla

Mapa 6. Sídlní střediska, suburbánní, semiperiferní a periferní sídla a periferní oblasti v okrese Klatovy – mikroregionální úroveň (2019)

Mapa 7. Sídlní střediska, suburbánní, semiperiferní a periferní sídla v okrese Klatovy – individuální automobilová doprava – mikro-, mezo- a makroregionální úroveň (2019)

nastavena delší doba jízdy do středisek, vytvořila se pouze 3 periferní území zahrnující obce Hamry, Zborovy a Srní + Modrava.

V Mapě 7 byl učiněn pokus o vymezení periferních sídel na mikroregionální úrovni na základě 30 minutové izochrony vůči mikroregionálním městům, tentokrát ale prostřednictvím individuální automobilové dopravy. Ta je výrazně rychlejší a využívá všech státních silnic, takže se ve výsledku objevily na území Klatovska jen malé enklávy s periferními sídly, především podél česko-bavorské hranice. V další části bakalářské práce se upřednostňuje vymezení periferních sídel na základě spojů veřejné dopravy.

Dalším odlehlostním typem sídel okresu Klatovy jsou *suburbánní sídla* (vymezení těchto sídel je popsáno v metodické kapitole 4.2.). Suburbánní sídla se podle použité metodiky vyskytují pouze kolem Klatov a Sušice. Celkem bylo vymezeno 8 suburbánních sídel, po 4 u každého z měst. V těchto sídlech bylo zaznamenáno množství nových rodinných domů, které si zde většinou staví rodiny s dětmi, které nechtějí bydlet ve městě, ale v jeho blízkém dosahu.

Semiperiferními sídly byla všechna sídla nezařazena do mikroregionálních měst, periferních ani suburbánních sídel. V okrese Klatovy je takovýchto sídel 196, z toho je jich 101 na Klatovsku, 57 na Sušicku a 37 na Horažďovicku – Mapa 6. Rozsáhlé semiperiferie (rozsáhlá území semiperiferních sídel) se nacházejí logicky v zónách kolem Klatov, Sušice a Horažďovic, do 30 minut jízdy autobusem nebo vlakem.

Výše uvedené vymezování odlehlostních typů sídel se odehrávalo na mikroregionální úrovni – periferní a semiperiferní sídla byla vymezována na základě odlehlosti od mikroregionálních měst prostřednictvím veřejné dopravy, případně i automobilové dopravy. Mapa 7 nabízí vymezení periferních a semiperiferních sídel na mezoregionální (vůči Plzni) a makroregionální úrovni (vůči Praze), v tomto případě ale pouze na základě individuální automobilové dopravy. Hodinový dosah z mezoregionální Plzně automobilem zasahuje z mikroregionálních měst pouze Klatovy, dále zasahuje většinu sídel v SO ORP Klatovy, kromě sídel šumavských. Zasahuje také do severního okraje SO ORP Sušice a do větší část SO ORP Horažďovice (mimo Horažďovice). Ukazuje se, že pahorkatinná a vrchovinná část okresu Klatovy má do Plzně relativně blízko, zdejší obyvatelé mohou dobře využívat plzeňské hypermarkety, krajské nemocnice, vysoké školy, atp. Ani jedno ze sídel okresu Klatovy neleží v území do hodinové dostupnosti osobním automobilem z Českých Budějovic nebo z Prahy.

Na makroregionální úrovni je u periferních sídel uplatněna 2 hodinová a delší dostupnost automobilem z Prahy. Větší část okresu Klatovy leží v makroregionální semiperiferní zóně Prahy. Dokonce i větší část železnorudské Šumavy leží v této zóně (proto sem Pražané dojíždějí lyžovat a v létě uskutečňovat turistiku). Sušicko je již od Prahy vzdáleno více. Periferní sídla

Sušicka tedy trpí odlehlostí od Sušice (mikroregionální periferie), od Plzně (mezoregionální periferie) a také od Prahy (makroregionální periferie). Tato trojí perifernost se určitým způsobem promítá do populačního vývoje periferních a dalších sídel Sušicka. Většina sídel SO ORP Sušice je dlouhodobě depopulační (viz modré odstíny v Mapě 3).

5.3. Vymezení periferních oblastí okresu Klatovy a jejich typů

V rámci metodické kapitoly 4.3. byla popsána metodika vymezování *periferních oblastí* na mikroregionální úrovni a také typologie těchto oblastí. Na území okresu Klatovy bylo na základě sousedství periferních sídel (jejich polygonů) vymezeno celkem 18 periferních oblastí, z toho 7 pohraničních periferních oblastí (jsou označeny číslicemi), 1 mezikrajská periferní oblast (označena písmenem α) a 10 vnitrokrajských periferních oblastí (označeny malými písmeny). Jednotlivé periferní oblasti jsou znázorněny v Mapě 6. V této mapě jsou také vyznačena periferní sídla, která nejsou součástí periferních oblastí. V Tabulce 3. jsou zaznamenány jednotlivé periferní oblasti a jejich sídla.

Pohraniční periferní oblasti se rozkládají v prostoru při státní hranici s Německem (Bavorskem) a v dalším souběžném pásu, obojí v prostoru horského pásma Šumavy. První periferní pohraniční oblastí řešeného území je menší Chudenínsko (1), které je poněkud nižší součástí pohraničních pohoří s Německem (Všerubská vrchovina). Nejrozsáhlejší periferní oblasti leží severozápadně a severovýchodně od Železné Rudy (2 – Železnorudsko) a v centrální části Šumavy (3 – Modravsko-Prášílsko). Čachrovsko (4), Javoříčkovsko (5), Dobrovodsko (6) a Červensko (7) vytváří druhý souběžný pás značně menších pohraničních periferních oblastí s poměrně hustou sítí velmi malých šumavských osad – Mapa 6. Zdejší sídla jsou značně odlehlá od Klatov a Sušice, do některých vedou málo kvalitní silniční komunikace a do značné části velmi malých sídel a polosamot nezajíždějí autobusové spoje. Poněkud příznivější situace z hlediska dopravní obslužnosti zde nastává pouze v létě v souvislosti s rekreační autobusovou dopravou.

Druhým typem jsou *mezikrajské periferní oblasti*. V rámci okresu Klatovy byla ale vymezena pouze jedna mezikrajská periferní oblast, a to mezi Nezdicemi na Šumavě, Strašínem a Soběšicemi. Tato podhorská periferní oblast hraničí s Jihočeským krajem. Má své dvojče na druhé straně krajské hranice v jihočeské mezikrajské periferní oblasti Vacovsko (vymezeno v bakalářské práci Červík 2020). Mezikrajské periferní oblasti trpí odlehlostí od mikroregionálních a meziregionálních měst a většinou nemají tak velké předpoklady pro cestovní ruch jako pohraniční periferní oblasti.

Posledním typem jsou *vnitrokrajské periferní oblasti*, nacházející se uvnitř okresu Klatovy, přesněji uvnitř Plzeňského kraje. Nejvíce vnitrokrajských periferních oblastí se nachází v širším zázemí mikroregionálního města Klatovy – periferní oblasti okolo Chudenic (a – Chudenicko), Vřeskovice (b – Vřeskovicko), Měčina (c – Měčínsko), Plánice (e – Plánicko), Strážova (g – Strážovsko), Miletic (d – Mileticko) a Zavlekova (i – Zavlekovsko) a částečně i Chlistova (h – Chlistovsko). Zahrnují periferní venkovská sídla, v minulosti a částečně i v současnosti založená na zemědělství v prostředí pahorkatin a vrchovin.

Na Sušicku jde o periferní oblast v okolí Opolence (j – Opolenecko) a o zmiňované Chlistovko (h), které leží na hranicích s SO ORP Klatovy. V širším zázemí mikroregionálního města Horažďovice se nachází vnitrokrajské periferní oblasti na Myslívsku (f – Myslívsko) a jižně od Nalžov (i – Zavlekovsko) – Mapa 6. Sídla v těchto periferních oblastech leží často mimo významnější silnice, ve většině případů na hranicích jednotlivých SO ORP nebo okresů. Periferní oblast Opolenecko (j) sice navazuje na Sušici, ale jedná se o pás malých osad mezi Dlouhou Vsí a Kašperskými Horami bez autobusových spojů.

5.4. Vyhodnocení kapitálů odlehlostních typů sídel v okrese Klatovy

K vyhodnocení lidského, demografického a sociálního kapitálu v jednotlivých sídlech a v odlehlostních typech sídel bylo použito 8 indikátorů, které jsou uvedeny v Tabulce 3. a popsány v metodické kapitole 4.4. Tabulka 9. zobrazuje hodnoty indikátorů u všech sídel okresu Klatovy, Tabulka 5. zobrazuje hodnoty indikátorů u odlehlostních typů sídel tohoto okresu.

V prvním řádku Tabulky 5. jsou uvedeny hodnoty sledovaných indikátorů pro *mikroregionální města* okresu Klatovy, tedy pro Klatovy, Sušici a Horažďovice. Mikroregionální města v dlouhodobém (DVOB) i střednědobém (SVOB) pohledu mírně ztrácela obyvatele. Populační vývoj byl u nich nejhorší ze všech sledovaných hlavních typů sídel. Populační ztráty by se daly odůvodnit suburbanizací. Věková struktura mikroregionálních měst vykazuje v případě dětí (DĚTI) průměrné hodnoty, v případě seniorů (SENI) nepříznivé hodnoty. Vyšší podíl seniorů ve městech je ale v České republice častý. Míra podnikání (PODN) je v mikroregionálních městech poměrně vysoká. Vzdělanost (ZAKL a VYSO) je v mikroregionálních městech nejvyšší. Je to pochopitelné, protože právě ve městech je nejvíce pracovních příležitostí pro vysokoškoláky, jsou zde učitelská místa, úřednická místa a sídlí zde managementy podniků. Nízké zastoupení spolků (SPOL) se u mikroregionálních měst dá odůvodnit tím, že organizovanost je zde menší a hlavně spolky ve městech mají mnohem více členů než spolky ve vesnicích. Mezi mikroregionálními městy okresu Klatovy nejsou

v hodnotách sledovaných indikátorů velké rozdíly, s výjimkou indikátoru podnikání (vyšší hodnotu indikátoru mají Klatovy) a vysokoškolské vzdělanosti (Klatovy mají výrazně vyšší podíl vysokoškoláků než Sušice a Horažďovice). Je ale třeba upozornit na určitou zastaralost údajů o vysokoškolském vzdělání.

Tabulka 5. Hodnoty indikátorů lidského, demografického a sociálního kapitálu polohových typů sídel okresu Klatovy (2011, 2019)

Typ sídla (počet sídel)	DVOB	SVOB	DĚTI	SENI	PODN	ZAKL	VYSO	SPOL
Mikroregionální města (3)	0,97	0,96	14,50	21,94	45,51	17,75	10,82	0,17
Suburbánní sídla (8)	1,12	1,10	14,71	21,01	41,59	18,11	10,75	0,71
Semiperiferní sídla (195)	0,96	1,01	15,07	20,28	38,20	20,83	7,48	1,28
Periferní sídla (255)	1,48	1,20	13,84	20,58	48,92	21,80	6,66	1,33
Nižší sídelní střediska (37)								
Velmi malá města (1)	1,00	0,95	14,41	18,03	30,09	20,78	5,44	0,14
Městysy (5)	1,03	0,99	15,29	19,05	42,78	19,54	8,23	0,41
Střediskové vesnice (14)	0,99	0,97	15,62	20,85	41,85	20,80	6,77	0,90
Větší vesnice (18)	0,96	0,99	14,93	20,15	42,11	21,63	7,13	1,17

Poznámky: Význam jednotlivých zkratk je popsán v Tabulce 3., zvýrazněná hodnota leží v posledním kvartilu hodnot indikátoru VYSO.

Zdroj: ČSÚ (2011), ČSÚ (2013a), ČSÚ (2016), ČSÚ (2019b), ČSÚ (2019c), ARES (2020)

Suburbánních sídel bylo vymezeno v okrese Klatovy pouze 8, navíc jsou velmi různorodá (některá ztrácela populaci, další mají málo dětí). Problémem je také přepočtení dat z obcí na sídla podle vzoru z roku 2011, když suburbanizace se v těchto sídlech mohla rozvíjet až po roce 2011. Díky stěhování mladých rodin z mikroregionálních měst do jejich suburbánního zázemí je podíl dětí (DĚTI) v suburbánních sídlech značně vyšší. Vyšší podíl vysokoškoláků (VYSO) oproti semiperiferním a periferním sídlům je logický.

V okrese Klatovy je velké množství poměrně populačně malých *semiperiferních sídel*. V Mapě 3 je vidět, že dlouhodobý populační vývoj těchto sídel se odlišuje v SO ORP Klatovy a v SO ORP Sušice. V průměru tato sídla populaci v dlouhodobém pohledu (DVOB) mírně ztratila, ve střednědobém pohledu (SVOB), od roku 2001, mírně získávala. Semiperiferní sídla mají nejvyšší podíl dětí (DĚTI) a nejnižší podíl seniorů (SENI). To je velmi příznivá charakteristika u běžných vesnic okresu Klatovy – bude ale záležet na migračním chování zdejších dětí v jejich dospělosti. Nízká úroveň podnikání (PODN) je dána velkou dojížděnkou za prací do velkých podniků v mikroregionálních městech a nízkou úrovní podnikání v cestovním

ruchu. Nízká vzdělanost (ZAKL a VYSO) obyvatel semiperiferních sídel je ovlivněna vyšším podílem vyjíždějících zaměstnanců v dělnických a THP profesích a vyšším podílem pracujících v zemědělství. V běžných sídlech a obcích semiperiferií se vyskytuje řada spolků – tělovýchovných, hasičských, mysliveckých, chovatelských, mohou zde také být divadelní ochotníci. V souvislosti s malým počtem obyvatel se tento výskyt spolků (SPOL) příznivě promítá do posledního indikátoru Tabulky 5.

Překvapující je velmi příznivý vývoj počtu obyvatel v *periferních sídlech* okresu Klatovy – DVOB a SVOB v Tabulce 5. V případě DVOB činí vývojový index 1,48 (modus je ale 1,00 a medián dokonce 0,91). Tyto rozdílné hodnoty jsou způsobeny vysokými hodnotami indikátoru u několika velmi malých sídel, kde se například počet obyvatel zvýšil z 1 obyvatele na 10 obyvatel (v malých periferních osadách v pohraničních periferních oblastech, kde na základech původního německého osídlení vznikly nové, někdy pouze rekreační domy). Příznivě vyšel i střednědobý populační vývoj (SVOB). Podíl dětí (DĚTI) a seniorů (SENI) u tohoto typu sídel vykazuje mírně podprůměrné hodnoty. Podnikatelů (PODN) je zde relativně nejvíce, je to dáno podnikáním v cestovním ruchu, především v oblasti ubytování a stravování. Vzdělanost (ZAKL A VYSO) je zde nejméně příznivá, ale rozdíly vzhledem k semiperiferním sídlům nejsou velké. Indikátor spolků (SPOL) vykazuje velmi příznivé hodnoty, jsou ale dány malým počtem obyvatel v těchto sídlech, malým počtem členů těchto spolků.

Druhá polovina Tabulky 5. se soustřeďuje na sledované kapitály v nižších sídelních střediscích. Určitým problémem tohoto srovnávání je malý počet sídel v jednotlivých typech nižších sídelních středisek. *Velmi malé město* je pouze jedno (Nýrsko). Má relativně stabilní dlouhodobý populační vývoj a silné zastoupení obyvatel v produktivním věku 15 - 64 let. Ti jsou většinou zaměstnáni ve zdejších průmyslových podnicích (nízká hodnota PODN). Poměrně překvapivý je velmi nízký podíl obyvatel s vysokoškolským vzděláním.

Hierarchicky níže postavené *městysy* vykazují poměrně příznivý populační vývoj, vyšší zastoupení dětí, nižší zastoupení seniorů, příznivou míru podnikání a překvapivě příznivou vzdělanost. Mezi jednotlivými městysy jsou ale značné rozdíly. Kašperské Hory nemají příznivé demografické hodnoty, ale vykazují příznivé hodnoty podnikání a vysokoškolské vzdělanosti (promítnutí aktivit cestovního ruchu). Železná Ruda se značně podobá Kašperským Horám. Zarážející je ale extrémní vylidňování Železné Rudy v posledních letech. Na druhou stranu Železná Ruda vykazuje extrémně vysokou míru podnikání i vysokou vysokoškolskou vzdělanost. Lze předpokládat, že v Železné Rudě se v rekreační sezóně pohybuje mnoho obyvatel, kteří zde bydlí pouze rekreačně a nemají zde trvalý pobyt. Příznivý populační vývoj mají Janovice nad Úhlavou, které by mohly fungovat jako suburbánní městys Klatov.

Střediskové vesnice jsou jako celek mírně depopulační, mají příznivou věkovou strukturu a nižší vzdělanost. *Větší vesnice* jsou na tom podobně, mají překvapivě o něco vyšší vysokoškolskou vzdělanost a mají také vyšší hodnotu indikátoru spolkové činnosti.

V bakalářské práci je uplatněno ještě jedno vyhodnocení sledovaných indikátorů, a to pomocí výskytu hodnot v posledních kvartilech těchto indikátorů (jsou uvedeny v Tabulce 3.). Pouze jedno ze sledovaných sídel mělo nepříznivé hodnoty (hodnoty v posledním kvartilu) u všech 8 indikátorů. Jedná se o sídlo Štěpanice, nacházející se v rámci obce Hartmanice. Jde o velmi malou osadu se 3 obyvateli, kteří svými specifickými charakteristikami „zavinili“ tuto nepříznivou situaci. Celkem 7 nepříznivých hodnot mají další sídla v okolí Hartmanic – Javoří, Palvínov, Prostřední Krušec a Loučová a ještě Oldřichovice nedaleko Dešenic. Opět jde o populačně velmi malé venkovské osady v pohraniční, dříve osídlené německým obyvatelstvem. Hartmanicko bylo značně postiženo odsunem Němců, vyvražděním židů a následným nedosídlením. Uvedená sídla nedisponují výrazným potenciálem cestovního ruchu. Hartmanicko je součástí depopulačního Sušicka. Tyto faktory vysvětlují nepříznivé hodnoty u těchto sídel. Také další sídla Hartmanicka se v Tabulce 9. neukazují v „dobrém světle“. Dolejší Krušec, Dolejší Těšov a Chlum v okolí Hartmanic mají 6 hodnot v posledních kvartilech.

5.5. Vyhodnocení kapitálů periferních oblastí okresu Klatovy

Metodika vymezení *periferních oblastí* okresu Klatovy je popsána v metodické kapitole 4.3., metodika hodnocení jejich kapitálů je popsána v kapitole 4.4. a vymezení těchto oblastí je provedeno ve výsledkové kapitole 5.3. Vyhodnocování kapitálů periferních oblastí probíhalo na stejné bázi, jako vyhodnocování kapitálů odlehlostních typů sídel. Hodnoty indikátorů u periferních oblastí řešeného území Klatovska zobrazuje Tabulka 6.

Z hlediska *dlouhodobého vývoje počtu obyvatel* mezi lety 1991–2019 lze u periferních oblastí většinou zaznamenat populační ztráty. V případě pohraničních periferních oblastí jsou ale ztráty obyvatelstva patrné pouze na Čachrovsku (0,84), Javoříčkovsku (0,87) a menší na Chudenínsku (0,97). Další pohraniční periferní oblasti populačně rostly, většinou extrémně (Modravsko-Prášilsko – 7,15). Je to ale často výsledek založený na malých počtech obyvatel, kdy přistěhování několika rodin do liduprázdných sídel výrazně ovlivní hodnotu tohoto indexu za oblast. Například v Nové Hůrce (Modravsko-Prášilsko) vzrostl počet obyvatel z 1 na 38 obyvatel, v Dobré Vodě (Dobrovodsko) z 1 na 19 obyvatel. Mezikrajské a vnitrokrajské periferní oblasti většinou obyvatelstvo ztrácely, nicméně jsou zde i oblasti rostoucí, jako například Chlistovsko (leží ve výhodné poloze mezi Klatovy a Sušicí – 1,24), Mileticko (leží ve výhodné

Tabulka 6. Hodnoty indikátorů lidského, demografického a sociálního kapitálu periferních oblastí okresu Klatovy (2011, 2019)

Periferní oblasti	DVOB	SVOB	DĚTI	SENI	PODN	ZAKL	VYSO	SPOL
<i>Pohraniční periferní oblasti</i>								
Celkem	2,72	1,47	13,63	20,29	54,62	22,56	7,55	0,86
1 – Chudenínsko	0,97	1,03	16,74	16,57	37,55	25,07	4,28	1,49
2 – Železnorudsko	1,03	2,49	14,53	17,16	53,73	18,05	8,24	1,76
3 – Modravsko-Prášílsko	7,15	1,89	13,55	21,13	63,31	17,66	13,39	0,76
4 – Čachrovsko	0,84	1,05	12,56	19,13	56,63	22,44	7,45	1,48
5 – Javoříčkovsko	0,87	1,05	12,43	23,15	42,53	23,55	6,76	0,21
6 – Dobrovodsko	5,32	1,9	8,67	23,39	66,7	26,41	5,4	0,3
7 – Červensko	2,87	0,86	16,94	21,5	61,9	24,75	7,36	0
<i>Mezikrajské periferní oblasti</i>								
Celkem	0,85	1,00	12,73	25,09	42,06	24,5	6,55	1,12
α – Nezdiccko	0,85	1,00	12,73	25,09	42,06	24,5	6,55	1,12
<i>Vnitrokrajské periferní oblasti</i>								
Celkem	1,16	1,13	14,54	20,37	46,07	20,96	6,41	1,57
a – Chudenicko	0,91	1,03	15,11	19,32	32,67	19,37	5,23	1,24
b – Vřeskovicko	0,9	0,99	13,54	21,77	50,29	21,39	5,43	1,39
c – Měčínsko	0,86	0,93	15,48	20,81	51,68	18,32	7,19	0,73
d – Mileticko	1,37	1,09	18,43	15,59	35,47	20,21	8,48	0,64
e – Plánicko	0,87	0,95	13,15	21,07	39,01	21,16	6,31	2,36
f – Myslívsko	0,75	0,87	13,98	23,23	37,12	20,04	5,7	2,36
g – Strážovsko	0,97	0,99	13,8	19,26	33,6	23,99	6,4	1,17
h – Chlistovsko	1,24	1,78	14,2	18,52	41,78	20,82	7,3	3,22
i – Zavlakovsko	0,84	1	13,62	23,12	37,36	22,26	3,96	1,83
j – Opolenecko	2,92	1,64	14,09	21,06	101,74	22,01	8,08	0,72

Poznámky: Význam jednotlivých zkratk popisán v Tabulce 3., zvýrazněné hodnoty leží v posledních kvartilech hodnot indikátoru.

Zdroj: ČSÚ (2011), ČSÚ (2013a), ČSÚ (2016), ČSÚ (2019b), ČSÚ (2019c), ARES (2020)

poloze, víceméně na trase mezi Nýrskem a Klatovy – 1,37), nebo Opolenecko (navazuje přímo na Sušici – suburbanizace – 2,92). V případě *střednědobého vývoje počtu obyvatel* mezi lety 2001–2019 se v Tabulce 6. objevují poněkud jiné hodnoty. Pohraniční periferní oblasti populačně rostou, některé extrémně (Železnorudsko – 2,49). Roste také Dobrovodsko na nově vznikající rekreační ose podél hranic Národního parku Šumava. Vnitrokrajské periferní oblasti většinou obyvatel mírně ztrácely.

V *zastoupení dětí* nejsou mezi periferními oblastmi Klatovska až tak velké rozdíly. Výjimkou je Chudenínsko s vyšším zastoupením dětí (navazuje na Nýrsko, blízkost hraničního přechodu, stabilní obyvatelstvo) a také Červensko, ležící u Kašperských Hor a Mileticko, navazující na Janovice nad Úhlavou, potažmo Klatovy. Také *podíly seniorů* jsou u periferních oblastí poměrně vyrovnané. Nízké zastoupení seniorů má Mileticko a Železnorudsko (opět

ovlivněno extrémní hodnotami u několika malých sídel). V mezikrajské periferní oblasti Nezdictko je extrémně vysoký podíl seniorů. Jde o oblast původně českou, zemědělskou, s původním obyvatelstvem, ležící na svahu šumavské hornatiny, stranou významných komunikací.

Míra podnikání je nejvyšší v pohraničních periferních oblastech. Dosahuje zde hodnot až přes 60 podnikatelských subjektů na 100 obyvatel ve věku 15+ let. Je to dáno zaměstnáním zdejších obyvatel, kteří většinou vlastní penziony a další živnosti. Chudenínsko leží v nižší Všerubské vrchovině, kde je turismus málo významný. V mezikrajských a vnitrokrajských periferních oblastech je tato míra o něco nižší, podnikateli jsou zde hlavně soukromí zemědělci a drobní řemeslníci. Opolenecko (extrémní hodnota 101,74) je sice periferní oblastí, ale je současně blízkým „suburbánním“ zázemím Sušice. Žijí zde podnikaví lidé podnikatelsky obsluhující Sušici.

Míra vzdělanosti obyvatel – *podíl obyvatel s pouze základním vzděláním* (a bez tohoto vzdělání) a *podíl obyvatel s vysokoškolským vzděláním* – je v jednotlivých periferních oblastech poměrně rozdílná. Menší rozdíly jsou patrné u prvního z indikátorů, který má příznivé hodnoty v periferní oblasti Železnorudsko a Modravsko-Prášilsko. Větší rozdíly jsou u vysokoškolské vzdělanosti. Periferní oblast Modravsko-Prášilsko, velmi atraktivní část Šumavy, má zdaleka nejvyšší podíl vysokoškoláků. Často jde o vzdělané migranty z Prahy a dalších měst, kteří se v této přírodně hodnotné a rekreačně vyhledávané oblasti usadili. V některých zemědělských vnitrokrajských periferních oblastech je vysokoškoláků velmi málo – Zavlekovsko.

Poslední indikátor v Tabulce 6. zobrazuje *míru spolkové aktivity* v periferních oblastech. V některých pohraničních periferních oblastech je tato míra velmi nízká, zvláště v oblastech s velmi malými osadami a samotami, které mají nepůvodní obyvatelstvo – Modravsko-Prášilsko, Javoříčkovsko, Dobrovodsko, Červensko. Nejpříznivější hodnotu vykazuje vnitrokrajská periferní oblast Chlistovsko, zahrnující stabilizovaná periferní venkovská sídla mezi Klatovy a Sušicí.

6. Závěr

Cíle, které byly stanoveny na začátku bakalářské práce, byly podle autorky naplněny. Hlavním cílem bylo vyhodnotit a porovnat lidský, demografický a sociální kapitál periferních, semiperiferních a střediskových sídel a periferních oblastí okresu Klatovy. Toto vyhodnocení se odehrává ve výsledkových kapitolách 5.4. a 5.5. Nejprve bylo ale třeba naplnit postupné cíle – vymežit sídelní střediska vyšší a nižší úrovně, na základě časové odlehlosti od mikroregionálních měst vymežit sídla periferní, semiperiferní a suburbánní, stejně tak periferní oblasti. Po tomto typovém rozlišení sídel následovalo vyhodnocení lidského, demografického a sociálního kapitálu všech sledovaných sídel, jejich typů a také vymezených periferních oblastí. Největším problémem bakalářské práce se ukázal výběr indikátorů sledovaných kapitálů na úrovni sídel – viz metodická kapitola. Za sídla byla k dispozici pouze poměrně zastaralá data ze Sčítání 2011, bylo třeba upravovat aktuální data z průběžné registrace obyvatel za obce, nepodařilo se získat aktuální data o technické infrastruktuře v sídlech. Později bylo také zjištěno, že počítat průměrné hodnoty za jednotlivé periferní oblasti s populačně velmi rozdílnými sídly není optimální, protože extrémní hodnota jednoho sídla s 5 obyvateli výrazně ovlivní průměr za celou periferní oblast.

Pomocné cíle bakalářské práce spočívaly hlavně ve vyhodnocení příslušné literatury, ve vytvoření geografické charakteristiky okresu Klatovy a ve vytvoření metodiky pro jednotlivé výsledkové kapitoly bakalářské práce. Analyzované publikace tvoří jen zlomek možných publikací věnovaných řešeným tématům, ale do bakalářské práce se více publikací nevešlo. K problémům použité metodiky se autorka již vyjádřila v metodické kapitole.

První hypotéza bakalářské práce, které pojednávala o mikroregionálních městech, byla podle autorky potvrzena. Horažďovice, Sušice a zvláště Klatovy, vymezené jako mikroregionální města řešeného území, vykazují v ukazatelích sídelní střediskovosti výrazně vyšší hodnoty než sídla nižších sídelních středisek. Klatovy jsou nezpochybnitelným mikroregionálním městem, Sušice je slabším mikroregionálním městem, důležitým pro své poměrně rozsáhlé mikroregionální zázemí. Určitým problémem je postavení mikroregionálních Horažďovic, které nejsou populačně velké, nemají tolik služeb, ale mají dobrou dopravní polohu. Leží také poměrně blízko Strakonice. Přes všechny tyto nedostatky lze ale považovat Horažďovice za velmi slabé mikroregionální město. Nýrsko má značný odstup (v hodnotách ukazatelů) za Horažďovicemi, mikroregionálním městem být nemůže, jako velmi malé město má ale značný náskok před skupinou městysů.

Druhá hypotéza bakalářské práce vyjmenovávala a zdůvodňovala některá významnější nižší sídelní střediska a naznačovala jejich hierarchickou pozici v rámci těchto sídelních středisek. Potvrdilo se, že v hypotéze uvedená sídelní střediska jsou reálnými sídelními středisky. Jejich hierarchické nastavení je ale poněkud jiné. Osamoceně stojí velmi malé město Nýrsko, o hierarchický stupeň níže pak stojí pět městysů – Janovice nad Úhlavou, Švihov, Železná Ruda a Kašperské Hory, oproti hypotéze také Plánice. Plánice se posunula dopředu zejména díky své obslužné vybavenosti a počtu spojů. Je střediskem poměrně rozsáhlého venkovského, většinou periferního meziprostoru mezi Klatovy, Sušicí, Horažďovicemi a Nepomukem. V bakalářské práci byla navíc definována ještě nižší sídelní střediska – střediskové vesnice a větší vesnice.

Potvrdilo se, že rozsáhlé periferní oblasti řešeného okresu Klatovy se nacházejí při státní hranici s Bavorskem, v prostoru Šumavské hornatiny (zdůvodnění – viz výsledkové kapitoly 5.2. a 5.3.). Navíc zde byl vymezen druhý pás pohraničních periferních oblastí, souběžný s pásmem pohraničních periferních oblastí dotýkajících se státní hranice. Mezikrajské periferní oblasti byly očekávány na jihovýchodě řešeného území, podél hranic s Jihočeským krajem. To se potvrdilo (periferní oblast Nezdicko), když další část rozhraní s Jihočeským krajem obsadily pohraniční periferní oblasti Modravsko-Prášílsko a Červensko. Potvrdila se také existence rozsáhlých periferních území s vnitrokrajskou polohou východně od Klatov, v rozsáhlém prostoru odlehlém od mikroregionálních měst.

Autorka bakalářské práce je přesvědčena, že poznání hierarchie sídelních středisek, perifernosti území a hodnocení rozvinutosti sídel je důležitou součástí praxe regionálního rozvoje na úrovni krajů, mikroregionů a obcí. Autorka se domnívá, že bakalářská práce může přispět k regionálnímu a lokálnímu rozvoji Klatovska.

7. Literatura

- AGARWAL, S., RAHMAN, S., ERRINGTON, A. (2009): Measuring the Determinants of Relative Economic Performance of Rural Areas. *Journal of Rural Studies*, 25 č. 3, s. 309-321. <https://doi.org/10.1016/j.jrurstud.2009.02.003>
- ARES (2020): *Administrativní registr ekonomických subjektů*. Ministerstvo financí ČR. https://www.info.mfcr.cz/ares/ares_es.html.cz (10. 1. 2020)
- BERNARD, J., ŠIMON, M. (2017): Vnitřní periferie v Česku: Multidimenzionalita sociálního vyloučení ve venkovských oblastech. *Sociologický časopis / Czech Sociological Review*, 53, č. 1, s. 3-28. <https://doi.org/10.13060/00380288.2017.53.1.299>
- ČERVÍK, J. (2020): *Sociálně-populační rozvinutost periferních, semiperiferních a střediskových sídel okresu Prachatice*, Bakalářská práce. Jihočeská univerzita v Českých Budějvicích, Pedagogická fakulta, katedra geografie.
- ČSÚ (2011): *Obyvatelstvo podle pohlaví a podle věku, rodinného stavu a nejvyššího ukončeného vzdělání v obci*. Praha, Český statistický úřad. <https://vdb.czso.cz/vdbvo2/faces/cs/index.jsf?page=vystup-objekt-parametry&pvo=OTOB112&sp=A&pvokc=&katalog=30712&z=T> (2. 2. 2020)
- ČSÚ (2013a): *Statistický lexikon obcí - 2013*. Praha, Český statistický úřad. <https://www.czso.cz/csu/czso/statisticky-lexikon-obci-2013-a8m6eyff20> (20. 11. 2019)
- ČSÚ (2013b): *Dojíždka do zaměstnání a škol podle Sčítání lidu, domů a bytů - Plzeňský kraj - 2011*. Praha, Český statistický úřad. https://www.czso.cz/csu/czso/23032-13-n-k3042_2013-06 (23. 11. 2019)
- ČSÚ (2016): *Historický lexikon obcí České republiky - 1869 – 2011*. Praha, Český statistický úřad. <https://www.czso.cz/csu/czso/historicky-lexikon-obci-1869-az-2015> (10. 12. 2019)
- ČSÚ (2017) *Základní sídelní jednotka*. Praha, Český statistický úřad. https://www.czso.cz/csu/rso/zsj_rso (9. 4. 2020)
- ČSÚ (2019a): *Demografická ročenka správních obvodů obcí s pověřeným obecním úřadem - 2009 až 2018*. Plzeň, Český statistický úřad. <https://www.czso.cz/csu/czso/so-pou-plzensky-kraj-2jq8q4up5c> (12. 1. 2020)
- ČSÚ (2019b): *Počet obyvatel v obcích Plzeňského kraje k 1. 1. 2019*. Plzeň, Český statistický úřad. <https://www.czso.cz/csu/xp/pocet-obyvatel-v-obcich-plzenskeho-kraje-k-1-1-2019> (20. 11. 2019)
- ČSÚ (2019c): *Věkové složení obyvatelstva v obcích Plzeňského kraje k 31. 12. 2018*. Plzeň, Český statistický úřad. <https://www.czso.cz/documents/10180/91345177/13005119t52.pdf/f74789f7-d2c6-45db-b0bf-bffb61638ced?version=1.1> (12. 12. 2019)

- HALÁS, M. (2008): Priestorová polarizácia spoločnosti s detailným pohľadom na periférne regióny Slovenska. *Sociologický časopis/Czech Sociological Review*, 44, č. 2, s. 349–369.
- HAMPL, M. (2005): *Geografická organizace společnosti v České republice: transformační procesy a jejich obecný kontext*. Praha, Univerzita Karlova v Praze, Přírodovědecká fakulta, katedra sociální geografie a regionálního rozvoje, 146 s.
- HAMPL, M., MARADA, M. (2015): Sociogeografická regionalizace Česka. *Geografie*, 120, č. 3, s. 397–421.
- HAVLÍČEK, T., CHROMÝ, P. (2001): Příspěvek k teorii polarizovaného vývoje území se zaměřením na periferní oblasti. *Geografie*, 106, č. 1, s. 1–11.
- HLADÍK, A., MULÍČEK, O. (2014): *Územní studie sídelní struktury Jihomoravského kraje*. Analytická část. 2. Etapa. Urbanismus, architektura, design – studio, Brno, 122 s.
- HOLÍKOVÁ, B. (2019): *Periferní sídla, obce a oblasti okresu Znojmo – vymezení, typy a stabilita*, Bakalářská práce. Jihočeská univerzita v Českých Budějovicích, Pedagogická fakulta, katedra geografie. 71 s.
- CHRISTALLER, W. (1933): *Die zentralen Orte in Süddeutschland*. Eine ökonomischgeographische Untersuchung über die Gesetzmässigkeit der Verbreitung und Entwicklung der Siedlungen mit städtischen Funktionen. Jena, Fischer.
- CHVOJKOVÁ, A. (2019): *Periferní oblasti jižních Čech – vymezení, typy a stabilita*. Bakalářská práce. Jihočeská univerzita v Českých Budějovicích, Pedagogická fakulta, katedra geografie. 104 s.
- IDOS (2019a): *Vývěsné jízdní řády*. Praha, CHAPS spol. s.r.o. <http://portal.idos.cz/default.aspx?c=7> (15. 10. 2011)
- IDOS (2019b): *Informační dopravní systém*. Praha, CHAPS spol. s.r.o. <https://idos.idnes.cz/vlakyautobusymhdvse/spojeni/> (20. 10. 2019)
- JANČÁK, V., CHROMÝ, P., MARADA, M., HAVLÍČEK, T., VONDRÁČKOVÁ, P. (2010): *Sociální kapitál jako faktor rozvoje periferních oblastí: analýza vybraných složek sociálního kapitálu v typově odlišných periferiích Česka*. *Geografie*, 115, č. 2, s. 207–222.
- KUBEŠ, J., ed. (2000): *Problémy stabilizace venkovského osídlení ČR*. Jihočeská univerzita v Českých Budějovicích, Pedagogická fakulta, katedra geografie, 164 s. ISBN 80-7040-385-3
- KUBEŠ, J., PAHORECKÁ, J. (2000): Obslužná vybavenost, střediskovost a spádovost venkovských sídel. Okresy Písek, Tábor a okolí, rok 1998. In: Kubeš, J. (ed.): *Problémy stabilizace venkovského osídlení ČR*, Jihočeská univerzita v Českých Budějovicích, Pedagogická fakulta, katedra geografie, s. 61–95.
- KUBEŠ, J., KRAFT, S. (2011): Periferní oblasti jižních Čech a jejich sociálně populační stabilita. *Sociologický časopis/Czech Sociological Review*, 47, č. 4, s. 805–830.

- KUBEŠ, J., PODLEŠÁKOVÁ, N. (v přípravě): Lidský kapitál v odlehlých periferiích (Plzeňský kraj, Česko). *Geografie*.
- LEIMGRUBER, W. (1994): Marginality and Marginal Regions: problems of definition. In: Chang-Yi (ed.): *Marginality and Development Issues in Marginal Regions*. Proceedings of Study Group on Development Issues in Marginal Regions, IGU, Taipei, s. 1–18.
- MÁLIKOVÁ, L., SPIŠIAK, P. (2013): Vybrané problémy marginality a periférnosti vidieckych regiónov na Slovensku. *Acta Geographica Universitatis Comeniana*, s. 51-70.
- MAPY.CZ (2019): *Mapový portál*, Praha, Seznam.cz, a.s.
www.mapy.cz (26. 10. 2019)
- MULÍČEK, O., SEIDENGLANZ, D. (2011): Základní analýza vnitřních vztahů v sídelním systému regionu soudržnosti Jihovýchod. Masyrykova univerzita, Přírodovědecká fakulta, Geografický ústav, Brno, 22 s.
- MUSIL, J., MÜLLER, J. (2008): Vnitřní periferie v České republice jako mechanismus sociální exkluze. *Sociologický časopis/Czech Sociological Review*, 44, č. 2, s. 321–348.
- OUŘEDNÍČEK, M., ŠPAČKOVÁ, P., KLSÁK, A. (2018): *Zóny rezidenční suburbanizace v obcích Česka 2016*. Specializovaná mapa. Praha, Univerzita Karlova, Přírodovědecká fakulta.
<http://www.atlasobyvatelstva.cz/cs/zony-rezidencni-suburbanizace-2016-0>
- PETRUSEK, M. (2017): Exkluze sociální. In: *Sociologická encyklopedie*. Praha, Sociologický ústav AV ČR.
https://encyklopedie.soc.cas.cz/w/Exkluze_soci%C3%A1ln%C3%AD (4. 4. 2020)
- PILEČEK, J. (2011): The role of human capital of representatives of municipal self-government bodies in development of borderland peripheries in Czechia: the case of Volarsko. *AUC – Geographica*, 46, č. 2, s. 95-106.
- PILEČEK, J. (2013): *Sociální a lidský kapitál jako faktor rozvoje periferních oblastí Česka*. Dizertační práce. Univerzita Karlova v Praze, Přírodovědecká fakulta, katedra sociální geografie a regionálního rozvoje, Praha, 138 s.
- PILEČEK, J., JANČÁK, V. (2011): Theoretical and methodological aspects of the identification and delimitation of peripheral areas. *AUC – Geographica*, 46, č. 1, s. 43–52.
- PODLEŠÁKOVÁ, N. (2019): *Periferní oblasti Plzeňského kraje – vymezení, typy a stabilita*. Bakalářská práce. Jihočeská univerzita v Českých Budějovicích, Pedagogická fakulta, katedra geografie. 77 s.
- SAGAN, I., MASIK, G. (2014): *Economic resilience. The case study of Pomorskie region*. *Raumforschung und Raumordnung*, 72, č. 2, s. 153-164.
- SCHMIDT, M. H. (1998): An integrated systematic approach to marginal regions: from definition to development policies. In: Jussila, H., Leimgruber, W., Majoral, R. (eds.):

Perceptions of marginality: theoretical issues and regional perceptions of marginality in geographical space. Ashgate, Aldershot, s. 45–66.

SÝKORA, L., MULÍČEK, O. (2017): Territorial Arrangements of Small and Medium-Sized Towns from a Functional-Spatial Perspective. *Tijdschrift voor economische en sociale geografie*, 108, č. 4, s. 438–455. doi:10.1111/tesg.12249

STACH, V. (2009): *Vymezení dopravně periferních prostor v Plzeňském kraji. Diplomová práce.* Jihočeská univerzita v Českých Budějovicích, Pedagogická fakulta, katedra geografie. 84 s.

ŠAFR, J., SEDLÁČKOVÁ, M. (2006): *Sociální kapitál. Koncepty, teorie a metody měření.* Praha: Sociologický ústav AV ČR. 93 s.

WIECZERZAK, J. (2018): Demographic, human and social capital as factors of regional development. *Ekonomia Społeczna/Social Economy*, 1, 68-79. <http://doi.org/10.15678/ES.2018.1.06>

ZÁKON (2002): *Zákon č. 314/2002 Sb., o stanovení obcí s pověřeným obecním úřadem a stanovení obcí s rozšířenou působností.* (16. 4. 2020)

8. Přílohy

Tabulka 4. Periferní oblasti okresu Klatovy a jejich typy (2019)

Periferní oblast	Typ	Obce (sídla)
1 – Chudenínsko	pohraniční	Chudenín (Fleky, Hadrava, Chudenín, Liščí, Skelná Hut', Suchý Kámen, Svatá Kateřina, Uhlíšťe)
		Nýrsko (Stará Lhota)
2 – Železnorudsko	pohraniční	Čachrov (Javorná)
		Hamry (Hamry)
		Nýrsko (Zelená Lhota)
		Železná Ruda (Hojsova Stráž, Špičák, Železná Ruda, Alžbětín, Debrník)
3 – Modravsko-Prášilko	pohraniční	Horská Kvilda (Horská Kvilda, Korýtko)
		Modrava (Filipova Hut', Modrava, Vchynice-Tetov II)
		Prášily (Nová Hůrka, Prášily)
		Srní (Srní, Vchynice-Tetov I)
4 – Čachrovsko	pohraniční	Běšiny (Rajské)
		Čachrov (Bradné, Čachrov, Dobřemilice, Chřepice, Chvalšovice, Jesení, Kunkovice, Onen Svět, Zahrádka)
		Dešenice (Datelov, Děpoltice, Divišovice, Městiště, Oldřichovice)
5 – Javoříčkovsko	pohraniční	Hartmanice (Hořejší Krušec, Javoří, Loučová, Prostřední Krušec, Světlá, Vlastějov)
		Hlavňovice (Častonice, Četice, Javoříčko, Zámýšl, Zvíkov)
		Petrovice u Sušice (Dolní Kochánov, Chamutice, Kojšice, Nová Víska, Pařeží, Rovná, Trsice)
		Sušice (Stráž)
		Velhartice (Chotěšov, Jarkovice, Radvanice, Stojanovice)
6 – Dobrovodsko	pohraniční	Dlouhá Ves (Rajsko)
		Hartmanice (Dobrá Voda, Hořejší Těšov, Keply, Kochánov, Kříženec, Kundratice, Malý Radkov, Mochov, Palvínov, Štěpanice, Vatětice)
		Rejštejn (Klásterský Mlýn, Velký Radkov)
7 – Červensko	pohraniční	Kašperské Hory (Červená, Lidlovy Dvory, Podlesí)
		Rejštejn (Jelenov, Malý Kozí Hřbet, Svojshe, Velký Kozí Hřbet, Zhůří, Zuklín)
α – Nezdicko	mezikrajské	Bukovník (Bukovník)
		Nezdice na Šumavě (Nezdice na Šumavě, Ostružno, Pohorsko, Žďánov)
		Soběšice (Damič, Mačice, Soběšice)
		Strašín (Maleč, Nahořánky, Strašín, Věstín, Zuklín)
a – Chudenicko	vnitrokrajské	Žihobce (Bešetín, Bílenice)
		Bezděkov (Struhadlo)
		Černíkov (Černíkov, Nevděk, Rudoltice, Slavíkovice, Vílov)
		Dolany (Řakom)
		Chudenice (Bezpravovice, Býšov, Chudenice, Lučice, Slatina)
b – Vřeskovicko	vnitrokrajské	Poleň (Poleň, Pušperk)
		Biřkov (Biřkov, Zderaz)
		Ježovy (Chlumská, Ježovy, Trnčí)
		Křenice (Kámen, Křenice, Přetín)
		Švihov (Lhovice)
c – Měčínsko	vnitrokrajské	Vřeskovice (Vřeskovice, Mstice)
		Měčín (Měčín, Nedanice, Osobovy, Radkovice)
		Švihov (Bezděkov, Kaliště, Stropčice, Třebýcinka)

d – Mileticko	vnitrokrajské	Bezděkov (Vítaná)
		Dlažov (Miletice)
		Janovice nad Úhlavou (Plešiny, Spůle, Veselí)
e – Plánicko	vnitrokrajské	Hnačov (Hnačov)
		Mlýnské Struhadlo (Mlýnské Struhadlo)
		Plánice (Bližanovy, Křižovice, Kvasetice, Lovčice, Mlynářovice, Nová Plánice, Plánice, Pohofí, Štípoklasy, Vracov)
		Újezd u Plánice (Újezd u Plánice)
		Zborovy (Zborovy)
f – Myslívsko	vnitrokrajské	Kovčín (Kovčín)
		Kvášňovice (Kvášňovice)
		Myslív (Loužná, Milčice, Myslív, Nový Dvůr)
		Nalžovské Hory (Neprochovy, Těchonice, Velenovy, Žďár)
		Nehodiv (Nehodiv)
		Olšany (Olšany)
g – Strážovsko	vnitrokrajské	Dešenice (Dešenice, Matějovice, Milence, Žíznětice)
		Javor (Loučany)
		Nýrsko (Blata, Hodousice)
		Strážov (Božtěšice, Brtí, České Hamry, Horní Němčice, Javoříčko, Krotějov, Lehom, Mladotice, Opálka, Splž, Strážov, Víteň, Zahorčice)
		Týnec (Horní Lhota)
h – Chlistovsko	vnitrokrajské	Běšiny (Hubenov)
		Číhaň (Nový Dům)
		Chlistov (Chlistov)
		Klatovy (Střeziměř)
		Kolinec (Bernartice, Boříkovy, Hradiště, Javoří, Jindřichovice, Lukoviště, Malonice, Mlázovy, Podolí, Sluhov, Střítež, Tajanov, Tržek, Ujčín)
		Mochtín (Lhůta, Těšetiny)
		Velhartice (Drouhavec, Konín)
		Vrhavěč (Radinovy)
i – Zavlekovsko	vnitrokrajské	Budětice (Vlkonice)
		Kolinec (Buršice)
		Nalžovské Hory (Krutěnice, Letovy, Mířenice, Sedlečko, Stříbrné Hory, Ústaleč)
		Tužice (Tužice)
		Zavlekov (Plichtice, Skránčice, Vlčnov, Zavlekov)
j – Opolenecko	vnitrokrajské	Dlouhá Ves (Janovice, Platoř)
		Kašperské Hory (Dolní Dvorce, Kavrlík, Opolenec, Tuškov, Žlíbek)
		Sušice (Humpolec, Milčice, Vrabcov)

Poznámka: Vymezení jednotlivých periferních oblastí je popsáno v metodické kapitole 4.3.
Zdroj: IDOS (2019b)

Tabulka 7. Zastoupení sledovaných druhů zařízení služeb pro obyvatele v sídelních střediscích okresu Klatovy (2019)

Vybrané druhy zařízení služeb	Klatovy	Sušice	Horažďovice	Nýrsko	Železná Ruda	Švihov	Plánice	Kašperké Hory	Janovice n. Úhl.	Kolinec	Strážov	Chudonice	Žichovice	Měčín	Pačejov	Hartmanice	Běšiny	Velhartice	Nalžovy	Zavlekov	
<i>Zařízení administrativy</i>																					
Okresní soud	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
Katastrální úřad	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
Finanční úřad	2	2	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
Úřad práce	2	2	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
Úřad obce s rozšířen. působn.	1	1	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
Matriční úřad	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	
Stavební úřad	1	1	1	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
Policie ČR	1	1	1	1	1	1	1	1	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
Městská policie	1	1	1	1	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
<i>Zařízení školství</i>																					
Gymnázium	2	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
Střední škola	6	2	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
Plně organizovaná ZŠ	5	3	2	2	1	1	1	1	1	1	1	-	-	1	1	-	-	-	1	-	
Základní umělecká škola	1	1	1	1	-	1	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
<i>Zařízení zdravotnictví</i>																					
Nemocnice	3	3	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
Léčebna dlouhodobě nemocných	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
Odborní lékaři	3	3	3	2	1	1	1	1	1	1	1	1	1	-	1	-	-	-	-	-	
Praktický lékař	3	3	2	3	1	1	1	1	1	-	1	1	1	1	-	1	-	-	-	-	
Lékárna	3	2	1	1	1	1	-	1	1	1	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	
<i>Zařízení prodeje potravin a dalšího zboží</i>																					
Hypermarket potravin	3	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
Hypermarket průmysl. zboží	3	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
Prodejny potravin	22	19	8	3	2	2	2	1	2	1	1	2	2	1	2	1	2	1	1	1	
<i>Zařízení bank a pošt</i>																					
Banky	9	6	2	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
Bankomat	1	1	1	1	1	-	1	1	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
Pošta	4	2	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	
<i>Sportovní zařízení a fara</i>																					
Fara	1	1	1	-	-	1	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	1
Krytý plavecký bazén	1	1	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
Krytá ledová plocha	1	1	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
Sportovní organizace	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	
Obslužný význam sídelních středisek (součet bodů)	83	60	36	22	12	12	11	11	10	8	7	7	7	7	7	5	5	5	5	5	

Poznámky: Bodová ohodnocení jednotlivých zařízení se nachází v Tabulce 2. a v kapitole metodiky 4.2.
Zdroj: Data za jednotlivá zařízení byla čerpána z různých internetových zdrojů

Vybrané druhy zařízení služeb	Strašín	Bolešiny	Dolany	Chanovice	Mochtín	Rabí	Velký Bor	Žihobce	Mysliv	Dešenice	Dlouhá Ves	Hrádek	Předslav	Hradešice	Soběšice	Bezděkov	Petrovice u Š.	Nezdice na Š.	Rejstěj	Prácheň	Srní
<i>Zařízení administrativy</i>																					
Okresní soud	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Katastrální úřad	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Finanční úřad	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Úřad práce	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Úřad obce s rozšířen. působn.	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Matriční úřad	1	-	-	-	-	1	-	1	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Stavební úřad	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Policie ČR	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Městská policie	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
<i>Zařízení školství</i>																					
Gymnázium	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Střední škola	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Plně organizovaná ZŠ	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Základní umělecká škola	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
<i>Zařízení zdravotnictví</i>																					
Nemocnice	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Léčebna dlouhodobě nemocných	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Odborní lékaři	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Praktický lékař	-	1	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Lékárna	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
<i>Zařízení prodeje potravin a dalšího zboží</i>																					
Hypermarket potravin	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Hypermarket průmysl. zboží	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Prodejny potravin	1	1	1	2	2	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
<i>Zařízení bank a pošt</i>																					
Banky	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Bankomat	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Pošta	1	-	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	-	1	1	1	1	1
<i>Sportovní zařízení a fara</i>																					
Fara	1	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Krytý plavecký bazén	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Krytá ledová plocha	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Sportovní organizace	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	-	1	-	-	-	-	-
Obslužný význam sídelního střediska (součet bodů)	5	4	4	4	4	4	4	4	4	3	3	3	3	3	2	2	2	2	2	2	2

Poznámky: Bodová ohodnocení jednotlivých zařízení se nachází v Tabulce 2 a v kapitole metodiky 4.2.
Zdroj: Data za jednotlivá zařízení byla čerpána z různých internetových zdrojů

Tabulka 9. Hodnoty indikátorů lidského, demografického a sociálního kapitálu v sídlech okresu Klatovy (2011, 2019)

Sídlo	DVOB	SVOB	DĚTI	SENI	PODN	ZAKL	VYSO	SPOL
Běhařov	1,06	1,05	11,81	12,60	31,58	18,70	6,20	0,00
Úborsko	3,07	2,87	12,36	13,48	20,90	18,70	6,20	1,28
Běšiny	0,99	0,97	17,67	20,57	32,99	19,56	5,48	1,56
Hořákov	0,45	0,71	20,24	20,24	144,44	19,56	5,48	16,67
Hubenov	0,26	0,56	20,24	20,24	33,33	19,56	5,48	0,00
Kozí	0,88	1,01	17,48	20,24	34,33	19,56	5,48	1,12
Rajské	0,93	0,93	14,46	21,69	33,33	19,56	5,48	0,00
Úloh	0,92	0,89	18,07	19,88	35,29	19,56	5,48	2,17
Bezděkov	1,14	1,09	17,39	19,95	36,41	17,78	12,42	1,24
Koryta	1,02	0,97	17,18	20,14	42,45	17,78	12,42	2,16
Poborovice	1,20	1,06	18,30	20,13	35,29	17,78	12,42	0,00
Struhadlo	1,38	1,55	17,74	19,71	34,38	17,78	12,42	0,00
Tetětice	0,94	1,03	16,01	19,22	30,00	17,78	12,42	0,00
Vítaná	2,27	1,79	17,57	20,50	38,10	17,78	12,42	0,00
Bířkov	0,82	1,00	14,48	22,52	32,05	19,64	3,57	1,89
Zderaz	0,78	0,70	14,94	29,88	150,00	19,64	3,57	0,00
Bolešiny	1,71	1,31	17,35	15,68	36,25	16,72	6,88	0,00
Domažličky	0,95	1,03	16,54	16,54	41,67	16,72	6,88	3,33
Kroměždice	0,92	1,23	17,44	16,20	35,19	16,72	6,88	0,00
Pečetín	0,71	0,88	16,54	16,54	22,50	16,72	6,88	6,00
Slavošovice	1,37	1,79	17,49	16,33	42,11	16,72	6,88	0,00
Újezdec	1,06	1,00	18,19	15,16	50,00	16,72	6,88	0,00
Břežany	1,05	1,24	13,02	19,27	26,92	17,96	5,39	1,80
Budětice	0,81	0,98	13,48	25,51	42,06	21,54	6,10	1,68
Lipová Lhota	1,18	0,65	15,96	23,95	25,00	21,54	6,10	0,00
Vlkonice	0,67	0,79	13,90	26,26	46,15	21,54	6,10	1,79
Bukovník	0,73	1,00	19,44	19,44	34,09	24,14	6,90	1,72
Bradné	0,68	0,72	15,63	23,44	44,44	23,23	7,52	0,00
Břeží	1,56	0,93	14,51	21,77	47,37	23,23	7,52	0,00
Čachrov	1,07	1,03	12,84	20,09	40,00	23,23	7,52	3,85
Dobřemilice	0,58	0,61	9,24	18,47	57,14	23,23	7,52	0,00
Chřepice	1,00	0,00	0,00	0,00	100,00	0,00	23,23	7,52
Chvalšovice	0,67	0,90	11,72	19,54	47,06	23,23	7,52	4,55
Javorná	0,88	0,94	12,70	19,75	53,68	23,23	7,52	0,81
Jesení	0,59	0,92	11,61	20,32	34,78	23,23	7,52	0,00
Kunkovice	1,07	1,14	12,19	20,32	30,30	23,23	7,52	0,00
Onen Svět	0,42	0,56	20,32	20,32	200,00	23,23	7,52	0,00
Předvojovice	0,55	0,75	16,93	16,93	150,00	23,23	7,52	0,00
Svinná	0,33	0,25	0,00	0,00	500,00	23,23	7,52	0,00
Zahrádka	0,48	0,59	10,16	20,32	85,71	23,23	7,52	0,00
Černíkov	0,85	1,01	12,33	16,22	28,18	23,41	3,34	2,22
Nevděk	1,22	1,00	9,47	18,94	12,50	23,41	3,34	0,00
Rudoltice	0,84	0,93	12,14	17,00	34,48	23,41	3,34	2,78
Slavíkovice	1,16	1,14	12,49	16,65	27,94	23,41	3,34	2,38
Vílov	0,76	0,93	12,80	15,36	17,86	23,41	3,34	0,00
Červené Poříčí	0,91	1,05	14,04	22,55	38,78	19,50	4,50	1,00
Číhaň	1,13	1,02	9,12	21,45	37,98	24,73	4,84	1,18
Nový Dvůr	1,00	1,71	8,09	24,27	22,22	24,73	4,84	0,00
Plánička	0,46	0,86	16,18	16,18	25,00	24,73	4,84	0,00
Čimice	0,99	1,20	15,30	27,32	45,71	23,23	9,68	1,94
Datelov	1,50	1,13	10,71	21,41	83,33	26,23	4,57	0,00
Děpoltice	0,84	0,89	14,45	19,27	35,71	26,23	4,57	2,78
Dešenice	0,89	0,95	13,63	19,84	26,98	26,23	4,57	0,83
Divišovice	0,77	0,92	15,05	21,08	40,91	26,23	4,57	3,45

Městiště	1,67	5,00	19,27	19,27	0,00	26,23	4,57	0,00
Milence	1,13	1,06	13,67	20,18	38,24	26,23	4,57	2,26
Oldřichovice	0,36	0,41	10,71	21,41	16,67	26,23	4,57	0,00
Žiznětice	1,44	1,08	14,82	22,23	44,44	26,23	4,57	0,00
Buková	0,94	0,86	18,79	16,70	9,68	22,39	6,11	2,56
Dlažov	1,09	1,02	17,95	17,36	30,56	22,39	6,11	2,19
Miletice	0,93	1,15	18,48	17,16	16,33	22,39	6,11	1,61
Nová Víska	0,90	1,27	18,48	18,48	25,00	22,39	6,11	0,00
Soustov	1,41	1,57	17,67	17,67	28,57	22,39	6,11	0,00
Vráž	2,25	1,00	22,44	22,44	33,33	22,39	6,11	0,00
Annín	1,14	1,24	15,07	19,18	40,43	25,00	6,07	1,61
Bohdašice	1,34	1,28	15,36	18,77	21,05	25,00	6,07	0,00
Dlouhá Ves	0,99	1,02	15,70	19,51	36,47	25,00	6,07	0,54
Janovice	1,58	1,36	16,21	21,61	58,33	25,00	6,07	0,00
Nové Městečko	1,54	1,33	15,36	20,48	38,46	25,00	6,07	0,00
Platoř	5,00	5,00	19,45	19,45	133,33	25,00	6,07	0,00
Rajsko	3,00	9,00	10,81	21,61	166,67	25,00	6,07	0,00
Dobršín	0,83	1,03	11,43	0,95	38,16	22,08	9,09	2,60
Andělice	1,38	0,96	17,83	17,83	28,57	16,58	0,00	0,00
Balkovy	0,82	0,86	16,72	16,72	63,64	16,58	0,00	0,00
Dolany	1,42	1,41	18,66	19,35	30,48	16,58	5,39	1,13
Komošín	1,00	1,00	29,72	29,72	0,00	16,58	0,00	0,00
Malechov	0,98	1,05	18,99	18,99	30,67	16,58	0,00	2,04
Řakom	0,54	0,84	18,77	18,77	92,31	16,58	0,00	5,88
Sekrýt	1,50	1,07	20,57	20,57	33,33	16,58	0,00	0,00
Svrčovec	1,10	1,31	18,89	19,32	26,95	16,58	0,00	2,16
Výrov	1,32	1,06	17,83	19,81	41,94	16,58	0,00	0,00
Domoraz	0,65	0,74	5,66	30,19	35,29	32,00	2,00	4,00
Dražovice	0,96	1,04	13,21	19,50	33,64	28,26	5,07	1,45
Damětice	0,95	0,83	24,91	14,94	45,45	30,49	8,54	0,00
Frymburk	1,06	1,19	27,20	17,41	38,46	30,49	8,54	2,99
Hamry	1,23	1,04	15,32	18,55	51,22	18,10	4,76	0,95
Dobrá Voda	19,00	1,29	10,37	20,74	108,33	26,48	5,25	0,00
Dolejší Krušec	1,29	0,96	12,96	25,93	20,00	26,48	5,25	0,00
Dolejší Těšov	0,59	0,68	12,74	23,65	34,29	26,48	5,25	2,08
Hartmanice	0,81	0,86	12,43	23,23	35,79	26,48	5,25	0,75
Hořejší Krušec	0,63	0,83	13,83	24,20	31,58	26,48	5,25	0,00
Hořejší Těšov	2,57	1,93	12,96	25,93	50,00	26,48	5,25	0,00
Chlum	0,75	0,95	11,74	23,48	45,45	26,48	5,25	0,00
Javoří	0,58	0,58	8,64	25,93	42,86	26,48	5,25	0,00
Keply	24,00	0,75	12,44	24,89	37,50	26,48	5,25	0,00
Kochánov	3,86	1,93	0,00	25,93	50,00	26,48	5,25	0,00
Kundratice	0,82	0,87	12,57	23,57	43,90	26,48	5,25	3,57
Loučová	0,48	0,84	14,81	29,63	25,00	26,48	5,25	0,00
Malý Radkov	1,29	0,64	0,00	25,93	100,00	26,48	5,25	0,00
Mochov	6,75	3,38	14,81	29,63	0,00	26,48	5,25	0,00
Palvinov	0,45	0,48	12,96	25,93	80,00	26,48	5,25	0,00
Prostřední Krušec	0,71	0,91	12,20	24,40	18,18	26,48	5,25	0,00
Světlá	0,96	1,16	11,52	23,04	72,73	26,48	5,25	0,00
Štěpanice	0,21	0,72	0,00	34,57	0,00	26,48	5,25	0,00
Trpěšice	0,96	0,96	0,00	0,00	0,00	26,48	5,25	0,00
Vlastějov	0,64	0,96	12,57	22,00	50,00	26,48	5,25	3,57
Zálužice	1,61	2,41	20,74	20,74	0,00	26,48	5,25	0,00
Hejná	0,98	1,04	10,98	22,56	28,44	18,49	2,74	0,68
Cihelna	0,88	1,20	13,39	23,44	0,00	25,18	6,71	0,00
Častonice	1,29	1,22	13,87	23,12	35,71	25,18	6,71	0,00
Čeletice	2,33	1,00	13,87	27,74	60,00	25,18	6,71	0,00
Hlavňovice	0,87	1,06	13,59	22,33	47,69	25,18	6,71	1,12
Horní Staňkov	0,01	0,11	0,00	0,00	100,00	25,18	6,71	0,00

Javoříčko	1,83	3,67	17,65	26,48	57,14	25,18	6,71	0,00
Libětice	0,72	0,85	14,39	21,58	33,33	25,18	6,71	0,00
Milínov	1,18	0,97	13,43	22,73	41,94	25,18	6,71	0,00
Pích	0,96	0,88	13,87	23,12	14,29	25,18	6,71	5,26
Přestanice	0,87	1,03	15,17	24,28	0,00	25,18	6,71	0,00
Puchverk	0,46	0,55	16,18	24,28	37,50	25,18	6,71	0,00
Radostice	1,19	1,10	12,53	21,93	60,00	25,18	6,71	0,00
Suchá	0,70	0,84	14,57	24,28	30,77	25,18	6,71	0,00
Zámysl	0,87	0,95	13,39	23,44	47,37	25,18	6,71	0,00
Zvíkov	0,67	1,00	24,28	24,28	33,33	25,18	6,71	0,00
Hnačov	0,97	1,15	12,09	26,37	46,43	21,25	6,25	2,50
Babín	0,63	0,76	14,63	21,95	61,76	19,32	9,30	0,00
Boubín	0,76	1,02	14,63	22,44	23,08	19,32	9,30	1,15
Horažďovice	0,95	0,94	14,75	22,07	42,32	19,32	9,30	0,10
Horažďovická Lhota	0,87	1,00	15,29	21,40	39,02	19,32	9,30	1,79
Komušín	0,75	1,00	14,34	22,54	29,03	19,32	9,30	1,20
Svaté Pole	0,79	0,79	15,18	22,76	48,48	19,32	9,30	2,22
Třebomyslice	0,69	0,77	1,37	21,85	47,83	19,32	9,30	2,40
Větechov	0,78	0,84	14,90	22,35	45,59	19,32	9,30	5,49
Horská Kvilda	2,19	1,40	13,64	18,75	90,00	28,07	19,30	0,00
Korýtko	7,00	0,88	13,64	13,64	80,00	28,07	19,30	0,00
Čejkovy	0,83	1,05	16,12	17,16	34,38	20,80	6,93	0,62
Čermná	1,22	1,75	16,14	17,09	27,14	20,80	6,93	2,27
Hrádek	1,13	0,98	16,08	17,36	34,62	20,80	6,93	0,51
Kašovice	0,79	0,69	16,30	18,11	32,43	20,80	6,93	0,00
Odolenov	0,88	1,05	15,55	17,78	30,00	20,80	6,93	0,00
Tedražice	1,08	1,18	15,89	17,34	29,71	20,80	6,93	0,57
Zbynice	1,05	1,17	15,69	16,90	23,64	20,80	6,93	1,43
Černíč	0,76	0,69	16,11	22,82	50,00	22,95	7,08	1,59
Hradešice	1,00	1,08	15,48	22,65	30,49	22,95	7,08	1,79
Smrkovec	0,85	0,96	15,26	22,89	22,45	22,95	7,08	1,52
Černice	0,80	1,22	14,49	21,74	33,33	21,08	8,50	0,00
Defurovy Lázně	0,61	0,80	13,56	20,33	28,95	21,08	8,50	3,92
Dobrotice	0,78	0,89	13,51	21,01	39,53	21,08	8,50	1,75
Holkovice	0,71	0,86	14,49	20,53	40,74	21,08	8,50	1,41
Chanovice	1,03	1,09	14,06	20,96	41,03	21,08	8,50	1,66
Újezd u Chanovic	1,14	0,98	14,24	21,37	45,95	21,08	8,50	2,08
Chlístov	1,18	1,26	15,44	24,26	34,15	18,26	6,09	1,74
Bezpravovice	0,45	0,68	19,64	19,64	33,33	15,68	6,06	0,00
Býšov	0,63	1,00	19,64	19,64	0,00	15,68	6,06	0,00
Chudenice	1,10	1,13	16,49	22,28	35,19	15,68	6,06	1,07
Lučice	0,97	1,15	15,92	21,23	21,74	15,68	6,06	0,00
Slatina	1,11	1,00	17,62	22,66	45,83	15,68	6,06	0,00
Fleky	0,46	0,40	16,46	16,46	45,00	25,69	4,12	0,00
Hadrava	0,93	1,30	17,36	15,91	36,96	25,69	4,12	1,75
Chudenín	1,18	1,00	17,24	16,40	34,18	25,69	4,12	0,00
Liščí	1,38	1,20	16,84	16,84	16,67	25,69	4,12	6,67
Skelná Huť	1,18	1,18	17,20	16,09	38,33	25,69	4,12	1,34
Svatá Kateřina	0,62	0,86	16,84	16,84	50,00	25,69	4,12	0,00
Uhliště	0,98	1,13	17,50	15,91	33,33	25,69	4,12	0,00
Dolní Lhota	1,02	1,22	19,61	14,26	32,43	20,29	7,96	0,00
Dubová Lhota	1,12	1,18	19,46	15,13	35,48	20,29	7,96	0,00
Hvzdalka	1,03	1,19	18,72	13,37	8,00	20,29	7,96	0,00
Janovice nad Úhlavou	1,16	1,14	18,77	14,64	31,84	20,29	7,96	0,60
Ondřejovice	0,65	0,75	17,93	14,94	36,36	20,29	7,96	3,70
Petrovice nad Úhlavou	0,89	0,94	18,91	14,18	48,21	20,29	7,96	0,00
Plešiny	0,71	0,77	17,93	11,95	45,45	20,29	7,96	0,00
Rohozno	0,76	1,02	17,93	13,95	39,39	20,29	7,96	0,00
Spüle	2,14	0,99	18,89	14,33	27,45	20,29	7,96	1,60

Vacovy	1,10	1,10	17,67	15,46	30,00	20,29	7,96	0,00
Veselí	0,81	0,76	19,27	14,02	50,00	20,29	7,96	0,00
Javor	0,78	0,79	16,18	17,79	17,07	18,64	3,39	1,92
Loučany	0,73	0,80	12,22	24,44	100,00	72,88	25,42	0,00
Chlumská	0,78	0,67	5,51	16,53	72,73	22,75	7,94	0,00
Ježovy	0,94	0,92	7,22	17,73	33,68	22,75	7,94	2,46
Trněří	1,02	1,06	7,63	18,31	46,34	22,75	7,94	1,89
Červená	0,50	0,81	13,80	23,00	92,86	23,39	8,43	0,00
Dolní Dvorce	1,00	4,00	24,15	24,15	333,33	23,39	8,43	0,00
Kašperské Hory	0,89	0,91	14,05	22,97	44,02	23,39	8,43	0,51
Kavrlík	0,70	1,17	13,80	27,59	20,00	23,39	8,43	0,00
Lídlovy Dvory	9,00	0,53	10,73	21,46	16,67	23,39	8,43	0,00
Opolenec	1,00	1,00	0,00	0,00	200,00	23,39	8,43	0,00
Podlesí	1,33	1,00	24,15	24,15	100,00	23,39	8,43	0,00
Tuškov	0,57	0,82	12,88	22,54	30,00	23,39	8,43	3,70
Žlíbek	17,00	1,06	12,07	24,15	90,00	23,39	8,43	0,00
Karlovice	0,27	0,38	0,00	35,28	50,00	25,27	5,49	0,00
Kejnice	0,78	0,82	11,98	17,97	24,32	25,27	5,49	1,09
Beňovy	0,75	0,73	14,65	21,16	38,46	15,61	13,34	0,00
Čínov	1,35	1,71	14,07	21,89	47,56	15,61	13,34	1,82
Dehtín	0,66	0,76	14,53	21,80	69,23	15,61	13,34	0,00
Dobrá Voda	0,75	1,00	0,00	33,10	200,00	15,61	13,34	0,00
Drslavice	0,92	0,88	13,73	22,19	48,33	15,61	13,34	1,23
Habartice	1,03	1,06	13,79	22,07	30,43	15,61	13,34	3,23
Chaloupky	5,00	1,14	15,89	23,83	50,00	15,61	13,34	4,55
Kal	1,28	1,26	14,60	21,91	54,55	15,61	13,34	0,00
Klatovy	0,96	0,96	14,21	21,91	57,24	15,61	13,34	0,29
Kosmáčov	0,88	1,22	13,54	22,57	7,14	15,61	13,34	0,00
Křištín	0,89	1,00	12,81	22,42	40,00	15,61	13,34	3,70
Kvaslice	1,33	1,14	12,41	24,83	60,00	15,61	13,34	28,57
Kydliny	0,73	0,85	14,02	22,20	30,91	15,61	13,34	1,37
Lažánky	2,50	2,00	9,93	19,86	50,00	15,61	13,34	0,00
Otín	0,93	0,97	14,44	21,67	38,03	15,61	13,34	1,05
Pihovice	0,55	0,54	13,54	22,57	39,29	15,61	13,34	0,00
Sobětice	0,97	0,82	14,19	22,07	50,62	15,61	13,34	0,00
Střeziměř	0,98	1,23	13,75	21,39	26,19	15,61	13,34	3,57
Štěpánovice	1,19	1,21	14,25	21,73	49,41	15,61	13,34	0,87
Tajanov	1,34	1,21	13,92	21,99	40,80	15,61	13,34	0,85
Točnick	1,02	1,02	14,19	22,07	44,44	15,61	13,34	0,46
Tupadly	1,02	1,05	14,19	22,20	37,50	15,61	13,34	2,16
Věckovice	1,00	1,13	15,28	22,92	52,94	15,61	13,34	4,55
Vícenice	0,86	0,89	13,83	21,37	49,02	15,61	13,34	2,94
Vítkovice	0,41	0,69	11,03	22,07	33,33	15,61	13,34	0,00
Klenová	1,07	0,96	15,79	19,30	27,03	19,79	11,46	1,04
Bernartice	1,53	1,53	15,63	19,53	43,75	21,35	6,93	4,55
Boříkovy	7,20	12,00	16,74	19,53	13,04	21,35	6,93	0,00
Brod	0,64	0,59	18,31	18,31	45,45	21,35	6,93	0,00
Buršice	0,58	1,00	17,76	22,20	71,43	21,35	6,93	5,26
Hradiště	0,29	1,00	0,00	0,00	100,00	21,35	6,93	50,00
Javoří	1,50	1,09	16,28	16,28	25,00	21,35	6,93	0,00
Jindřichovice	1,18	1,05	15,30	20,00	30,91	21,35	6,93	0,00
Kolinec	1,01	1,00	15,78	20,16	35,16	21,35	6,93	0,59
Lukoviště	0,78	0,97	14,47	21,70	72,22	21,35	6,93	0,00
Malonice	0,78	0,90	15,78	20,28	37,65	21,35	6,93	2,68
Mlázovy	1,00	1,24	15,75	20,48	41,46	21,35	6,93	1,89
Podolí	0,93	1,44	15,63	19,53	37,50	21,35	6,93	4,55
Sluhov	1,00	2,00	13,95	20,93	44,44	21,35	6,93	0,00
Střítež	1,18	1,18	15,26	21,36	47,62	21,35	6,93	0,00
Tajanov	1,17	4,67	13,95	20,93	55,56	21,35	6,93	0,00

Tržek	1,04	0,96	15,03	18,78	41,18	21,35	6,93	0,00
Ujčín	0,76	0,85	16,28	19,77	32,73	21,35	6,93	0,00
Vlčkovice	0,60	0,92	14,80	20,72	31,82	21,35	6,93	0,00
Kovčín	0,86	1,08	18,29	17,07	26,42	31,34	7,46	1,49
Kámen	0,91	1,10	18,96	22,12	26,32	25,58	2,33	0,00
Křenice	0,94	1,16	18,58	22,81	44,29	25,58	2,33	3,09
Přetín	0,91	1,27	18,05	22,97	47,22	25,58	2,33	4,00
Kvášňovice	0,90	0,97	9,76	28,46	30,26	24,32	5,41	1,80
Lomec	1,02	1,15	15,46	14,27	47,46	26,13	9,91	1,41
Novákovice	1,45	1,17	16,70	14,61	0,00	26,13	9,91	0,00
Hliněný Újezd	0,64	0,78	11,70	18,72	26,67	24,24	5,68	0,00
Malé Hydčice	0,54	0,58	15,04	15,04	60,00	24,24	5,68	0,00
Malý Bor	0,87	0,88	10,40	19,50	38,60	24,24	5,68	1,45
Týnec	1,12	0,95	10,33	19,38	24,07	24,24	5,68	0,72
Maňovice	1,00	1,11	14,29	16,33	35,29	14,29	7,14	2,38
Bíluky	0,92	1,13	15,00	20,77	33,93	20,49	5,71	0,00
Hráz	0,51	0,40	16,90	22,53	36,36	20,49	5,71	0,00
Měčín	1,02	1,00	14,96	20,46	28,19	20,49	5,71	0,61
Nedanice	0,90	0,96	15,20	19,76	34,88	20,49	5,71	1,79
Nedaničky	1,33	1,00	14,19	21,28	44,44	20,49	5,71	0,00
Osobovy	0,81	0,91	13,68	20,52	68,42	20,49	5,71	0,00
Petrovice	1,02	1,20	14,73	20,40	27,19	20,49	5,71	0,67
Radkovice	1,29	1,24	14,79	20,24	19,28	20,49	5,71	0,92
Třebýcina	0,74	0,89	15,53	20,70	28,00	20,49	5,71	0,00
Mezihorí	0,81	0,82	15,87	19,05	46,34	28,30	9,43	3,77
Mlýnské Struhadlo	0,78	1,00	14,81	27,78	58,06	21,74	6,52	6,52
Filipova Huť	1,83	1,57	18,59	9,29	100,00	9,38	6,25	0,00
Modrava	1,07	5,50	18,03	11,27	70,97	9,38	6,25	0,00
Vchynice-Tetov II	12,00	0,44	16,52	8,26	0,00	9,38	6,25	0,00
Bystré	1,31	1,10	17,26	19,42	30,00	23,59	4,72	0,00
Hoštice	1,00	1,02	15,46	17,67	30,00	23,59	4,72	0,00
Hoštičky	1,41	1,51	15,66	18,07	31,48	23,59	4,72	1,43
Kocourov	0,95	1,02	15,66	18,07	46,30	23,59	4,72	2,86
Lhůta	0,85	1,00	14,96	17,96	72,73	23,59	4,72	0,00
Mochtín	1,18	1,19	16,33	18,66	36,11	23,59	4,72	0,62
Nový Čestín	0,44	0,69	14,65	19,53	30,77	23,59	4,72	11,76
Srbice	1,51	1,43	16,10	18,40	37,65	23,59	4,72	0,92
Těšetiny	1,35	1,27	16,73	18,25	41,86	23,59	4,72	3,64
Újezdec	0,74	0,86	16,04	18,83	15,05	23,59	4,72	0,83
Lešíšov	0,78	0,90	16,40	32,80	50,00	20,37	5,56	0,00
Mokrosuky	0,67	0,85	15,14	31,22	40,68	20,37	5,56	4,35
Loužná	0,64	0,87	14,93	23,46	34,48	16,53	6,89	5,00
Milčice	0,75	0,86	15,02	23,03	27,42	16,53	6,89	3,53
Myslív	0,82	0,95	14,92	22,76	33,53	16,53	6,89	2,19
Nový Dvůr	0,44	0,61	17,84	26,76	14,29	16,53	6,89	0,00
Myslovice	0,95	1,19	17,32	25,98	33,33	25,71	2,86	0,00
Krutěnice	1,00	1,23	12,65	25,30	15,00	21,65	4,92	0,00
Letovy	0,93	1,00	12,25	24,51	30,56	21,65	4,92	4,00
Mířenice	0,93	1,10	13,07	23,96	44,83	21,65	4,92	3,75
Nalžovy	0,83	0,83	12,58	24,04	25,73	21,65	4,92	2,12
Neprochovy	0,48	0,62	11,76	23,53	56,25	21,65	4,92	4,55
Otěšín	0,64	0,67	10,89	21,78	25,00	21,65	4,92	0,00
Sedlečko	0,27	0,33	24,51	24,51	33,33	21,65	4,92	0,00
Stříbrné Hory	1,14	1,14	12,57	24,13	38,89	21,65	4,92	0,57
Těchonice	0,68	0,83	11,67	23,34	77,78	21,65	4,92	2,70
Ústaleč	0,86	1,09	12,25	23,63	40,28	21,65	4,92	1,00
Velenovy	0,73	0,88	12,75	24,18	38,19	21,65	4,92	1,51
Zahrádka	0,92	1,38	8,91	26,73	28,57	21,65	4,92	0,00
Žďár	0,78	0,82	12,97	24,51	31,82	21,65	4,92	3,28

Nehodiv	0,90	0,93	17,39	20,29	44,19	14,04	3,51	1,75
Nezamyslice	0,83	1,02	9,62	31,25	34,96	21,28	5,32	1,06
Nezdice na Šumavě	0,63	0,77	13,65	30,22	50,43	24,07	5,19	0,56
Ostružno	0,47	0,74	14,19	30,73	83,33	24,07	5,19	0,00
Pohorsko	0,80	0,93	13,73	30,51	35,14	24,07	5,19	1,75
Blata	1,80	1,50	16,87	16,87	16,67	20,78	5,44	0,00
Bystřice nad Úhlavou	0,76	0,97	14,46	18,00	17,11	20,78	5,44	0,35
Hodousice	1,00	1,05	14,46	18,07	30,67	20,78	5,44	0,00
Nýrsko	1,00	0,95	14,41	18,03	30,09	20,78	5,44	0,14
Stará Lhota	1,04	1,20	14,46	18,07	45,95	20,78	5,44	2,13
Starý Láz	1,11	0,97	13,06	19,59	52,38	20,78	5,44	0,00
Zelená Lhota	1,16	1,08	14,15	17,96	28,23	20,78	5,44	0,64
Obytce	1,24	1,18	18,18	17,17	39,06	22,22	5,56	0,62
Olšany	1,06	1,00	10,48	21,43	30,77	18,09	4,79	0,53
Makalovy	1,31	1,17	28,55	14,28	33,33	9,62	19,23	0,00
Ostřetice	1,06	1,27	28,85	15,39	37,93	9,62	19,23	0,00
Pačejov	1,05	1,01	12,27	26,25	36,84	21,70	6,37	0,58
Strážovice	0,58	0,77	11,95	26,89	19,51	21,70	6,37	1,69
Týřovice	0,79	1,08	11,29	26,34	50,00	21,70	6,37	0,00
Velešice	0,72	0,80	12,70	26,81	31,82	21,70	6,37	1,61
Břetětice	1,08	1,08	17,90	17,90	55,56	20,82	6,61	0,00
Částkov	1,00	0,75	15,52	15,52	25,00	20,82	6,61	0,00
Dolní Kochánov	0,00	0,00	0,00	100,00	0,00	20,82	6,61	0,00
Františkova Ves	0,80	1,18	17,61	20,13	32,00	20,82	6,61	0,00
Chamutice	0,50	1,00	0,00	0,00	0,00	20,82	6,61	0,00
Jiříčná	0,92	1,07	16,93	19,04	30,00	20,82	6,61	0,00
Kojšice	0,60	0,67	15,52	15,52	125,00	20,82	6,61	0,00
Maršovice	0,70	1,00	14,32	21,48	55,56	20,82	6,61	0,00
Nová Víska	0,48	0,79	18,62	18,62	42,86	20,82	6,61	0,00
Pařeží	1,67	2,00	19,60	19,60	53,85	20,82	6,61	0,00
Petrovice u Sušice	0,93	0,88	17,53	19,09	53,37	20,82	6,61	1,42
Posobice	0,57	0,75	16,93	16,93	71,43	20,82	6,61	0,00
Rovná	1,26	1,20	16,93	21,16	40,00	20,82	6,61	0,00
Strunkov	1,15	1,50	19,95	19,95	40,00	20,82	6,61	0,00
Svojšice	0,73	0,72	16,93	19,04	60,00	20,82	6,61	2,56
Trsice	0,91	0,91	19,60	19,60	46,15	20,82	6,61	0,00
Vojetice	0,95	0,87	16,93	18,62	75,68	20,82	6,61	0,00
Žikov	0,48	0,75	19,95	19,95	10,00	20,82	6,61	0,00
Bližanovy	0,95	0,97	13,67	19,52	41,18	21,42	6,46	1,14
Křížovice	1,05	1,05	14,36	19,15	17,86	21,42	6,46	2,78
Kvasetice	0,75	0,86	14,03	19,49	31,40	21,42	6,46	0,90
Lovčice	1,07	1,00	13,71	20,57	24,14	21,42	6,46	2,63
Mlynářovice	0,67	0,79	12,97	19,46	47,62	21,42	6,46	3,70
Nová Plánice	0,80	0,97	13,41	20,11	34,00	21,42	6,46	1,56
Plánice	1,01	1,04	13,70	19,57	36,17	21,42	6,46	0,48
Pohoří	1,00	0,88	13,59	19,02	40,00	21,42	6,46	3,13
Štipoklasy	0,83	0,89	13,87	19,65	41,38	21,42	6,46	1,33
Zbyslav	0,86	1,05	13,19	19,78	30,00	21,42	6,46	1,92
Zdebořice	0,83	0,86	13,41	20,11	28,00	21,42	6,46	3,13
Podmokly	0,86	0,86	18,83	15,58	31,68	30,40	3,20	1,60
Mlýnec	0,85	0,98	12,54	22,58	30,77	20,65	6,88	2,86
Poleň	0,98	1,15	13,12	22,30	33,67	20,65	6,88	3,03
Poleňka	0,59	0,82	13,09	21,82	26,67	20,65	6,88	0,00
Pušperk	0,79	0,88	13,38	20,07	40,00	20,65	6,88	0,00
Zdeslav	0,80	1,02	13,33	21,89	31,43	20,65	6,88	2,08
Nová Hůrka	38,00	4,75	15,90	13,25	55,56	17,83	19,38	6,25
Prášily	0,78	0,93	15,62	13,01	78,05	17,83	19,38	0,00
Hůrka	0,45	1,67	18,94	18,94	66,67	15,97	5,89	0,00
Makov	1,02	1,03	16,47	19,76	39,74	15,97	5,89	0,99

Měcholupy	0,91	1,04	16,12	19,48	29,47	15,97	5,89	3,23
Němčice	1,02	1,36	16,43	19,56	23,17	15,97	5,89	1,87
Petrovičky	0,88	0,95	15,78	18,94	39,02	15,97	5,89	1,89
Předslav	1,13	1,12	16,37	19,58	42,78	15,97	5,89	0,85
Třebíšov	1,00	0,96	16,47	20,58	56,25	15,97	5,89	5,00
Bojanovice	0,73	0,87	16,06	21,90	52,38	22,30	5,28	0,00
Čepice	1,08	1,23	16,06	22,24	44,00	22,30	5,28	1,47
Rabí	0,94	1,04	16,11	22,15	40,00	22,30	5,28	1,37
Jelenov	2,50	0,83	18,58	18,58	33,33	26,79	5,74	0,00
Klásterský Mlýn	0,87	0,79	17,12	22,01	64,00	26,79	5,74	0,00
Radešov	0,95	1,36	15,49	20,65	25,00	26,79	5,74	0,00
Rejštejn	0,76	0,92	17,67	20,94	48,94	26,79	5,74	1,59
Svojše	1,03	1,13	17,42	20,32	66,67	26,79	5,74	0,00
Velký Radkov	1,00	1,00	0,00	0,00	100,00	26,79	5,74	0,00
Slatina	0,85	0,87	8,65	24,04	32,86	27,37	7,37	1,05
Damič	0,58	0,85	10,53	28,09	41,18	25,87	6,40	4,00
Mačice	0,79	1,11	10,65	27,95	29,03	25,87	6,40	0,00
Soběšice	0,88	0,97	10,77	28,39	34,22	25,87	6,40	1,82
Srní	0,66	0,66	10,04	2,74	61,84	19,51	12,20	0,63
Vchynice-Tetov I	0,82	0,90	0,00	100,00	33,33	19,51	12,20	0,00
Maleč	1,00	1,10	13,13	21,89	46,67	23,25	7,01	0,00
Nahořánky	0,39	0,43	11,68	23,35	40,00	23,25	7,01	0,00
Strašín	0,77	0,87	13,99	21,92	49,41	23,25	7,01	2,63
Věštín	0,83	1,25	10,51	21,02	16,67	23,25	7,01	0,00
Zuklín	2,00	1,67	10,51	21,02	66,67	23,25	7,01	0,00
Božtěšice	0,77	0,81	17,41	23,21	81,82	20,66	5,61	7,14
Brtí	0,89	0,89	16,50	22,69	30,00	20,66	5,61	2,50
České Hamry	0,62	0,67	13,26	26,52	60,00	20,66	5,61	0,00
Horní Němčice	1,12	1,00	15,47	20,63	41,67	20,66	5,61	6,25
Javoříčko	0,17	1,00	0,00	0,00	0,00	20,66	5,61	0,00
Kněžice	0,63	0,75	16,88	25,32	57,14	20,66	5,61	0,00
Krotějov	1,47	1,56	16,48	21,42	29,41	20,66	5,61	0,00
Lehom	1,25	0,91	14,66	19,54	15,38	20,66	5,61	0,00
Lukavice	0,81	0,73	16,07	21,42	41,18	20,66	5,61	0,00
Mladotice	0,50	0,50	0,00	0,00	0,00	20,66	5,61	0,00
Opálka	1,07	1,03	16,58	22,10	28,57	20,66	5,61	0,00
Rovná	0,54	1,07	13,26	19,89	11,11	20,66	5,61	0,00
Splž	0,52	0,82	14,28	21,42	33,33	20,66	5,61	0,00
Strážov	1,16	1,12	16,49	21,95	31,65	20,66	5,61	1,03
Víteň	0,92	1,05	16,45	22,33	17,31	20,66	5,61	1,41
Zahorčice	0,85	0,97	17,19	22,35	33,33	20,66	5,61	2,04
Albrechtice	0,95	1,09	13,90	22,58	64,86	18,31	9,81	2,04
Červené Dvorce	1,06	0,89	14,77	21,72	46,58	18,31	9,81	0,00
Divišov	0,91	1,00	13,66	20,49	47,37	18,31	9,81	0,00
Dolní Staňkov	0,79	1,50	13,20	23,11	36,84	18,31	9,81	0,00
Chmelná	0,90	0,94	14,71	22,07	29,46	18,31	9,81	1,32
Milčice	1,17	0,58	14,15	28,29	75,00	18,31	9,81	0,00
Nuzerov	1,30	1,08	15,23	22,85	75,00	18,31	9,81	0,00
Rok	1,20	1,02	14,44	22,69	45,16	18,31	9,81	0,00
Stráž	1,00	1,00	0,00	0,00	100,00	18,31	9,81	0,00
Sušice	0,99	0,98	14,54	21,84	36,98	18,31	9,81	0,13
Volšovy	0,86	0,79	14,73	21,84	32,80	18,31	9,81	0,60
Vrabcov	0,44	0,58	13,20	19,80	50,00	18,31	9,81	0,00
Záluží	0,74	0,83	15,40	22,00	44,83	18,31	9,81	0,00
Svéradice	0,91	0,91	12,73	22,98	33,82	28,83	4,63	1,42
Bezděkov	0,45	0,36	19,48	19,48	133,33	16,14	8,67	0,00
Jíno	0,55	0,56	16,23	21,64	83,33	16,14	8,67	0,00
Kaliště	0,72	1,13	15,58	23,37	25,00	16,14	8,67	0,00
Kamýk	1,39	1,95	16,23	20,87	33,33	16,14	8,67	2,70

Kokšín	0,87	0,90	14,98	21,23	27,45	16,14	8,67	2,94
Lhovice	0,90	0,93	15,45	21,49	26,60	16,14	8,67	1,59
Stropčice	1,02	1,18	14,98	20,98	59,52	16,14	8,67	0,00
Švihov	1,13	1,08	15,28	21,47	35,24	16,14	8,67	0,09
Těšnice	2,00	0,40	16,23	16,23	75,00	16,14	8,67	0,00
Třebýcinka	0,66	0,70	15,15	21,64	44,83	16,14	8,67	2,56
Vosí	0,50	0,71	19,48	19,48	100,00	16,14	8,67	0,00
Tužice	1,02	1,18	9,68	24,73	16,39	34,52	0,00	1,19
Horní Lhota	1,08	1,08	15,50	19,38	12,50	18,09	4,96	0,00
Loreta	1,50	1,62	18,77	18,77	21,43	18,09	4,96	0,00
Rozpáralka	0,92	1,10	17,83	17,83	28,57	18,09	4,96	0,00
Týnec	1,09	1,08	17,33	19,10	29,44	18,09	4,96	1,28
Újezd u Plánice	0,71	0,98	15,97	20,17	34,21	13,00	4,00	3,00
Braníčkov	0,20	0,14	0,00	0,00	100,00	23,44	9,43	0,00
Drouhavec	0,94	1,78	12,68	19,02	90,00	23,44	9,43	0,00
Hory Matky Boží	0,61	0,83	13,06	21,09	41,54	23,44	9,43	2,30
Chotěšov	0,89	0,90	13,06	21,09	43,08	23,44	9,43	1,15
Konín	1,00	1,00	0,00	0,00	0,00	23,44	9,43	0,00
Nemilkov	0,94	0,97	12,83	21,39	41,12	23,44	9,43	0,00
Radvanice	0,17	0,20	0,00	0,00	0,00	23,44	9,43	0,00
Stojanovice	0,84	0,91	12,68	22,19	19,05	23,44	9,43	0,00
Tvrdoslav	0,71	0,60	16,91	25,36	37,50	23,44	9,43	0,00
Velhartice	0,91	0,88	13,15	21,58	36,36	23,44	9,43	1,14
Velké Hydčice	1,04	1,10	12,70	20,63	30,36	17,73	4,55	1,82
Jetenovice	0,77	0,78	17,23	15,59	32,93	22,81	5,92	0,99
Slivonice	0,89	1,09	16,82	15,42	29,17	22,81	5,92	1,69
Velký Bor	1,14	1,10	17,33	15,65	42,50	22,81	5,92	0,34
Malá Víska	1,08	1,09	14,65	18,96	42,86	15,94	10,89	1,01
Neznašovy	1,07	1,09	14,69	19,21	31,62	15,94	10,89	0,00
Radinovy	1,23	1,27	14,87	19,03	25,23	15,94	10,89	1,40
Vrhaveč	1,11	1,13	14,67	18,91	44,83	15,94	10,89	0,77
Mstice	0,89	1,00	12,92	25,85	40,00	17,44	6,59	0,00
Vřeskovice	1,02	1,05	15,19	19,24	34,02	17,44	6,59	0,40
Mladice	0,97	0,80	14,19	21,29	47,37	20,50	2,22	0,00
Plichtice	0,72	1,08	12,86	20,58	38,46	20,50	2,22	2,94
Skránčice	0,92	0,98	12,86	21,43	32,26	20,50	2,22	2,50
Vlčnov	0,85	1,00	9,35	18,71	42,86	20,50	2,22	0,00
Zavlekov	1,05	1,03	13,38	20,58	35,23	20,50	2,22	0,79
Zborovy	0,66	0,75	4,81	23,08	54,67	26,26	7,07	1,01
Alžbětín	1,46	1,39	15,18	16,35	64,41	16,46	9,63	0,00
Debrník	0,87	13,00	15,10	15,10	22,22	16,46	9,63	9,09
Hojsova Stráž	0,70	0,72	14,70	16,43	60,76	16,46	9,63	1,01
Pancíř	0,83	0,63	18,88	18,88	100,00	16,46	9,63	0,00
Špičák	0,99	0,97	14,48	16,55	82,71	16,46	9,63	1,21
Železná Ruda	0,97	0,77	14,63	16,60	66,63	16,46	9,63	0,39
Bešetín	1,42	1,55	11,71	23,43	27,27	26,42	7,52	0,00
Bílenice	0,61	0,78	13,69	23,27	34,78	26,42	7,52	3,17
Kadešice	0,75	1,01	14,64	23,43	34,88	26,42	7,52	1,69
Rozsedly	0,74	0,77	13,83	23,33	36,11	26,42	7,52	2,00
Šimanov	0,50	0,76	13,75	22,92	85,71	26,42	7,52	5,26
Žihobce	0,84	0,87	14,13	23,55	33,53	26,42	7,52	1,69
Žichovice	0,87	0,92	12,56	22,82	34,36	21,54	7,71	0,88

Poznámky: Význam jednotlivých zkratk popisán v Tabulce 3., zvýrazněné hodnoty leží v posledních kvartilech hodnot indikátoru.

Zdroj: ČSÚ (2011), ČSÚ (2013a), ČSÚ (2016), ČSÚ (2019b), ČSÚ (2019c), ARES (2020)